

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ การศึกษาสถานภาพความรู้เกี่ยวกับอาณานิคมชายแดน
ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน : ระยะที่ 1 บรรณนิทัศน์
(เล่มที่ 1 ชายแดนไทย – กัมพูชา)

โดย ผศ.ดร.โสภารัตน์ จารุสมบัติ
น.ส. กรกช ศิริโชค และคณะ

17 มิถุนายน 2548

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ การศึกษาสถานภาพความรู้เกี่ยวกับอาณาบริเวณชายแดน
ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน : ระยะที่ 1 บรรณนิทัศน์
(เล่มที่ 1 ชายแดนไทย – กัมพูชา)

คณะผู้วิจัย

ผศ.ดร. ไสภรัตน์ จารุสมบัติ	หัวหน้าโครงการ
นางสาวกรรช ศิริโชค	นักวิจัย
นางสาวพัชรภา ตันตราจิน	ผู้ช่วยนักวิจัย
นางสาววันวิสาข์ ประทุมเพชรทอง	ผู้ช่วยนักวิจัย
นางสาวสุรวดี เทพสันต์	ผู้ช่วยนักวิจัย
นางสาวเสาวนิต จันทวี	ผู้ช่วยนักวิจัย

ชุดโครงการระบบข้อมูลเพื่อการวิจัยและการบริหารจัดการชายแดน สกว.

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

	หน้า
สรุปชายแดนกัมพูชา	ก - ง
งานเขียนชายแดนไทย-กัมพูชา	
● เรียงตามตัวอักษร	1-1
● เรียงตามหัวเรื่อง	
1. การเมือง การทหาร ความมั่นคง	1-39
2. เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การพัฒนา	1-53
3. สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์	1-67
4. สิ่งแวดล้อม	1-77
● เรียงตามปี พ.ศ.	
- พ.ศ. 2536	1-78
- พ.ศ. 2537	1-83
- พ.ศ. 2538	1-86
- พ.ศ. 2539	1-90
- พ.ศ. 2540	1-95
- พ.ศ. 2541	1-100
- พ.ศ. 2542	1-104
- พ.ศ. 2543	1-106
- พ.ศ. 2544	1-110
- พ.ศ. 2545	1-114
- พ.ศ. 2546	1-118
- พ.ศ. 2547	1-119
- ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	1-119

บรรณานุกรม

- เรียงตามตัวอักษร 1-120
- เรียงตามหัวเรื่อง
 - 1. การเมือง การทหาร ความมั่นคง 1-138
 - 2. เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การพัฒนา 1-143
 - 3. สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ 1-150
 - 4. สิ่งแวดล้อม 1-155
- เรียงตามปี
 - พ.ศ. 2536 1-156
 - พ.ศ. 2537 1-158
 - พ.ศ. 2538 1-159
 - พ.ศ. 2539 1-161
 - พ.ศ. 2540 1-163
 - พ.ศ. 2541 1-165
 - พ.ศ. 2542 1-167
 - พ.ศ. 2543 1-169
 - พ.ศ. 2544 1-171
 - พ.ศ. 2545 1-173
 - พ.ศ. 2546 1-175
 - พ.ศ. 2547 1-176
 - ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ 1-177

สรุปชายแดนประเทศกัมพูชา

จากการสำรวจงานวิจัย หนังสือ และบทความ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นชายแดนไทย-กัมพูชา พบว่าสามารถจัดแบ่งออกเป็นหัวเรื่องใหญ่ๆ ได้ 4 หัวเรื่องคือ การเมืองการทหารความมั่นคง เศรษฐกิจกับการพัฒนา สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ทั้ง 4 หัวเรื่องนี้มี ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ในบริบทนโยบายเปลี่ยนนามรบเป็นนามการค้าในสมัยนายกรัฐมนตรีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ อันเป็นจุดเริ่มต้นของความสงบในบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา

อย่างไรก็ดี จะพบว่าแม้จะมีนโยบายส่งเสริมการค้าเสรีทางเศรษฐกิจแต่ก็ยังพบว่าในระยะเวลากว่า 10 ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ.2536-2547) ก็ยังคงมีประเด็นปัญหาเรื่องความมั่นคงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจศึกษาอยู่มากเช่นกัน นอกจากนี้ปัญหาบางประการที่เกิดขึ้นก็เป็นผลมาจากการพัฒนาการค้าตามระบบทุนนิยมอีกด้วย ดังจะสรุปลักษณะปัญหาที่ได้รับความสนใจศึกษาทั้ง 4 หัวเรื่องดังนี้

การเมือง การทหาร และความมั่นคง ยังคงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจศึกษาตลอดระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา แม้ว่าปัญหาความไม่สงบในประเทศกัมพูชาจะทุเลาเบาบางไปบ้างแล้วแต่ผลพวงจากภาวะสงครามที่มีมาอย่างยาวนานยังคงกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนกัมพูชา และยังส่งผลกระทบมายังประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย เช่นปัญหา ใจผู้ร้ายข้ามแดนปล้น จี๊ เรียกค่าไถ่ การลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การค้าอาวุธสงคราม การค้าของผิดกฎหมาย ยาเสพติด การค้ารถยนต์เถื่อน บ่อนการพนัน ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ อันกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ให้ความสนใจกับปัญหาเหล่านี้โดยเฉพาะงานของสถาบันการศึกษาทางการทหาร ปัญหาดังกล่าวไม่สามารถที่จะจัดการได้อย่างเด็ดขาดด้วยเหตุที่ชายแดนไทยกัมพูชาเป็นลักษณะพรมแดนตามธรรมชาติ การปักปันเขตแดนยังไม่สมบูรณ์ อีกทั้งกำลังคนที่ทำหน้าที่ตรวจตราไม่เพียงพอ ทั้งนี้จึงได้เสนอยุทธศาสตร์ในการจัดการปัญหาที่เรียกว่ายุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ กล่าวคือ ให้ความสำคัญทั้งการป้องกันปัญหาการปราบปรามและการพัฒนาพื้นที่ตามแนวชายแดนให้มั่นคง เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกิน นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนบทบาทของอาสาสมัครหมู่บ้านป้องกันตนเองให้ดูแลจัดการกับปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้น

ในประเด็นเรื่องการสำรวจพรมแดน การปักปันเขตแดน นั้นมีผู้ทำการศึกษาอยู่ไม่มากนัก ซึ่งมักจะกล่าวถึงปัญหาที่ทำให้การจัดการปักปันเขตแดนยังไม่บรรลุผล เช่นทุ่นระเบิดที่ยังตกค้างทั้งเขตแดนทางทะเล และบนบก ชายแดนที่มีความยาวถึงกว่า 1429 กิโลเมตร

นอกจากนี้ยังพบว่างานวิจัยบางเรื่องจะทำการศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจ ปัญหาการทำงาน ความผูกพันกับองค์กร ของข้าราชการที่ทำงานรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ตามแนวชายแดน เช่น ตำรวจภูธร ทหาร ผู้ว่าราชการจังหวัด อาสาสมัครดินแดน ผลของการศึกษาพบว่า ปัญหาการทำงานของข้าราชการและอาสาสมัครตามแนวชายแดนก็คือ การขาดทรัพยากรทั้งการเงิน อุปกรณ์ เครื่องมือในการปฏิบัติงาน และอำนาจในการตัดสินใจซึ่งอยู่ที่ส่วนกลางเป็นหลัก โดยเฉพาะอำนาจในการจัดสรรงบประมาณ และการพัฒนาจังหวัด

โดยสรุปแล้วจะพบว่าในหัวเรื่อง การเมือง การทหาร ความมั่นคงนี้ จะให้ความสำคัญส่วนใหญ่กับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ กับการจัดการกับปัญหาดังกล่าว แม้ปัญหาสงครามตามแนวชายแดนไม่ได้เป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจศึกษาเหมือนอย่างในช่วงสงครามกัมพูชา แต่กลับพบว่าสงครามกับอาชญากรรมข้ามชาติกลายเป็นประเด็นใหม่ที่ได้รับการศึกษาอย่างมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา อันเนื่องมาจากผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่เฉพาะต่อผู้คนตามแนวชายแดนเท่านั้นแต่ยังกระทบต่อคนทั่วไปอีกด้วย ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจากผลของการเปิดจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าโดยที่ยังไม่มีมาตรการเด็ดขาดในการป้องกันสินค้าที่ผิดกฎหมายที่อาจลักลอบเข้ามา อีกทั้งปัญหาความไม่เพียงพอของทรัพยากรในการสอดส่องดูแลพรมแดนธรรมชาติที่มีระยะทางกว่าพันกิโลเมตร กับทั้งบางจังหวัดยังมีปัญหาการปักปันเขตแดนที่ยังไม่เสร็จ โดยหน่วยที่ทำการศึกษามักจะเป็น สถาบันการศึกษาของทหาร หรือผู้ศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่มีอาชีพเป็นทหาร ตำรวจ โดยพื้นที่ที่ทำการศึกษามากส่วนใหญ่อยู่ว่าจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และตราด ซึ่งเป็นช่องทางผ่านของการนำเข้า และส่งออกกิจกรรมอาชญากรรมข้ามชาติที่พบได้มาก

เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และการพัฒนา มีการศึกษาจำนวนมากให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และการพัฒนาซึ่งมีจำนวนงานวิจัยมากเสียกว่าเรื่องของความมั่นคง การทหารและการเมืองเสียอีก เช่น เรื่องการสนับสนุนการค้า การลงทุนตามกระแสทุนนิยมที่เข้ามาสู่ทั้งกัมพูชาและไทย โดยมีการจัดทำคู่มือการลงทุนเพื่อให้ข้อมูลแก่นักธุรกิจ การทำวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รองรับการขยายตัวของการค้าตามแนวชายแดน เช่น ในจังหวัดสระแก้วมีการส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งในจังหวัดสระแก้ว สุรินทร์ ปราจีนบุรีเช่น สนับสนุนให้เอกชนพัฒนาที่พักตากอากาศ ร้านอาหาร ที่พักรถ สนับสนุนร้านค้าปลอดภาษีและศูนย์การเงินระหว่างประเทศ และยังมีการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมการค้าการลงทุนและอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวที่มีต่อคนในพื้นที่ ทั้งในด้านดีคือรายได้ที่สูงขึ้นของคนในพื้นที่ เม็ดเงินมหาศาลที่ไทยได้เปรียบจากการส่งออกสินค้าไปยังกัมพูชา อย่างไรก็ตามก็มีผลร้ายที่ตามมาเช่นความเสื่อมโทรมของเมือง มลภาวะ การลบล้างพื้นที่สาธารณะ โดยสรุปแล้วการศึกษาด้านเศรษฐกิจนี้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวทางการค้า และ เสนอแนะให้เปิดจุดผ่านแดนเพิ่มขึ้นโดยจัดให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร ขยายเวลาเปิดให้นานขึ้น อีกทั้งยังมีงานบางชิ้นที่เป็นงานวิจัยรวบรวม

ข้อมูลการค้า การส่งออก การนำเข้าสินค้าบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา เพื่อเป็นข้อมูลแก่นักลงทุน ซึ่งงานส่วนใหญ่มักเป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยโดยมี หน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุน บางชิ้น ผู้สนับสนุนก็เป็นธนาคารพาณิชย์ ในส่วนของการพัฒนานั้นเป็นงานวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ทั้งระดับปริญญาโท และเอกที่หลากหลาย

ในประเด็นของการพัฒนานั้นพบว่ามีการศึกษาจำนวนมากที่กล่าวถึงการพัฒนาพื้นที่ที่อยู่ตามแนวชายแดน เช่นการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านป้องกันตนเองในด้านการพัฒนาอาชีพ การเกษตร การพัฒนาพื้นที่เพื่อการค้าการลงทุน การพัฒนาสวัสดิการความเป็นอยู่ของเด็กยากจนชายแดน จังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว

หัวเรื่องสุดท้ายที่มีการศึกษามากในหมู่นักวิชาการด้านการศึกษา นักวิชาการด้านสาธารณสุข และนักมนุษยวิทยา คือเรื่อง *สังคมและวัฒนธรรม* ในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ในประเด็นทางสังคมนั้นพบว่ามีการศึกษาส่วนใหญ่เป็นงานด้านการศึกษา และสาธารณสุขเป็นสำคัญ ส่วนเรื่องของวัฒนธรรมนั้นมักจะกล่าวถึงภาษาถิ่น วิถีชีวิต ประเพณีของชาวเขมรถิ่นไทย หรือคนไทยเชื้อสายเขมรที่เป็นคนพื้นถิ่นอาศัยอยู่ตามชายแดนไทย-กัมพูชาทางภาคอีสานของไทย เช่นในจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ เป็นต้น

ในเรื่องงานด้านการศึกษานั้นพบว่า มักจะให้ความสำคัญกับความพร้อมในการให้บริการประชาชนของสถานศึกษาทั้งระดับอนุบาล และประถมศึกษา ข้อเสนอแนะในการบริหารโรงเรียน ปัญหาและทัศนคติในการทำงานของครูชายแดน ความพึงพอใจของครู การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งครูชาวไทยและครูกัมพูชา ทั้งนี้มักสำรวจในหมู่บ้านป้องกันตนเองเป็นส่วนใหญ่

สำหรับประเด็นด้านสาธารณสุขนั้น จำนวนมากให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังโรค AIDS และ HIV กับโรคมาลาเรีย เช่นการศึกษาพฤติกรรมป้องกันโรคมาลาเรียของแรงงานทั้งชาวไทย และกัมพูชาบริเวณเขตชายแดน การศึกษาการแพร่ระบาดของโรค AIDS ซึ่งมักทำการศึกษาตามแนวชายแดนจังหวัดสระแก้ว ตราด สุรินทร์ นอกจากประเด็นโรคระบาดทั้ง 2 ชนิดแล้ว ยังมีการศึกษาสุขภาพจิตของคนในพื้นที่เช่น เด็กเล็ก นักเรียน วัยรุ่น ประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ยังพบงานส่วนน้อยที่กล่าวถึงการสำรวจทัศนคติการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและการรักษาสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะแรงงานตามแนวชายแดน ที่น่าสังเกตก็คือ การศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตมักเป็นงานในช่วงก่อนปีพ.ศ.2540 ส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับโรคมาลาเรียและเอดส์ทั้งหมดกระจุกตัวอยู่ในช่วงหลังปีพ.ศ. 2540

สำหรับหัวเรื่องเกี่ยวกับ *สิ่งแวดล้อม* นั้นพบว่ามีอยู่เพียง 1 ชิ้น ซึ่งกล่าวถึงปฏิบัติการการมีส่วนร่วมด้านการเกษตรธรรมชาติ หากจะมีงานที่เกี่ยวข้องกับการตัดไม้อยู่บ้างก็เป็นงานที่เอนเข้าข้างการตัดไม้เพื่ออุตสาหกรรมส่งออกโดยไม่ได้พูดถึงการอนุรักษ์ จึงอาจสรุปได้ว่างานด้าน

สิ่งแวดล้อมในอาณานิคมชายแดนนั้นไม่เป็นที่สนใจศึกษาเท่ากับเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง หรือสังคมและวัฒนธรรม

โดยสรุปแล้วงานวิจัยชายแดนไทย-กัมพูชานั้นให้ความสำคัญกับเรื่องการค้าการลงทุนควบคู่กับการพัฒนาพื้นที่ตามแนวชายแดนเป็นอันดับแรกซึ่งอนุมานได้ว่ามาจากเสถียรภาพทางการเมืองของกัมพูชาที่สูงขึ้นกว่าแต่ก่อนประกอบกับกระแสเสรีนิยมที่เข้ามามีอิทธิพลทั้งในไทยและกัมพูชาได้เอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนจนทำให้ปัญหาทางการเมืองและการทหารเป็นที่สนใจในวงการศึกษาน้อยลง ในส่วนของการทหารนั้นได้ให้ความสนใจกับบทบาทที่เปลี่ยนไปของทหารจากการรบมาเป็นการรักษาความสงบและการพัฒนา ในด้านการเมืองมีการศึกษาบทบาทของรัฐบาลในอดีตเช่นรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ กับนโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า นโยบายต่างประเทศในสมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ อีกทั้งยังมีงานบางส่วนที่กล่าวถึงการปักปันเขตแดน การสำรวจพรมแดน ทั้งทางบกและทางทะเล ส่วนในเรื่องความมั่นคงพบว่ามีงานให้ความสำคัญกับบทบาททหาร ตำรวจ และอาสาสมัครในการจัดการกับโจรผู้ร้ายตามแนวชายแดน ยาเสพติด การค้าของผิดกฎหมาย ธุรกิจใต้ดิน แรงงานเถื่อน ส่วนงานทางสังคมพบว่ากระจุกตัวอยู่ที่การจัดการการศึกษาและการสาธารณสุขเป็นสำคัญ

ส่วนพื้นที่ที่ทำการศึกษามักเป็นหมู่บ้านป้องกันตนเองเช่นจังหวัดตราด ปราจีนบุรี สุรินทร์ พื้นที่ที่เป็นตลาดการค้าการลงทุนหรือการท่องเที่ยว เช่นจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี จังหวัดสุรินทร์ ส่วนประเด็นวัฒนธรรมมักอยู่ในภาคอีสานเป็นสำคัญเช่น ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ เป็นต้น และผู้ที่ทำการศึกษานั้นมีทั้งทหาร ตำรวจ นักรัฐศาสตร์ นักกฎหมาย นักเศรษฐศาสตร์ นักวิชาการ การศึกษา นักมนุษยวิทยา นักวิชาการสาธารณสุข สถาปนิกด้านผังเมือง นักสังคมศาสตร์ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

งานเขียนชายแดนไทย – กัมพูชา เรียงตามตัวอักษร

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กฤตศักดิ์ดา เรือนนาค. 2537. *ความคิดเห็นของครูศิลปะที่เกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปศึกษาใน*

*โรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูสอนศิลปะตามแนวชายแดนไทย-
กัมพูชา ในด้านหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอน การวัดผล ฯลฯ โดยใช้วิธีตอบแบบสอบถาม
แล้วนำมาวิเคราะห์คำตอบ เช่น ครูศิลปะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย
หรือมาก โดยสรุปว่า ครูศิลปะในโรงเรียนตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาส่วนใหญ่มีความต้องการ
หลักสูตรเฉพาะ และครูมีวุฒิทางศิลปศึกษา ซึ่งอาจสรุปได้ว่า วิทยานิพนธ์นี้ได้ชี้ให้เห็นปัญหา
ความขาดแคลนของพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะในเรื่องการศึกษา

กำธร ปรีชา และคนอื่นๆ. 2536. *การบริหารงานป้องกันการค้ายาเสพติดเถื่อน : ศึกษาเฉพาะกรณี*

*บทบาทของหน่วยงานภาครัฐ. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*

เป็นการศึกษาปัญหา และสาเหตุของการก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติดเถื่อน โดยจะส่งขาย
ประเทศเพื่อนบ้าน อย่าง ลาว กัมพูชา และเวียดนาม อันแสดงให้เห็นถึงปัญหาของรัฐที่ไม่สามารถ
จัดการยับยั้งได้ ปัญหาการค้ายาเสพติดข้ามพรมแดน จึงยังคงเป็นปัญหาสำคัญ และซับซ้อนใน
กระบวนการซึ่งผู้เขียนได้ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ เจ้าหน้าที่และ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กิตติ ศรัทธา. 2536. *ปัญหาเขตทับซ้อนของไหล่ทวีปในอ่าวไทย กรณีศึกษา ประเทศไทยประเทศ*

*กัมพูชา ประเทศเวียดนาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขากฎหมายระหว่าง
ประเทศ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตเล่มนี้ได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาภูมิศาสตร์การเมือง อันเกี่ยวข้อง
กับความมั่นคงของประเทศ 3 ประเทศด้วยกัน คือ ไทย กัมพูชา เวียดนาม

ทั้ง 3 ประเทศต่างก็อ้างสิทธิ์พื้นที่เขตแดนทางทะเล ที่เรียกว่า ไหล่ทวีป โดยประกาศเขตไหล่ทวีปของตนจากพื้นฐานความรู้ที่ต่างกัน จนเกิดการซ้อนทับกันขึ้น อย่างไรก็ดี ได้มีการพยายามเจรจาทำความเข้าใจกันเพื่อหาข้อยุติ แต่ก็ยังไม่บรรลุผล โดยความไม่มั่นคงทางการเมืองของแต่ละประเทศ และจากการไม่ปฏิบัติตามพื้นฐานเบื้องต้นในการกำหนดอาณาเขตทางทะเลอย่างเคร่งครัด

จิณห์จุฑา ชัยเสนา. 2541. *ความเครียดและพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านจิตใจของประชาชนในเขตชายแดนไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ผู้เขียนได้ศึกษาสภาพจิตใจของประชาชนในเขตพื้นที่ชายแดน จังหวัดสระแก้ว ในหมู่บ้านป้องกันตนเอง ว่ามีความเครียดหรือไม่เพียงไร และประชาชนมีพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพจิตของตนอย่างไร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นตัวเลข ซึ่งให้คำตอบว่าประชาชนมีระดับความเครียดน้อย มีระดับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านจิตใจในระดับปานกลาง

ทั้งนี้เป้าหมายของการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการส่งเสริมสุขภาพจิตให้ประชาชนในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา

จตุติ เจริญเตียรณ. 2540. *มอลาเรียกับการอนุรักษ์กำลังรบในพื้นที่กองกำลังป้องกันชายแดนด้านจันทบุรีและตราด*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

พื้นที่ตามแนวชายแดนจังหวัดจันทบุรีและตราด มีสภาพที่เอื้อต่อการระบาดของมาลาเรีย และในช่วงเวลาที่มีเหตุการณ์รุนแรง ก็ได้มีชาวกัมพูชาอพยพเข้ามาในไทย ซึ่งก็นำเชื้อมาลาเรียเข้ามาแพร่กระจายให้คนไทยด้วย กำลังพลที่อยู่ในแนวชายแดนดังกล่าวก็ป่วยเป็นโรคมาลาเรีย ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการได้เป็นจำนวนมากของการเจ็บป่วยทั้งหมด ซึ่งเป็นการสูญเสียที่ไม่สมควร ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินมาตรการป้องกันและควบคุมมาลาเรียในพื้นที่ กองกำลังป้องกันชายแดนนี้ คือ บุคคล การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินงานตามมาตรการ และงบประมาณ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะดังนี้ ศึกษาการดื้อยาของเชื้อมาลาเรีย การระบาดของมาลาเรีย รวมทั้งเวลาที่เป็นพาหะ โดยพัฒนาแนวทางใหม่ๆ ในการป้องกันและรักษามาลาเรีย ให้การศึกษาแก่กำลังพลให้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง จัดหาอุปกรณ์และยาให้เพียงพอ ให้ดำเนินมาตรการเดียวกันทั้งทหารและราษฎรในท้องถิ่นเพื่อป้องกันและรักษา และป้องกันการอพยพของชาวกัมพูชา ซึ่งนำโรคเข้ามาระบาด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์. 2536. รายงานฉบับสมบูรณ์ แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน. กรุงเทพฯ.

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย-อินโดจีน ได้เสนอข้อมูลศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนไทยที่เชื่อมกับเขตของประเทศอินโดจีน เพื่อดูความเป็นไปได้ที่จะผนวกทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศเหล่านี้เข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างไทยและอินโดจีน

ในส่วน of ชายแดนกัมพูชา ได้มีการรวบรวมข้อมูลจังหวัดชายแดนในส่วนของไทย พร้อมกับแสดงสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในบริเวณชายแดนนั้น และแผนที่เส้นทางจากจังหวัดชายแดนไทยไปยังประเทศกัมพูชา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. 2536. การศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ.

เนื่องจากการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วในจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดสระแก้ว เนื่องจากมีทรัพยากรท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ประกอบกับมีอาณาเขต ติดต่อกับประเทศกัมพูชา ซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับกลุ่มประเทศอินโดจีนได้ ทำให้บริเวณนี้เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศ ในหนังสือเล่มนี้จึงพยายามกำหนดแผนรองรับการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ในจังหวัดปราจีนบุรี ภาคเอกชน ควรให้มีการพัฒนาสถานที่พักตากอากาศ สถานที่จำหน่ายของพื้นเมือง ร้านอาหาร ที่พัก การจําหน่ายเที่ยว ส่วนจังหวัดสระแก้วก็เช่นกันกับจังหวัดปราจีนบุรี แต่มีการสนับสนุนให้มีร้านค้าปลอดภาษี มีศูนย์การเงินระหว่างประเทศที่ทันสมัย และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม

ในส่วน of ภาครัฐ จังหวัดปราจีนบุรี ได้มีการเสนอให้รัฐจัดทำแผนที่ ป้ายบอกทาง ปรับปรุงภูมิทัศน์ ส่งเสริมให้มีตลาดอาหาร พัฒนากําลังคนในธุรกิจการท่องเที่ยว ในการวางแผนระยะยาว ควรปรับปรุงเส้นทาง จัดสร้างท่าเทียบเรือ พัฒนาเมืองปราจีนบุรี ส่วนจังหวัดสระแก้ว ควรให้มีการปรับปรุงเส้นทางจากอำเภอเมืองไปจนถึงอำเภออรัญประเทศ ปรับปรุงชายแดนคลองลึก ให้มีด่านศุลกากร ด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านกักกันโรค ร้านค้าปลอดภาษี ปรับปรุงภูมิทัศน์ ป้ายบอกทางที่จอดรถ ในระยะยาวควรให้มีศูนย์มิตรภาพไทย-กัมพูชา จัดแสดงเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา เพื่อสร้างสำนึก ความสามัคคี และมิตรภาพระหว่างกัน

เชาว์ วิจารณ์ และคนอื่นๆ. 2542. การค้าผ่านชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รายงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นรายงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เหตุผลและความจำเป็น กระบวนการ ประเภทและมูลค่า และแนวทางการพัฒนากระบวนการค้าผ่านชายแดนระหว่างประเทศไทย-พม่า-ลาว-กัมพูชา

จากผลของการศึกษาพบว่า ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทั้งในทางการค้า และการพึ่งพาทรัพยากร วัตถุดิบ ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะของการค้ามีทั้งในระบบและนอกระบบ มีกระบวนการค้าแบบพบปะกันเอง มีการขนส่งสินค้าทั้งรถยนต์ แรงงานคน แรงงานสัตว์ การค้าผ่านชายแดนมักเป็นการค้าส่งออกมากกว่านำเข้า โดยเฉพาะประเทศกัมพูชา และลาว

สำหรับอุปสรรคของการค้าชายแดน ผู้เขียนได้กล่าวว่า เป็นเพราะปัญหากฎหมายบางฉบับที่ล้าสมัยและความไม่พร้อมด้านคมนาคม สาธารณูปโภคอื่นๆ ปัญหาผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น เป็นต้น โดยผู้เขียนได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขว่า รัฐบาลควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านในทุกระดับ พร้อมทั้งควรที่จะสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อรองรับการเติบโตทางการค้า อีกทั้งต้องพัฒนาบุคลากรทุกระดับในพื้นที่ให้เข้าใจบทบาทการค้าชายแดนมากขึ้น

ณัฐเทพ สมคะเน. 2545. ยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจและตรวจการณ์ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการด้านการทหาร: ศึกษาเฉพาะกรณีชายแดนไทยด้านทิศเหนือ และทิศตะวันตก. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

เป็นรายงานวิจัยที่ศึกษาคุณลักษณะของเทคโนโลยีเฝ้าตรวจและตรวจการณ์ชนิดต่างๆ ที่ได้รับการพัฒนาขึ้น และเพื่อพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นส่วนๆ ประกอบด้วย สภาพภูมิประเทศและปัญหาที่เกี่ยวข้อง ความมั่นคงชายแดน การศึกษาเทคโนโลยี และยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

ผู้วิจัยเห็นว่าประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านสี่ประเทศ รวม 5,656 กิโลเมตรทำให้การใช้กำลังคนในการเฝ้าตรวจและการตรวจการณ์ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องนำเทคโนโลยีการตรวจจับ หรือที่เรียกว่า Sensor มาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้พื้นที่ชายแดนด้านทิศเหนือและตะวันตกของประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพบกที่ 3 ซึ่งมีชายแดนยาว 1,429 กิโลเมตร เป็นต้นแบบในการกำหนดยุทธศาสตร์และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจและตรวจการณ์

ดนัย อำนวยสมบัติ. 2545. การประเมินผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อ เอช ไอ วี เฉพาะพื้นที่ใน
แรงงานต่างชาติบริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. ภาคนิพนธ์ศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาการประเมินผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อ HIV ในพื้นที่แนวชายแดน
ไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว โดยเฉพาะกลุ่มแรงงาน ทั้งชาวไทยและชาวกัมพูชา ผลการศึกษา
พบว่าแรงงานชาวกัมพูชา 16.6% ซึ่งมีพฤติกรรมความเสี่ยงในการติดเชื้อ ในขณะที่ประชาชนไทย
ในบริเวณที่ทำการศึกษามีความเสี่ยงประมาณ 3.9 %

ในเรื่องการตระหนักถึงภัยของโรคนั้นพบว่าทั้งแรงงานกัมพูชาและชาวไทย มีการตระหนัก
รู้ในระดับต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ คือ แรงงานชาวกัมพูชามีเปอร์เซ็นต์การตระหนักรู้เพียง 46.7 %
จากที่ตั้งเป้าหมายไว้ 60%

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากผู้เขียนในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขการให้การศึกษาแก่
ประชาชน อำนวยความสะดวกในการสาธารณสุข เช่น จัดหาถุงยางอนามัยให้กับแรงงานหรือชาย
ให้ในราคาถูก ในจำนวนที่เพียงพอกับความต้องการของแรงงาน นอกจากนี้ควรให้มีการณรงค์
และควรมีการประสานงานระหว่างรัฐ เอกชน และท้องถิ่นร่วมกันทั้งไทยและกัมพูชาในการ
วางแผนแก้ไขปัญหาเรื่องโรคเอดส์และ HIV

ดารุณี ครุฑดำ. 2536. ผลของโครงการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-
กัมพูชา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน.

งานวิจัยเรื่องนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลของโครงการศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ
ราษฎรไทยในบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา โดยดูจากความคาดหวังของรายได้ การมีอาชีพ
ความผูกพันกับพื้นที่ การศึกษาต่อของประชาชน ความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
ชุมชนและเปรียบเทียบความคาดหวังดังกล่าวกับผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรการเกษตรแบบครบวงจร
กับการฝึกอบรมในระยะสั้น ทั้งนี้ได้สำรวจผู้เข้าฝึกอบรมจำนวน 577 คน

ผลการสำรวจพบว่า การเพิ่มขึ้นของรายได้ และการมีอาชีพของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ
การผูกพันกับท้องถิ่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาต่อของประชาชนอยู่ในระดับปาน
กลาง การเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนนั้นก็เช่นกัน อยู่ในระดับปาน
กลาง และเมื่อเปรียบเทียบผลการฝึกอบรมแบบเต็มหลักสูตรกับการอบรมระยะสั้นพบว่าเมื่อ
ตรวจสอบความคาดหวังทั้ง 4 ประการแล้ว ผู้ที่อบรมในหลักสูตรเต็มมีความสำเร็จผลสูงกว่าการ
อบรมระยะสั้น

ถาวรศักดิ์ ปริงทอง. 2544. ผลกระทบจากการเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดนด้านตะวันออก
กับความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

เป็นการศึกษาผลกระทบของการเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดนด้านตะวันออก
บริเวณจังหวัดสระแก้ว รวมไปถึงนโยบาย มาตรการ แผนงานและการดำเนินงานการแก้ไขปัญหา
ของทางราชการที่ผ่านมารวมถึงอุปสรรคข้อขัดข้องต่างๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่
เกิดขึ้นจากการเปิดบ่อนการพนันที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อสำรวจ
วิเคราะห์ข้อมูล ผลดีผลเสียในการดำเนินการจัดตั้งบ่อนการพนันในประเทศไทยให้ถูกต้องตาม
กฎหมายผลการศึกษาพบว่าในบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชามีบ่อนการพนันอยู่ถึง 14 แห่ง มาก
ที่สุดในบรรดาบ่อนการพนันบริเวณชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น
เรื่อยๆ ซึ่งพบว่ามีคนไทยเดินทางออกไปเล่นการพนันจำนวนมาก เช่นในเดือนมกราคมปี 2544 มี
จำนวนถึง 28,946 คน อันหมายถึงการนำเอาเงินตราออกนอกประเทศจำนวนมากถึงประมาณ
4,000 ล้านบาทต่อปี อีกทั้งยังส่งผลกระทบในด้านอื่นตามมาเช่น การค้ายาเสพติด การค้าสิ่งผิด
กฎหมาย ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการโจรกรรม ปัญหาการฟอกเงิน ฯลฯ ในส่วนปัญหาของ
ภาครัฐพบว่ามาตรการแก้ไขที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถแก้ปัญหาได้มากนักเพราะเจ้าหน้าที่ที่
เกี่ยวข้องขาดความเคร่งครัด และถูกอิทธิพลระดับสูงแทรก

แนวทางแก้ไขก็ต้องปรับปรุงมาตรการและนโยบายรัฐให้เข้มแข็งครอบคลุมทั้งระบบ
กวดขันการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนเยาวชนให้รู้โทษของการ
พนัน

ทวีศักดิ์ แพทย์เพียร และคนอื่นๆ. 2539. ทศนคติต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลใน
พื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาในจังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม
สาขาวิชาการวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีอนามัยในเขตพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา รวมถึงศึกษาปัญหาอุปสรรคใน
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกคนที่
ปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีอนามัย เขตอำเภอโนนไย อำเภอโนนจะหลวย และอำเภอนูนทริก ซึ่งเป็นพื้นที่
ชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี

เทอดศักดิ์ พรหมศิริ. 2544. ปัญหาเขตแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี ตราดและ

แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผู้วิจัยนำเสนอเรื่องภูมิหลังเขตแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดจันทบุรีและตราด การดำเนินการแก้ไขปัญหาในปัจจุบันและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา จากการศึกษา พบว่ามีเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่ต้องแก้ไขหลายประการ อาทิ การกวาดล้างทุ่นระเบิดตกค้างตามแนวชายแดน การปักปันเขตแดน ขั้นตอนในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน ตลอดจนการกำหนดแนวเขตแดนและผลประโยชน์ทางทะเล

ธนพันธ์ ศรีสาคร. 2538. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มแม่น้ำโขง: หกเหลี่ยม

เศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มของการร่วมมือเป็นไปตามแผนงาน และมีการรวมตัวเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการพัฒนาเป็นลำดับ แต่ยังมีผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ที่ผู้บริหารบางส่วนยังเห็นว่าประเทศที่บอบช้ำมาจากสงครามลัทธิยังไม่พร้อมที่จะร่วมมือ พัฒนาเศรษฐกิจขณะเดียวกัน ยังมีแนวคิดการปราบปรามชนกลุ่มน้อย หรือแย่งชิงอำนาจทางการเมืองกันภายในประเทศ แต่ทั้งนี้กลุ่มประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงก็ยังมีเงื่อนไขหลายประการที่สนับสนุนพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจให้ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วได้ ทั้งด้าน ความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติและมนุษย์ มีตลาดที่กว้างขวาง และคนรุ่นใหม่ก็ชอบตลาดเสรี และการรับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่จากตะวันตกมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว แต่นโยบายยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคของรัฐบาล ยังไม่สามารถดำเนินการให้ได้ เพราะผลกระทบดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ในเชิงรุกเพิ่มเติมจากสิ่งที่มีอยู่ให้เป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดตั้งองค์กรอำนวยการ กำกับดูแลและประสานงานให้เกิดเอกภาพในการร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค เช่นเดียวกับ WTO และเร่งพัฒนาความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยี โครงข่ายคมนาคมและขนส่ง

ธีรเดช ธรรมสุธีร์. 2541. บทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามการ

โจรกรรมรถ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ

ศิลปศาสตร์ (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การศึกษานี้มุ่งศึกษาบทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถ โดยศึกษาในเขตจังหวัดสระแก้ว ใช้การประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่ง

พบว่า ปัจจัยด้าน อายุ ชั้นยศ ระยะเวลาในการทำงาน ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อบทบาทตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน สำหรับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติรณนัต พ.ศ.2522 นั้นมีบทบาทยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และได้สรุปปัญหาของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรณนัต มีข้อขัดข้องในเรื่องอุปกรณ์ เครื่องมือที่ไม่เพียงพอ และควรมีแนวทางในการพัฒนา คือ การฝึกทบทวนความรู้เกี่ยวกับ พรบ.รณนัต 2522

นิพนธ์ ภารณนัต. 2539. การประเมินสถานการณ์และแนวโน้มภัยคุกคามบริเวณชายแดนไทย-

กัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตรับผิดชอบของกองทัพอากาศที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจนถึงปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไปหลากหลายรูปแบบ ในอดีตที่ผ่านมา ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการปฏิบัติการทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การยึดภายในกัมพูชาของเวียดนามที่ผ่านมา และหลังจากการถอนทหารเวียดนามออกจากกัมพูชาไปแล้วก็ตาม ความขัดแย้ง และการสู้รบในกัมพูชายังคงดำเนินอยู่ต่อไป แม้ว่าจะมีการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลขึ้นบริหารประเทศ การสู้รบของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายเขมรแดงก็ไม่มีท่าทีสงบลง การกวาดล้างของฝ่ายรัฐบาลต่อฝ่ายเขมรแดง ซึ่งมีพื้นที่อิทธิพลอยู่ใกล้ชายแดนของไทย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแนวชายแดนที่นับวันจะขยายวงกว้างขวางมากขึ้นยากแก่การแก้ไข ได้แก่ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้าขายผิดกฎหมาย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การประกอบอาชีพและรายได้ การศึกษา การสาธารณสุข นับว่าเป็นภัยที่คุกคามต่อความมั่นคงของชาติ และแนวโน้มภัยคุกคาม ได้แก่ การลู่ล้าอธิปไตย การหลบหนีภัยจากการสู้รบ กองกำลังติดอาวุธปล้นราษฎรไทย การค้าอาวุธสงครามและสิ่งผิดกฎหมาย และความไม่ชัดเจนของเขตแดน

ซึ่งการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ที่ผ่านมา แต่เดิมที่ใช้การปฏิบัติทางทหารเข้าแก้ไข สถานการณ์ ได้เปลี่ยนแปลงด้วยการใช้ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จเข้าแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในปัจจุบันได้มุ่งแก้ปัญหาค 2 ประเด็น คือ การป้องกันชายแดนให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยด้วยมาตรการต่างๆ กับอีกประการหนึ่ง คือ การพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มีความสมบูรณ์ในพื้นที่ประชาชนอยู่ดีกินดี ทั้งนี้เพื่อให้การป้องกันชายแดนและการป้องกันประเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

นิยม สุทธิพร. 2544. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจของครัวเรือนเกษตรกรในการจ้างงานภาคเกษตรกรรม จากแรงงานย้ายถิ่นชาวกัมพูชา ศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาประชากรศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกเรื่องนี้ ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจจ้างแรงงานภาคเกษตรกรรมจากแรงงานย้ายถิ่นชาวกัมพูชาในพื้นที่จังหวัดตราด กลุ่มครัวเรือนเกษตรกรผู้จ้างจะเป็นกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางหรือสวนผลไม้เพาะปลูก 2542-2543 ซึ่งมีผลการศึกษา ดังนี้

การทำสวนยางหรือสวนผลไม้ต้องใช้แรงงานจำนวนมากในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต ข้อเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องนโยบายแรงงานต่างชาติ จึงมุ่งให้มีการเปลี่ยนเป้าหมายการเก็บเกี่ยวจากชายยางแผ่นหรือน้ำยาง เป็นชายต้นยาง และควรส่งเสริมให้อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารามีมูลค่าสูงขึ้น ทั้งหมดนี้เพื่อต้องการจะลดจำนวนแรงงานอพยพจากกัมพูชาตามแนวชายแดน แล้วกระตุ้นให้แรงงานในประเทศและสมาชิกในครัวเรือนหันมาสนใจทำงานในภาคเกษตรกรรมทำสวนยางหรือสวนผลไม้มากขึ้น

นิรุทธ์ เกตุศิริ. 2538. การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือน กลุ่มผู้นำท้องถิ่นและราษฎรตอบทบทวนหน้าที่ของกองทัพบกในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา อำเภอไทรโยต จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.

เป็นการศึกษาบทบาทของกองทัพบกในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหมู่บ้านป้องกันตนเอง บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา อ.ไทรโยต จ.อุบลราชธานี ในด้านการจัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ให้แก่ราษฎรด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการปรับปรุงโครงสร้างขั้นพื้นฐานและสาธารณประโยชน์ ด้านพัฒนาร่างกาย จิตใจ และปรับปรุงคุณภาพชีวิต และด้านงานจัดระบบรักษาความปลอดภัย ในกรณีนี้จะศึกษาระดับความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือน กลุ่มผู้นำท้องถิ่น และราษฎรใน อ.ไทรโยต

ประเสริฐ พรรคเจริญ. 2536. ปัญหาการกัมพูชากับการป้องกันตามแนวชายแดนพื้นที่อีสานตอนล่าง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

แม้ว่าการสู้รบภายในกัมพูชา และบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา จะลดลงอย่างมาก แต่ความขัดแย้งยังมีอยู่ โดยมีการสู้รบของกลุ่มต่างๆ และอาจเป็นช่องว่างให้เวียดนามเข้าแทรกแซงทหารกัมพูชา และยุทธศาสตร์การรวมสหพันธรัฐอินโดจีนของเวียดนามก็จะส่งผลกระทบต่อชายแดนไทย-กัมพูชา อย่างมาก

จากผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านสังคมวิทยา ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ค่อนข้างดีอยู่แล้ว แต่ด้านการมีบุตรยังคงมากอยู่ 2) ด้านการเมืองการปกครอง จากการวิจัยเกี่ยวกับพื้นฐานด้านการเมืองอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจแต่ในด้านการเข้าใจในสิทธิ หน้าที่ และการเลือกตั้ง โดยให้คำนึงถึงนโยบายและให้ติดตามผลผู้ที่ได้รับคัดเลือก ยังคงต้องปรับปรุงในการสร้างความเข้าใจอยู่บ้าง 3) ด้านเศรษฐกิจ ยังมีรายได้ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ 4) ด้านการทหาร ประชาชนในหมู่บ้านตามพื้นที่ชายแดนนั้น ปกติมีขวัญและกำลังใจดีพอสมควรอยู่แล้ว ดังนั้น ขีดความสามารถในทางทหารจึงเป็นสิ่งที่ต้องเสริมสร้างให้ได้จนถึงระดับที่ต้องการ

ทางเลือกสำหรับกองทัพไทย คือ การพัฒนาอำนาจกำลังรบ พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพกำลังพล และทำการประสานงานเพื่อความมั่นคงเพื่อสร้างระบบยุทธศาสตร์การต่อสู้ เบ็ดเสร็จ ลดเงื่อนไข ลดปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนในระดับหมู่บ้านถือว่ามีความสำคัญมาก ควรพิจารณาแก้ไขปัญหาคความยากจนและปัญหาที่ดินทำกินของราษฎร เพื่อให้การป้องกันชายแดนมีประสิทธิภาพสูงสุด

ปราณีต แยมงาม. 2543. การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่น

ไทยที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

เป็นการศึกษาวัฒนธรรมการใช้ภาษาของคนไทยใน อำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ยังได้รับอิทธิพลจากภาษาเขมรอยู่มาก ซึ่งเรียกว่า ภาษาเขมรถิ่นไทย สำเนียงตะลุงเก่า ในงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้มุ่งศึกษาด้านภาษาศาสตร์ จึงได้ใช้วิธีการตรวจสอบภาคสนาม โดยนำคำศัพท์ 12 กลุ่ม ตามพจนานุกรมภาษาเขมรสุรินทร์มาเปรียบเทียบกับการใช้คำศัพท์ของกลุ่มทดสอบ ซึ่งสรุปผลได้ว่า แนวโน้มที่ภาษาเขมรตะลุงเก่าจะหายไปมีมากขึ้น ซึ่งมักมีการยืมภาษาไทยมาตรฐานมาเปลี่ยนอยู่มากและมีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ให้ต่างจากภาษาเขมรตะลุงเก่า ก็อยู่มากเช่นกัน

ปรีชา สายประเสริฐ. 2538. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกอาสาสมัคร

ดินแดน สังกัดกองร้อยอาสาสมัครดินแดน อำเภอที่รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออก

เฉียงเหนือตามแนวชายแดน ไทย-กัมพูชา ประชาธิปไตย ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา ไทยคดีศึกษา – เน้นสังคมศาสตร์ คณะ

ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เป็นการศึกษาทัศนะของผู้บังคับบัญชาในระดับผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับหมวด ผู้บังคับหมู่ของกองร้อยอาสาสมัครดินแดน ที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็น

จริง ในอำเภอ พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา โดยจะศึกษาประเด็นต่างๆ เช่น การปฏิบัติหน้าที่ ปัญหา และสาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกอาสารักษาดินแดน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บังคับบัญชาคาดหวังในบทบาทในระดับมาก 6 ด้านด้วยกัน คือ การรักษาความสงบ การปฏิบัติหน้าที่หาข่าว การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการช่วยเหลือส่วนราชการ ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่รับผิดชอบ งานโยธา และด้านช่วยเหลือประชาชน

ส่วนปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงาน คือ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาเท่าที่ควร การไม่มีอำนาจตามการรองรับของกฎหมาย การขาดขวัญกำลังใจ และค่าตอบแทน สวัสดิการที่น้อย อีกทั้งไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดกำลังพลยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง อาวุธยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย

ปวัตร์ นวะมะรัตน. 2538. บทบาทของผู้นำชุมชนในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการป้องกันประเทศ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคมของผู้นำชุมชน รวมถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีบทบาทผู้นำชุมชน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในเขตพื้นที่ อ. ตาพระยา จ. สระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า อายุของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การมีญาติเป็นผู้นำชุมชนและการได้รับการสนับสนุน หรือผลักดันให้เข้ามาดำรงตำแหน่งจากอดีตผู้นำชุมชนคนปัจจุบันที่เป็นญาติปัจจัยทั้งหมดนี้ มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาด้านการป้องกันประเทศ

ปิยนฏ เสี่ยมศักดิ์. 2538. แนวทางการจัดบริการสังคมแก่ราษฎรตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลตาเมียง กิ่งอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบริการสังคมที่ราษฎรตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ได้รับอยู่ในปัจจุบันนี้ โดยศึกษาที่ตำบลตาเมียง กิ่งอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ การศึกษานี้จะใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นและประมวลปัญหาความต้องการบริการสังคมที่แท้จริงของราษฎรเพื่อประโยชน์ในการนำไปเป็นข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการให้บริการต่อไป

ทั้งนี้ได้มีการแบ่งกลุ่ม การบริการสังคม 6 ด้านด้วยกัน คือ การศึกษา สาธารณสุข ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน การรักษาระดับของรายได้ การจ้างงาน และบริการสังคมทั่วไป โดยสรุปจะพบว่า ปัญหาและความต้องการในเรื่องการศึกษา เป็นปัญหาสำคัญ กล่าวคือ ประชาชนไม่มีค่าเล่าเรียนให้บุตรหลาน ประชาชนขอให้มีการเพิ่มจำนวนทุนการศึกษา และการอบรมความรู้ให้ชาวบ้านมากขึ้น ในด้านสาธารณสุขพบปัญหาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลมากที่สุด รองลงมาคือ ความไม่พร้อมของบุคลากรการแพทย์ รวมไปถึง อุปกรณ์การแพทย์อีกด้วย ในด้านที่ดินทำกินพบปัญหาไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน โดยประชาชนขอให้มีการจัดสรรที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น ด้านการรักษาระดับรายได้ พบปัญหา คือ รายได้ที่ไม่แน่นอน โดยขอให้มีการประกันราคาผลผลิต และให้มีการสร้างงานในชนบทมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากประชาชนให้รีบแก้ไขปัญหา การว่างงาน ปัญหาแหล่งน้ำ อีกด้วย

พรพิมล ศรีชิตติ. 2540. *การศึกษาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย ลาว*

พม่า จีน กัมพูชา และเวียดนาม. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

การเคลื่อนไหวของขบวนการการค้ายาเสพติดในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง นับว่าเป็นปัญหาสำคัญ เนื่องจากสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อขบวนการค้ายาเสพติด 2 ประการ คือ

ประการแรก ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ อันได้แก่ จีน ไทย พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา ต่างมีบทบาทในกระบวนการต่างกัน จีนเป็นแหล่งผลิตสารเคมีที่ใช้ผลิตยาเสพติดและช่องทางผ่านยาเสพติดไปยังฮ่องกง และประเทศตะวันตก ไทย เป็นแหล่งทุน เป็นตลาดรองรับสินค้า พม่า เป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบและยาเสพติดทั้ง ผิ่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน ลาว เป็นแหล่งผลิตฝิ่นที่สำคัญและเป็นจุดรับส่งสินค้าก่อนกระจายสู่ภายนอก และเวียดนาม กัมพูชา เป็นทางผ่านที่สำคัญของสินค้า

ประการที่สอง อนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงขณะนี้ นอกจากเป็นแหล่งผลิตและเส้นทางผ่านของยาเสพติดแล้ว ยังเป็นตลาดยาเสพติดที่สำคัญของโลก อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เป็นไปในทางเสรีนิยม ทุนนิยมการค้า ในขณะที่ประชาชนยังไม่คุ้นเคย ปัญหายาเสพติดจึงขยายตัว เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ทำกำไรได้เร็วมาก ซึ่งเป็นทางออกให้กับผู้ด้อยโอกาสทางสังคม และถูกสภาวะเศรษฐกิจแบบใหม่บีบคั้น

แนวทางการแก้ไขที่งานวิจัยชิ้นนี้นำเสนอ คือ ควรจะมีการประสานงานระหว่างประเทศอย่างไว้พรมแดน แม้ว่าจะประสบปัญหาข้อจำกัดทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน ความร่วมมือจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อทุกประเทศเข้าใจปัญหาและข้อจำกัดของประเทศเพื่อนบ้านอย่างถ่องแท้ รวมทั้งมีความจริงใจที่จะร่วมมือและให้การสนับสนุน

พัชรา ศิลปบรรเลง. 2537. สุขภาพจิตของประชาชนหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนด้านจังหวัด

จันทบุรีและตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้มุ่งเพื่อหาสัดส่วนของปัญหาสุขภาพจิตของประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเอง
ชายแดนจังหวัดจันทบุรีและตราด ซึ่งมักประสบปัญหาความไม่มั่นคงของพื้นที่ที่อยู่อาศัย
นอกจากนี้ยังศึกษาข้อมูลเบื้องต้นด้านสุขภาพจิต โดยดูจากตัวแปรต่างๆ เช่น อายุ เพศ รายได้
การศึกษา ฯลฯ ทั้งนี้มีปัจจัยหนึ่งซึ่งต่างจากงานวิจัยที่ได้ศึกษาปัญหาสุขภาพจิตขึ้นอื่นๆ คือ ปัจจัย
เรื่องการคุกคามจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งผลจากการวิจัย พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านป้องกัน
ตนเอง มีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

พิชัย เปรมจิตชื่น. 2539. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้น
พื้นฐานบริเวณชายแดน ไทย-กัมพูชา ในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

จากโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้
มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ไปดำเนินการ อันมีเป้าหมายเพื่อ
ขยายโอกาสทางการศึกษาให้เสมอภาคกันนั้น ขณะนี้พบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร
โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดน ไทย-กัมพูชา ที่มีตัวแปรต่างจากพื้นที่ปกติหลายด้าน ดังนั้นวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้จึงได้พยายามศึกษาเพื่อตรวจสอบปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา 5 ด้านด้วยกัน
คือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการและการวางแผน ด้านการจัดสรรทรัพยากร
ด้านการกระตุ้นการทำงานของบุคลากร ด้านการประสานงานกำกับติดตามและนิเทศ และด้าน
การประเมินผล นอกจากนี้จะมีการเปรียบเทียบปัญหาการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี ตราด และสระแก้ว ซึ่งผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการ
พัฒนาการศึกษาโรงเรียนตามแนวชายแดนต่อไป

พิชัย รอดเรืองศรี. 2540. ความมั่นคงแนวชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณพื้นที่จังหวัดสระแก้ว.

กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

แนวชายแดนไทย-กัมพูชาในจังหวัดสระแก้ว เป็นพื้นที่ราบ ปราศจากสิ่งกีดขวางทาง
ธรรมชาติ สถานการณ์ต่างๆ ในกัมพูชา จึงส่งกระทบต่อไทยอย่างง่ายดาย ผู้วิจัยเห็นว่า มี
ความสำคัญและสมควรให้มีการแก้ปัญหา ความมั่นคงทางแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัด

สระแก้ว อย่างมีระบบ โดยรัฐบาลต้องเข้าใจปัญหาชายแดนและให้น้ำหนักความเจริญของหมู่บ้านบริเวณชายแดนมากกว่าหมู่บ้านปกติอื่นๆ

ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ประเทศไทยควรมีนโยบายต่างประเทศที่เป็นกลาง ควรเตรียมมาตรการรองรับอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน กับการให้ความสำคัญขยายโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน ซึ่งจะทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านชายแดนต่างๆ มีสภาพชีวิตดีขึ้น มีหลักประกันที่มั่นคง ทำให้เป็นแนวป้องกันชายแดน ที่มีศักยภาพ

พิชิตพล แจ่มจำรัส. 2545. *มิติความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา ที่ส่งผลกระทบต่อไทยในห้วง*

พ.ศ. 2536-2545. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ โรงเรียน

เสนาธิการทหารบก.

ผู้เขียนได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ทั้งด้านบวก และลบระหว่างไทย-กัมพูชา ในช่วงปี 2536-2545 ในด้านความมั่นคง สังคม จิตวิทยา และความมั่นคงทางการทหารและการป้องกันประเทศเป็นหลัก ส่วนด้านความมั่นคงทางการเมืองและความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้ศึกษาประกอบเพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์

จากข้อเสนอแนะของการวิจัย ได้มีการเสนอแนะแก่ภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชน โดยเฉพาะนักธุรกิจไทย ควรจะศึกษาและเข้าใจประเพณี วัฒนธรรม ของกัมพูชา เพื่อลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น และลดความระแวงที่มีต่อกัน

พีรเดช เสถียรธีรกร. 2545. *ค่านิยมและพฤติกรรมของนักพนันต่อบ่อนคาสิโนในต่างประเทศ:*

กรณีศึกษา: บ่อนคาสิโนในสตาร์เวกัส เอนเตอร์เทนเมนต์ ต.ปอยเปต อ.โอวจโจว จังหวัด

บันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา. สารนิพนธ์สาขามานุษยวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เป็นการศึกษาค่านิยมและพฤติกรรมของนักพนันต่อบ่อนคาสิโนในต่างประเทศโดยศึกษา บ่อนคาสิโน สตาร์เวกัส เอนเตอร์เทนเมนต์ ต.ปอยเปต อ.โอวจโจว จ.บันเตียเมียนเจย กัมพูชา ซึ่งเป็นบ่อนติดชายแดนไทย บริเวณ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว ซึ่งมีคนไทยเข้าไปมากเฉลี่ยวันละหนึ่งหมื่นคน มีวงเงินเดิมพันประมาณ 5 หมื่นบาทต่อคน นอกจากนี้ยังพบว่า ในบริเวณชายแดนฝั่งกัมพูชา ยังมีบ่อนอื่นๆ อีกถึง 7 แห่ง ในบริเวณเดียวกัน

จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมและค่านิยมของนักพนันเกี่ยวกับการเล่นพนันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปให้เหมาะสมกับเกมการเล่นการพนันที่เปลี่ยนไปอยู่เสมอ แต่สิ่งที่ไม่เปลี่ยนก็คือความต้องการที่จะชนะการพนัน และพบว่าบ่อนคาสิโนในกัมพูชาเป็นบ่อนคาสิโนที่พัฒนาได้อย่าง

รวดเร็วและยังมีนักพนันชาวไทยไปเล่นพนันมากที่สุด เนื่องจากมีความเหมาะสมทั้งทางด้านที่ตั้งที่ไม่ไกลเกินไปและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบวงจรรวมทั้งขนาดและจำนวนบ่อนที่มีพอเพียงต่อความต้องการของนักพนันไทย

พีรพล รักเรียนรบ. 2539. คนไทยเกาะกบกับความมั่นคงของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ปัจจุบันจังหวัดเกาะกงเป็นจังหวัดหนึ่งของกัมพูชา มีประชาชนกัมพูชาเชื้อสายไทย (คนไทยเกาะกง) ซึ่งเป็นกลุ่มคนไทยที่มีความสามัคคี มีความสามารถ มีส่วนร่วมในการเมืองของกัมพูชา ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาเหมือนคนไทย รวมทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนไทยตามแนวชายแดนมาโดยตลอด

ผลการศึกษาพบว่า จากความสัมพันธ์ทางด้านเชื้อชาติระหว่างคนไทยเกาะกงกับคนไทยและเงื่อนไขของผลประโยชน์ร่วมกันในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีอันทันสมัยที่คนไทยเกาะกงได้รับจะทำให้คนไทยเกาะกงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อประเทศไทย ตราบเท่าที่ประเทศไทยยังมองคนไทยเกาะกงว่าเป็นคนไทย และมีนโยบายการช่วยเหลือคนไทยเกาะกง

ผู้วิจัยได้เสนอแนวความคิดในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนไทยเกาะกง คือ ส่งเสริมการดำเนินนโยบายความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Engagement) โดยมุ่งแต่กลุ่มคนไทยเกาะกงเป็นพิเศษ เพื่อพัฒนาความผูกพันอันดี อันจะมีผลต่อการกำหนดนโยบายความมั่นคงในด้านต่างๆ ในโอกาสต่อไป และกำหนดกลุ่มคนไทยเกาะกงเป็นกลุ่มเป้าหมาย ในกรณีการปฏิบัติการทางทหารหากเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะในแง่การปฏิบัติการพิเศษ

ไพรัช บุรพชัยศรี. 2536. การค้าชายแดนไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและกัมพูชาต่อเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการค้าระหว่างไทยและลาวมีทั้งการค้าในระบบ ซึ่งถูกต้องตามกฎหมายผ่านกระบวนการศุลกากร ประกอบด้วย การค้าปกติ การค้าชายแดน และการค้าผ่านแดน ซึ่งพรมแดนไทยลาวมีความยาวค่อนข้างมาก จึงทำให้มีการค้านอกกระบวนการที่มีเจตนาเลี่ยงกระบวนการศุลกากร และเป็นสินค้าที่ผิดกฎหมาย สำหรับช่องทางที่ติดต่อกันมี 3 ประเภท คือ จุดผ่านแดน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรน อุปสรรคทางการค้าไทยและลาว ได้แก่ ด้านบุคคล ทั้งผู้ค้าที่ขาดความจริงจังในการทำการค้า ขาดขาดบุคลากรที่มีความสามารถ และขาดแคลนสาธารณูปโภค และไทยยังมีคู่แข่งการค้า อย่างมาเลเซีย และญี่ปุ่น แต่โอกาสและการลงทุนของนักธุรกิจไทยในลาว ค่อนข้างจะเปิดกว้างอีกทั้งมีความคุ้นเคยกันดี และลาวกำลังพยายามเปลี่ยนแปลงด้านการค้าต่างประเทศ โดยส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ

สำหรับกัมพูชา มีสภาพเศรษฐกิจที่บอบช้ำจากสงครามกลางเมืองที่ยืดเยื้อ แต่นักธุรกิจไทยก็เข้าไปทำการค้าในกัมพูชาอยู่แล้ว แต่ในลักษณะที่ต้องผ่านกัมพูชา ฝ่ายที่ยึดครองพื้นที่ เช่น การทำให้ในเขตยึดครองเขมรแดง การทำอัญมณีและการค้าอนุกรมตามแนวชายแดน แต่เมื่อไทยต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ความมั่นคงของสหประชาชาติ เพื่อแทรกแซงทางเศรษฐกิจต่อเขมรแดงด้วยการยุติการซื้อขายไม้ซุง น้ำมัน และสภาพสูงสุด สิ่งห้ามการส่งออก ทำให้นักธุรกิจไทยประสบความเสียหายเป็นมูลค่ามหาศาล แต่การค้าชายแดนยังคงดำเนินได้อยู่เนื่องจากพื้นที่ที่ติดต่อกัน

ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย เพื่อส่งเสริมการค้าชายแดน ภาครัฐควรเป็นจุดผ่านแดนถาวรให้มากขึ้น และขยายเวลาเปิดให้นานขึ้น และมีการกระจายอำนาจสู่ระดับจังหวัด ทางฝ่ายเอกชน ควรมีข้อมูล เกี่ยวกับประเทศคู่ค้าอย่างพร้อมมูลให้นักธุรกิจผู้ทำการค้ากับลาวและกัมพูชา ด้านนักธุรกิจเองต้องมีการชลดตัว ให้เข้มแข็งเพื่อจะได้มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง

ภุชงค์ รุ่งโรจน์. 2540. อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน: ศึกษาเฉพาะ

กรณีจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

จังหวัดชายแดนเป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบทางด้านความมั่นคงทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม และยังมีปัญหาเกี่ยวกับเส้นแบ่งเขตแดน จุดผ่านแดน ปัญหาการก่อการร้าย เชื้อชาติ ศาสนา และภาษาของประชากร อาวุธสงครามและสิ่งผิดกฎหมาย และปัญหาด้านสาธารณสุข ซึ่งจังหวัดสระแก้วนั้นมีพื้นที่ติดกับกัมพูชา ซึ่งมีการสู้รบจากความไม่สงบทางการเมือง ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน และความไม่ปลอดภัยของประชาชนอยู่เสมอ อีกทั้งมีผู้อพยพ และหลบหนีเข้าเมืองเป็นจำนวนมาก

ผลการวิจัยพบว่า อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้วยังไม่สอดคล้องกับบทบาทและภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อบริหารดังกล่าว เพราะอำนาจในการพัฒนาและจัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาจังหวัดยังอยู่ที่ส่วนกลาง จึงมีข้อเสนอแนะให้ส่วนกลางควรมอบอำนาจในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในความรับผิดชอบของตนให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด

มาริสสา โกเศยะโยธิน. 2543. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านเกษตรกรรมชาติสำหรับ

ครัวเรือนเกษตรกร บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขา สิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกในด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการเรียนรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านเกษตรกรรมธรรมชาติ ผ่านกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม อีกทั้งศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม

สภาพแวดล้อมของครัวเรือนเกษตรกร ก่อนและหลังการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยศึกษาจากเกษตรกร อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่าภายหลังร่วมกระบวนการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เกษตรกรมีสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในเชิงบวก เช่น มีการลดการใช้สารเคมีในการเกษตร แล้วหันมาใช้สมุนไพรกำจัดศัตรูพืชแทน อันแสดงให้เห็นว่ากระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการทำให้เกิดการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติ อันเป็นแนวทางเกษตรกรรมแบบยั่งยืน และเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยสามารถทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมไปถึงสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ดี ในการนำไปปฏิบัติควรคำนึงถึงความต้องการของภูมิปัญญาชาวบ้าน ปัญหาของชุมชน และควรมีความต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

ราตรี พันธุมจินดา. 2541. ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อการพัฒนาสุขภาพจิตของนักเรียน วัยรุ่นในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อการพัฒนาสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตอำเภอ อรัญประเทศ เป็นการศึกษาในแขนงจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ที่มีกระบวนการทดลอง ทดสอบตามแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ ซึ่งได้ผลของการศึกษาว่านักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์มีระดับสุขภาพจิตในระยะหลังทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการทดลอง

วาริน สุขเสมอ. 2537. การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว:

กรณีศึกษาผลกระทบของชุมชนการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต สาขาการวางผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนได้ให้ความสำคัญของชุมชนเมืองอรัญประเทศ ว่าเป็นประตูติดต่อกับประเทศกัมพูชาโดยตรง มีความได้เปรียบเชิงที่ตั้ง ในการเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกแห่งหนึ่งของไทย และหลังจากที่รัฐบาลมีนโยบายเปลี่ยนนามรบให้เป็นตลาดการค้า ชุมชนเมืองอรัญประเทศ บริเวณคลองลึก อ. อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วออกสู่นอกเขตเทศบาลตำบลในบริเวณพื้นที่ฝั่งเมืองรวม ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลอรัญประเทศ จึงได้มีการศึกษาปัจจัยทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ

สังคม และประชากรชุมชนเมืองกับทั้งศึกษาบทบาทและภาวะการค้าในตลาดการค้าชายแดน ภาวะปัญหาและบทบาทของชุมชนที่มีผลกระทบจากชุมชนการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา

ผลการศึกษาพบว่า ตลาดการค้าชายแดนโรงเกลือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกภาคของไทย มีกิจการการค้าส่งออกและค้าปลีก รวมทั้งเป็นแหล่งส่งสินค้าอุปโภค บริโภค ไปยังประเทศแถบอินโดจีน กิจกรรมดังกล่าวทำให้ภาวะเศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น มีการพัฒนาและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทางลบตามมา เช่น การรुक้าที่ สาธารณะ สภาพที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหามลภาวะ ขาดโครงข่ายคมนาคม สำรองที่จะเชื่อมกับถนนสายหลัก

ผู้เขียนได้เสนอแนวทางและมาตรการในการพัฒนาสำหรับพื้นที่ชุมชนเมืองอรัญประเทศ เช่น ให้มีการจัดกลไกเพื่อพัฒนาที่ดินสาธารณประโยชน์ การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานโดยเสนอให้สร้างถนนวงแหวนในบริเวณที่มีการขยายตัว ด้านที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรม พัฒนาค้าง ท้องถิ่น พัฒนาด้านอุตสาหกรรมเพื่อผลิตและส่งออก พัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการประกอบ อาชีพการค้าและอุตสาหกรรม สำหรับบริเวณตลาดโรงเกลือได้เสนอให้เป็นศูนย์กลางตลาดการค้า ชายแดน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถซื้อสินค้าต่างประเทศในราคาถูก เป็นแหล่งการค้าที่ ก่อให้เกิดรายได้และเพิ่มอาชีพให้ราษฎรในท้องถิ่น

วิจิต ยาทิพย์. 2540. *ประเทศกัมพูชากับความมั่นคงของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร.

จากสถานการณ์อันเปราะบางทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของกัมพูชาทำให้เกิด ปัญหาต่อประเทศไทยมากมาย มีผู้อพยพเข้ามาในไทยเป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบในด้าน ต่างๆ ดังนี้ ด้านการบริหารและปกครอง ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้าน ความปลอดภัย มีโจรผู้ร้าย ยาเสพติดและอาวุธสงครามเข้ามาในไทย และด้านภาพพจน์ของ ประเทศ

ผู้วิจัยเสนอแนวทางที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหา กัมพูชา ดังนี้ ดำเนินนโยบายทางด้านการ ต่างประเทศ ให้เกิดความปรองดองในประเทศกัมพูชา ใช้มาตรการให้ความช่วยเหลือ ทางด้านการ พัฒนา ดำเนินนโยบายถ่วงดุลอำนาจกับประเทศเวียดนาม เป็นการกำหนดยุทธศาสตร์ในการ ป้องกันตนเอง มีการประชาสัมพันธ์และการปฏิบัติการจิตวิทยาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อทุกชนิดที่มี อยู่ และปัญหาตามแนวชายแดนของทั้ง 2 ประเทศ ก็ต้องมีมาตรการที่เด็ดขาด และต่อเนื่องในการ รับมือกับการก่อความไม่สงบต่างๆ

วินัย จันทมาศ. 2541. นโยบายต่างประเทศของไทยต่อกัมพูชา ในสมัยรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รายงานวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษานโยบายต่างประเทศของไทยต่อกัมพูชาในสมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของนโยบายในการจัดการการค้าชายแดนและความมั่นคงตามแนวชายแดน ผลสำเร็จดังกล่าวมาจากนโยบายของรัฐและการที่ไทยเป็นส่วนหนึ่งของคณะทูตอาเซียน ที่ผลักดันให้เกิดกลุ่มเพื่อนกัมพูชา ซึ่งทำให้กระบวนการเลือกตั้งของกัมพูชาในปี พ.ศ. 2541 ประสบผลสำเร็จ ซึ่งทำให้เกิดความมั่นคงตามแนวชายแดน เห็นได้จากความสำเร็จในการสร้างสันติสุขและความสงบตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ในด้านเศรษฐกิจเนื่องจากการเป็นจุดผ่านแดนถาวร เป็นผลทำให้รับประโยชน์ในด้านการค้าการลงทุนและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอันมาก อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีนโยบายบางส่วนที่ทำให้เกิดผลลบต่อประโยชน์ของชาติเช่นกัน

วิบูลย์ศักดิ์ หนีพาล. 2545. การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่ภาคอีสาน

ดอนล่าง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

รายงานวิจัยเรื่องนี้ ศึกษาการปฏิบัติงานของกองกำลังสุรนารีและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 2 ส่วนแยกที่ 2 ในการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ระยะทาง 364 กิโลเมตร ในเขตรับผิดชอบคือจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ สุรินทร์ บุรีรัมย์ จำเป็นที่จะต้องจัดระเบียบพื้นที่นี้ เกิดขึ้นภายหลังสงครามเย็นสิ้นสุดลง เมื่อรัฐบาลของกัมพูชาต้องการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจตามระบบทุนนิยม ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อประเทศไทยบริเวณชายแดนหลายด้าน อาทิ แรงงานต่างชาติดังกล่าว การลักลอบค้าของผิดกฎหมาย การปล้นจี้จับราษฎรไทยไปเรียกค่าไถ่ การลักลอบค้ายาเสพติด การโจรกรรมรถยนต์ข้ามแดน การลักลอบตัดไม้ ป่อนพ่นบริเวณชายแดน เส้นเขตแดน และความหวาดระแวงว่ารัฐบาลไทยสนับสนุนกลุ่มต่อต้านรัฐบาลกัมพูชา

ปัญหาเหล่านี้ ทำให้กองทัพภาคที่ 3 และ กรอ. มน. ภาค 2 ส่วนแยกที่ 2 นำแนวคิด “ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญทั้งในด้านการป้องกันและด้านการพัฒนามาใช้ โดยเสนอแนะให้กองทัพใช้เทคนิคใหม่ในการกำหนดยุทธศาสตร์ จากเดิมที่ใช้ FORECASTING TECHNIQUE มาใช้เทคนิคการวาดภาพสถานการณ์ (SCENARIO TECHNIQUE) แทน และเสนอว่าการสถาปนาความมั่นคงตามแนวชายแดนจะต้องพิจารณาถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านด้วยการทำให้พื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านได้รับการพัฒนาควบคู่ไปกับพื้นที่ชายแดนของประเทศไทย

ศรัณู นิลวรรณ. 2544. ความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจภูธรตำบล

ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา: ศึกษากรณีสามสถานีตำรวจภูธรตำบลแนวชายแดน

จังหวัดสุรินทร์. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการ ตำรวจใน สถานีตำรวจภูธร ตำบล ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณจังหวัดสุรินทร์ในตำบลแงมุด ตำบลดม ตำบลสะเดา ซึ่งพบว่าตำรวจในสถานีตำรวจภูธรตามแนวชายแดนไทย- กัมพูชา มีความคิดเห็น เกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การในภาพรวมค่อนข้างสูง ทั้งนี้มีปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ระดับ การศึกษา และการตั้งถิ่นฐานรกราก ปัจจัยเรื่องระบบงานที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น ทำทนาย มีความหมาย มีขอบข่ายกว้างขวาง ปัจจัยเรื่องความก้าวหน้าและผลสำเร็จในงาน สัมพันธภาพที่ ทำงาน และประสบการณ์ที่น่าประทับใจในการทำงาน ปัจจัยดังกล่าวมานี้มีผลต่อความผูกพันที่มี ต่อองค์การทั้งสิ้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวกับวิธีส่งเสริมความผูกพันต่อองค์การ คือ การอบรมถ่ายทอด ทางสังคมขององค์การ การพยายามเชื่อมโยงผลประโยชน์ของสมาชิกให้ประสานเข้ากับ ผลประโยชน์ขององค์การ รายได้ สวัสดิการ กิจกรรมเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก โอกาสได้ พัฒนาศักยภาพและความก้าวหน้า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานยุติธรรม เป็นต้น

ศักกพล สุขปาน. 2537. การค้าตามแนวชายแดนกับความมั่นคงของชาติ: ศึกษากรณีด้านจังหวัด

ปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผู้เขียนได้ศึกษาเพื่อดูว่ามีปัจจัยใดที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เมื่อมีการเปิดจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา - ไทย บริเวณจังหวัดปราจีนบุรี อีกทั้งเพื่อให้ทราบว่าควรจะมี มาตรการที่เหมาะสมอย่างไร ที่จะใช้กับการค้าบริเวณชายแดน ในอันที่จะเกิดประโยชน์แก่ ประชาชนในด้านเศรษฐกิจ ความปลอดภัย ผู้เขียนได้แสดงความเห็นไว้ว่า การเปิดจุดผ่อนปรน การค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เพื่อให้การค้าตามแนวชายแดนเป็นไปโดยเสรี ชอบด้วย กฎหมายและปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดูแลอย่างใกล้ชิด อันจะมีผลโดยตรงต่อการลด การค้าตามแนวชายแดนที่ผิดกฎหมาย หรือตลาดมืด ซึ่งจะช่วยให้เกิดความปลอดภัย และเป็น ผลดีต่อส่วนรวมในด้านภาษี เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ และความมั่นคงของ ชาติ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การปิดเบื่อนนโยบายในการเปิดจุดผ่อนปรน การค้าตามแนวชายแดน พฤติกรรมอันมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ พ่อค้า และราษฎรตามแนวชายแดนที่มีผลต่อความมั่นคงของ ชาติ

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2540. *การพัฒนาจังหวัดบริเวณพื้นที่
หกเหลี่ยมเศรษฐกิจในบทบาทของกระทรวงมหาดไทย*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

รายงานวิจัยเกี่ยวกับโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
6 ประเทศ คือ ไทย กัมพูชา จีน เวียดนาม พม่า ลาว ผลกระทบของโครงการต่อเศรษฐกิจในราย
ประเทศ อีกทั้งยังได้กล่าวถึงแนวความคิดเรื่องการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในด้านศักยภาพ
พื้นที่ตามแนวชายแดน ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดน การจัดระบบเพื่อควบคุมการทำงาน
ของแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย และบทวิเคราะห์อุปสรรค โอกาส และบทบาทในการพัฒนาที่
เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทยในระดับจุลภาค และในระดับมหภาค เป็นต้น

สนั่น ขจรกล้า. 2536. *การส่งผู้ลี้ภัย / ผู้พลัดถิ่นชาวกัมพูชาจากประเทศไทยกลับมาตุภูมิ*.

กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

การสู้รบในกัมพูชาทำให้มีประชาชนอพยพเข้ามาในประเทศไทยอย่างมาก ซึ่งรัฐบาลไทย
ได้พยายามแก้ไขปัญหา โดยให้ประชาคมโลกและองค์กรระหว่างประเทศเข้ามารับผิดชอบ โดยได้
มีการลงนามในข้อตกลงสันติภาพที่กรุงปารีส เมื่อปี 2534 กำหนดให้ส่งผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นชาว
พม่ากลับมาตุภูมิ ขั้นตอนการส่งผู้ลี้ภัยกลับมีการวางแผนร่วมกัน โดยแบ่งแผนงานออกเป็น 3
ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผนเตรียมการ ขั้นการปฏิบัติ และขั้นฟื้นฟู ซึ่งได้ดำเนินการตามแผนและปรับปรุง
แผนงานใหม่อยู่เรื่อยๆ จนในที่สุด ได้ดำเนินการส่งกลับจนหมดสิ้นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้
เป็นเพราะ มีความเข้าใจและประสานงานที่ดี ระหว่างรัฐบาลไทย – สภาสูงสุดแห่งชาติกัมพูชา
(SNC) และองค์การสหประชาชาติ รวมทั้งความตั้งใจ ของผู้ลี้ภัยกัมพูชา ที่ต้องการจะกลับไปตั้ง
หลักแหล่งทำมาหากินในกัมพูชา ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญ

แต่ในการแก้ไขปัญหาเรื่องอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดสันติภาพในกัมพูชา ยังไม่บรรลุ เช่น การลด
อาวุธ การสลายกองกำลัง เป็นต้น ดังนั้น การแก้ไขปัญหาชาวกัมพูชาจะกระทำได้โดยไม่ให้เกิด
ปัญหาจะต้องยึดหลักการปรองดองในชาติ สำหรับรัฐบาลไทยต้องประชาสัมพันธ์ และปฏิบัติการ
จิตวิทยาย่างต่อเนื่อง ควรเรียกร้องให้ผลการดำเนินฟื้นฟูบูรณะประเทศกัมพูชาอย่างเร่งด่วน และ
ฝ่ายทหารควรพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และสนับสนุนการปฏิบัติให้บรรลุ
เป้าหมาย

เสรี แสงจันทร์. 2541. การนำเข้าและการจำหน่ายไม้แปรรูปจากประเทศกัมพูชาที่ผ่านอำเภอ
คลองใหญ่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวนศาสตร์การจัดการ
ป่าไม้ คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประมวลและวิเคราะห์นโยบายและวิธีการนำเข้าไม้
มูลค่าและปริมาณการนำเข้าโดยรวม และที่นำเข้าจากประเทศกัมพูชา โดยเฉพาะไม้แปรรูปที่
นำเข้าผ่านอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด รวมถึงเส้นทางการกระจายไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของ
ประเทศ

ผลการศึกษาครั้งนี้ ในด้านนโยบาย พบว่าประเทศไทยยังไม่มีนโยบายสนับสนุนการ
นำเข้าไม้ที่ชัดเจน ในเรื่องการนำเข้าไม้ พบว่า ระเบียบการนำเข้าไม้มีความซับซ้อนมาก ดังนั้น เพื่อ
รักษาอุตสาหกรรมไม้ของประเทศเอาไว้ในระยะสั้นและระยะกลาง จึงควรลดขั้นตอนการปฏิบัติ
และจำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลง และควรมีมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการค้าและ
อุตสาหกรรมไม้อย่างต่อเนื่อง ในระยะยาว ต้องส่งเสริมการปลูกป่าทั้งภาครัฐและเอกชนให้มากขึ้น
เพื่อให้สามารถพึ่งพาวัตถุดิบภายในประเทศได้เอง ในส่วนของมูลค่าและปริมาณการนำเข้า
โดยรวม พบว่ามูลค่าการนำเข้าไม้จากต่างประเทศเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2533 จนถึงปี 2539 และลดลง
เล็กน้อยจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย สรุปแล้วไม่นำเข้าในเขตอำเภอคลองใหญ่ มีมูลค่าและ
ปริมาณถึง 70-98 % ของไม้นำเข้าจากกัมพูชาทั้งหมด ตั้งแต่ปี 2533-2540

ชนิดของไม้ที่นำเข้าเป็นไม้ยาง กระบาก พนอง ตะเคียนทอง ซึ่งนำเข้ามากที่สุด สำหรับ
ตลาดของไม้นำเข้าเหล่านี้อยู่ที่ จังหวัดตราด กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา ลพบุรี นนทบุรี
ขอนแก่น อุดรธานี ปทุมธานี จันทบุรี และสมุทรปราการ ส่วนผู้ประกอบการนำเข้าไม้จากกัมพูชาใน
เขต อ. คลองใหญ่มีจำนวน 23 ราย ส่วนผู้ประกอบการที่สั่งซื้อมีจำนวน 652 แห่ง

สมชาย อรุณธัญญา. 2539. การศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้าน
ป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปัญหาของโรงเรียนในเขตภูมิภาคโดยเฉพาะจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชา ยังคงมีปัญหา
ในการจัดการ โดยเฉพาะในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาปัญหาการ
บริหารงานระดับประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ โดยศึกษาในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัด
สระแก้ว

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานมีดังนี้ คือ ปัญหาการบริหารงานวิชาการ มีเอกสารและแนวการจัดประสบการณ์ไม่เพียงพอ ไม่สามารถปรับเปลี่ยนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้ อีกทั้งยังขาดงบประมาณในการสนับสนุนจัดซื้อ การสอน ประการที่สอง คือปัญหาการบริหารงานบุคคล ขาดแคลนครูที่จบการศึกษาสาขาอนุบาล หรือปฐมวัยโดยตรง ประการที่สาม ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ผู้ปกครองติดภารกิจจึงไม่ค่อยมาปฐมมนิเทศนักเรียน ประการที่สี่ ปัญหาบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ ซึ่งปัญหาวิธีปฏิบัติมีขั้นตอนมาก ประการที่ห้า การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีที่นอน เครื่องนอนไม่เพียงพอ ประการที่หก ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนซึ่งไม่สามารถให้บริการชุมชนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ได้

สุณัย ผาสุข. 2539. นโยบายต่างประเทศของไทย: ศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ต่อปัญหามลพิษ (4 สิงหาคม ค.ศ. 1988 ถึง 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1991). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานโยบายต่างประเทศของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ต่อปัญหามลพิษ โดยเน้นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้งและปฏิสัมพันธ์ลักษณะต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานและบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศ และการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย อันเกี่ยวข้องกับประเด็นการค้าชายแดน โดยที่ จากการที่รัฐบาลประกาศนโยบายเปลี่ยนนามรบเป็นนามการค้า เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า นักธุรกิจไทยไม่ประสบความสำเร็จมากเหมือนกับที่มีการประชาสัมพันธ์เอาไว้ ทั้งนี้สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่ง มาจากปัญหาการสู้รบในกัมพูชาที่ยังคงดำเนินอยู่ ภายหลังจากความล้มเหลวของการเจรจาสันติภาพครั้งต่างๆ ที่ดำเนินไปในสมัยพลเอกชาติชาย

สุรพงษ์ รัตนโคตร. 2543. สมรรถภาพกลไกของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนในเขตชายแดน จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เป็นการศึกษาสมรรถภาพ กลไก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพลศึกษา ทั้งนี้ได้ศึกษาจากกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในชายแดนจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบทดสอบสมรรถภาพ กลไก ของสมาคมกีฬาสมัครเล่น แห่งประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการทดสอบ ยืนกระโดดไกล ลูกนั่ง ดันพื้น วิ่งกลับตัว วิ่ง 5 นาที เป็นต้น

อนิรุต สงเคราะห์. 2543. การนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรครบวงจร ไปใช้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาครุศาสตร์การเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เป็นการศึกษาด้านการเกษตรในอาณานิคมชายแดนจังหวัดสระแก้ว เพื่อศึกษาการนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรครบวงจรไปใช้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย ซึ่งผู้ฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มักเป็นเพศชาย เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมักนำความรู้วิชาไม้ผล วิชาสวนผัก ไปใช้มากที่สุด วิชาเกษตรประยุกต์และวิชาสัตว์เล็ก (สุกร) มีการนำไปใช้น้อยที่สุด ผู้ฝึกอบรมมีเจตคติที่ดีต่อการฝึกอบรม เห็นว่าเป็นโครงการที่ดี ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการนำความรู้ที่ได้รับการอบรมไปใช้ คือ เรื่องขาดปัจจัยในการลงทุน

อนุลิทธิ เพชรสัมฤทธิ์. 2536. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา

โรงเรียนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา (ปชด) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

เป็นงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่มุ่งศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา โรงเรียนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้สำรวจความพึงพอใจในเรื่องนโยบายการบริหาร ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน เงินเดือน ผลประโยชน์อื่นๆ

ด้านลักษณะงาน ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ด้านความรับผิดชอบ และปริมาณงานด้านการยอมรับนับถือในผลงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านผลสัมฤทธิ์ของงานและเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง

ผลการศึกษาพบว่า ครูประถมศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก

อริศรา ศานติศาสน์ และไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์. 2541. โครงการศึกษาการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีน (ลาว เวียดนาม กัมพูชา). คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เป็นการศึกษาในทางเศรษฐศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีนและพม่า หลังจากที่ถูกกลุ่มประเทศดังกล่าวเปิดตัวต่อประชาคมในด้านการค้ามาก

ขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียกับประเทศไทย จากการศึกษาพบว่ามีความเป็นไปได้ที่ไทยจะให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีนและพม่า ซึ่งจะทำให้การค้าระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศเหล่านั้นขยายตัวเร็วขึ้น

อาชวินทร์ เศวตเศรณี. 2539. *การใช้กำลังประชาชนป้องกันชายแดนไทย-กัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตกองทัพภาคที่ 1*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงตามแนวชายแดน และภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อแนวชายแดนก็เป็นอุปสรรคในการพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง เช่น ปัญหาการลักลอบค้าของไทย การหลบหนีภัยจากการสู้รบ การค้าอาวุธสงครามและสิ่งผิดกฎหมาย และความไม่ชัดเจนของเขตแดน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติให้จัดตั้งหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา เมื่อ ตุลาคม 21 ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ในปัจจุบัน เพื่อเป็น"ปราการหลังประชาชน" ซึ่งการใช้กำลังประชาชนป้องกันชายแดน มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในงานด้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งแนวทางการใช้กำลังประชาชน คือ การจัดหน่วยกำลัง การบรรจุกำลังและการฝึก การปฏิบัติงานร่วมกับกำลังทหารและกำลังกึ่งทหาร และการพัฒนาวิถีชีวิตของกำลังประชาชน

เอกชัย ชมสุวรรณ. 2546. *การกำหนดแนวทางป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผู้วิจัยทำการศึกษาเรื่องกองทัพกับบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยศึกษากรณีพื้นที่ชายแดนระหว่างไทย-กัมพูชาในความรับผิดชอบของกองบัญชาการป้องกันชายแดน จันทบุรีและตราด (กปช. จต.) ซึ่งมีความยาว 256 กิโลเมตร มีสภาพเป็นป่าทึบและเทือกเขา ทำให้มีความเป็นไปได้ว่ากลุ่มผู้ผลิตยาเสพติดจะเลือกพื้นที่ชายแดนด้านนี้เป็นอีกพื้นที่หนึ่งในการผลิตและลักลอบจำหน่ายยาเสพติดในประเทศไทย

ผู้วิจัยเสนอแนะให้กองทัพพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ออมทรัพย์ ดีล้ำ. 2544. พฤติกรรมการใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้านตามแนว

ชายแดนประเทศไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร

สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เนื่องจากพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์ ยังคงมีปัญหาเรื่องโรคภัย
อยู่มาก เช่น โรคมาลาเรีย ดังนั้นในงานวิจัยเรื่องนี้จึงมีจุดประสงค์ในการศึกษาพฤติกรรมการใช้วิธี
ป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้านตามแนวชายแดน กับทั้งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
การใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้าน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวบ้าน ในอำเภอสังขะ
บัวเชด และกิ่งอำเภอนมดงรัก

ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านมีพฤติกรรมการใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียโดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ซึ่งมีความแตกต่างกันตามปัจจัยเรื่องเพศ อาชีพ การรับรู้ ความเสี่ยงในการเกิด
โรคมาลาเรีย การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่างๆ ที่
เกี่ยวกับโรคมาลาเรีย

อัมพล หันทอง. 2539. ผลกระทบของการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ต่อการเปลี่ยนแปลงทาง

เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 2534-2535.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การจัดการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา สาขา

วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หลังจากที่มีการเปิดโครงการให้มีการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้น
มา ก็ได้ทำให้เกิดผลกระทบต่อคนในพื้นที่ในด้านต่างๆ ในการศึกษาเรื่องนี้จึงได้ศึกษาผลกระทบ
ทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร อันเนื่องมาจากการเปิดการค้าชายแดนโดยจะศึกษา
จากเกษตรกรในพื้นที่อำเภออรัญประเทศ ทั้งกลุ่มที่อยู่ใกล้จุดค้าขายและกลุ่มที่อยู่ไกลจุดค้าขาย

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2535 ลักษณะเศรษฐกิจทั่วไปของเกษตรกรที่อยู่ใกล้จุด
ค้าขายแดนและกลุ่มที่อยู่ไกลจุดค้าขายแดน มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นจากเดิมในปี พ.ศ. 2533
พบว่ารายได้เฉลี่ยสูงขึ้นถึงสามหมื่นกว่าบาทต่อครอบครัว ประชาชนในบริเวณชายแดนจึงต้องการ
ให้เปิดจุดค้าขายแดนต่อไป และให้เกษตรกรเข้าไปมีกิจกรรมค้าขายในบริเวณดังกล่าว

หนังสือ

เขียน วีระวิทย์ และสุณัย ผาสุก. 2543. *กัมพูชา: ประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง การเมือง และการต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และ สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ในบทที่ 5 เรื่องเศรษฐกิจกัมพูชา ได้กล่าวถึงประเด็นการค้าชายแดนในเรื่องของธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรมโดยเฉพาะธุรกิจการท่องเที่ยวที่รองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่ข้ามแดนจากไทย เพื่อเข้าไปชมหรือเล่นการพนันที่เกาะกงและที่โบราณสถานเขาพระวิหาร โดยได้ให้สถิตินักท่องเที่ยวจากฝั่งไทยในปี ค.ศ. 1998 และ 1999 โดยในบทที่ 8 เรื่องความสัมพันธ์กับต่างประเทศได้กล่าวถึงลักษณะสินค้าที่มีการนำเข้ามาส่งขายตามบริเวณแนวชายแดน โดยเฉพาะด้านทางบกทั้งจุดผ่านแดนชั่วคราวและถาวร ซึ่งมักเป็นสินค้าอุปโภค บริโภค

ณรงค์ พ่วงพิศ. 2544. *ย้อนอดีตความสัมพันธ์ไทยกับเพื่อนบ้านช่วง พ.ศ. 2549-2506*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ในบทที่ 2 ของหนังสือเรื่องนี้ ได้กล่าวถึงปัญหาเขาพระวิหารและความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกัมพูชา ซึ่งได้กล่าวถึงความขัดแย้งไทย – กัมพูชา ในช่วงสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี อันเนื่องมาจากการแย่งชิงเขาพระวิหาร บริเวณชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ โดยในบทที่ 2 นี้จะเล่าความเป็นมาของความขัดแย้ง และความพยายามของไทยที่จะขจัดปัญหาข้อขัดแย้งอย่างสันติวิธี อีกทั้งได้กล่าวถึงนโยบายต่างประเทศในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม กับท่าทีของรัฐบาลกัมพูชา เกี่ยวกับปัญหาชายแดนขณะนั้น

ทองศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. 2539. *สงครามใน 5 ประเทศ: การเปรียบเทียบทางวัฒนธรรม*. สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ.

สืบเนื่องจากการประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติในเรื่องดังกล่าว ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักวิชาการทั้ง 5 ประเทศแล้ว (ไทย จีน ลาว กัมพูชา พม่า) ยังเป็นการเล็งเห็นถึงการเผยแพร่ความรู้ ซึ่งจะทำให้มีการส่งเสริมและสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามต่อไป โดยมีกล่าวถึงเบื้องหลังประเพณีปีใหม่ทั้ง 5 ประเทศ , สงกรานต์ล้านนา : ปีใหม่เมือง , ประเพณีสงกรานต์ในล้านนา , เทศกาลสาดน้ำของชนชาติไตในญวนนาน , เทศกาลสาดน้ำ นิทานพื้นบ้านของชนชาติไทในสิบสองปันนา , เทศกาลสาดน้ำ

เทพปกรณัมอันเก่าแก่ของชนชาติไท, สงครามตีในประเทศกัมพูชา, วันปีใหม่พม่า ความผสมผสานกลมกลืนกันระหว่างคติดั้งเดิมและพุทธศาสนา ,เทศกาลสาดน้ำในพม่าและงานบุญปีใหม่ลาว

บุญเรื่อง คัชมาย์. 2543. *บันทึกความทรงจำ กัมพูชา กับ สงครามล้างเผ่าพันธุ์ และ ศูนย์อพยพในประเทศไทย*. สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงความเป็นมาของสงครามกัมพูชาและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ มาจนถึงการอพยพเข้าสู่ประเทศไทยของชาวกัมพูชา ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึงศูนย์อพยพเขมรในประเทศไทยที่ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2522 บริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เช่น ศูนย์อพยพสระแก้ว ศูนย์อพยพไม้รูด จังหวัดตราด ศูนย์อพยพสมเด็จจันโรตมสีหนุ จังหวัดสุรินทร์ ศูนย์อพยพเขากะจ็อก (ไซค์ 8) ณ อำเภอลองหาด จังหวัดปราจีนบุรี ฯลฯ

ทั้งนี้ได้รวบรวมรายชื่อศูนย์อพยพไว้พร้อมกับชื่อผู้นำศูนย์ ฯ และจำนวนประชากรที่อยู่ในศูนย์ต่างๆ

ประไพศรี สวัสดิ์อำไพรักษ์ และคนอื่นๆ. 2544. *การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว*.

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว.

เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออก และการนำเข้าสินค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณจังหวัดสระแก้ว โดยมีข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสระแก้วและกัมพูชา กฎระเบียบทางการค้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการค้า โครงสร้างทางเศรษฐกิจ เส้นทางคมนาคมขนส่ง มูลค่าการค้าชายแดน สถิติการจับกุมสินค้าลักลอบ ภาวะการลงทุน การให้สิทธิพิเศษทางการค้า แก่กัมพูชา ปัญหาการค้าไทยกัมพูชา รายชื่อผู้นำเข้าสินค้าชาวกัมพูชา รายชื่อผู้ส่งออกสินค้าชาวไทย กฎหมายการลงทุนของกัมพูชา แนวทางปฏิบัติในการเดินทางเข้า-ออก ณ จุดผ่อนปรนด้านจังหวัดสระแก้ว ข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทย-กัมพูชา ว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง

ประกอบ ผลงาม. 2538. *เขมรถิ่นไทย*. สำนักงานวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์

สถาบันวิจัยภาษา และวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม.

กลุ่มชาติพันธุ์ เขมรถิ่นไทย คือผู้ที่พูดภาษาเขมรซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทยตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เช่น จ. บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ตราด สระแก้ว ปราจีนบุรี สุรินทร์ ฯลฯ ซึ่งผู้เขียนได้ตระหนักว่ากลุ่มชาวเขมรถิ่นไทยมีประวัติศาสตร์ร่วมกับรัฐไทยมานานแล้ว และเป็นกลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นที่น่าสนใจในการศึกษา ในหนังสือเล่มนี้จึงได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวเขมรถิ่นไทย ในประเด็นต่างๆ เช่น ภาษา โครงสร้างทางสังคม การเมือง ประเพณี โดยได้ใช้วิธีการ

สัมภาษณ์คนท้องถิ่น และศึกษาจากเอกสารสำคัญต่างๆ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ บนแผ่นดินไทย เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติในด้านอื่นๆ ต่อไป

พูนทรัพย์ รงคุปตวนิช และคนอื่นๆ. 2540. *กัมพูชา: บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์และแหล่งสนเทศ*.

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.

หนังสือบรรณนิทัศน์ สิ่งพิมพ์ และแหล่งสารสนเทศ รวมงานเขียนทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกี่ยวกับกัมพูชา ที่เขียนไว้เป็นภาษาไทย ผู้รวบรวมทำการค้นคว้าระหว่างเดือนมิถุนายน 2538 – กันยายน 2538 จากห้องสมุดต่างๆ ในประเทศไทย โดยแบ่งเป็นหนังสือ บทความในหนังสือ บทความในวารสาร บทความในนิตยสาร และวิทยานิพนธ์

สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร. 2542. *สนองเบื้องพระยุคลบาท อนุรักษ์และพัฒนาข้าวไทย*.

กรุงเทพฯ.

หนังสือเล่มนี้ได้นำเสนอ หลักการของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งโครงการต่างๆ มากมายในหลายจังหวัด ในส่วนของชายแดนไทย – กัมพูชานั้น ได้มีการกล่าวถึงโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี-สระแก้ว และโครงการบริการวิชาการเกษตรในเขตพื้นที่ เฉพาะชายแดนไทย-กัมพูชา อำเภอตาพระยา อำเภออรัญประเทศ และอำเภอลองหาด จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว

สายสวรรค์ วัฒนพานิช. 2537. *สู่ทางขยายการค้าและการลงทุนของประเทศไทยกับสาธารณรัฐ*

กัมพูชา. กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. กรุงเทพฯ: บริษัทปฤษฎกรกิจ.

เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจขยายการค้าการลงทุน โดยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการค้าชายแดนไทย- กัมพูชา เช่น ข้อมูลเรื่องการค้า สินค้า จุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนทั้งชั่วคราวและถาวร สถิติการค้าไทย-กัมพูชา นอกจากนี้ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการลงทุนของไทยในกัมพูชา และข้อมูลเศรษฐกิจการค้าเบื้องต้นของกัมพูชา

บทความ

พรพิมล งามเทวาร์. 2541. “ผลการรักษาผู้ป่วยมาลาเรียชนิดฟัลซิพารัมที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนติด

เชื้อจากบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาที่เดินทางกลับภาคใต้ พ.ศ. 2536.” *มาลาเรีย*. ปีที่

33, ฉบับที่ 3 (พ.ศ.-ม.ย.41) : 129-136.

คณะผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบระดับการตอบสนองของเชื้อมาลาเรียชนิดฟิลชิบาร์มตัวยา เมโฟลควิน/คลฟาโดกซิน/ไพริเมธานี ในกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อมาจากพื้นที่ที่เป็นแหล่งของเชื้อมาลาเรีย ฟิลชิบาร์มชนิดดื้อยา ในรายที่อาการไม่รุนแรงและเพียงพอพลิกกลับภาคใต้ การทดสอบและวิเคราะห์ผล ใช้วิธี *invivo extended 28-day test* ขององค์การอนามัยโลก ผลพบว่า ผู้ที่ติดจากภาคใต้ หายจากโรคภายใน 28 วัน มากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งต่างจากผู้ติดจากกัมพูชา จึงควรรักษาผู้ป่วยที่รับเชื้อจากกัมพูชา ด้วยยาที่เหมาะสม เพื่อลดความทุกข์ทรมาน และลดแหล่งแพร่เชื้อ การดื้อยา และงบประมาณในการจัดซื้อยา

วิชัย สติมัย และคนอื่นๆ. 2542. “การศึกษาบทบาทของผู้ให้บริการภาคเอกชนในการควบคุมโรคมาลาเรีย.” *วารสารมาลาเรีย*. ปีที่ 34 ฉบับที่ 5 : 239-240.

ทำการศึกษาที่ อ.บุญทริก จ.อุบลราชธานี โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกทั้งผู้ให้บริการรักษาภาคเอกชนและผู้มารับบริการ ซึ่งผู้ให้บริการภาคเอกชนในที่นี้ได้แก่ คลินิก, ร้านขายยา, หมอชิตยาพื้นบ้าน, และร้านขายของชำ ซึ่งพบว่าสถานที่ดังกล่าวไม่ได้ทำการรักษาผู้ป่วยหากแต่แนะนำให้ไปมาลาเรียคลินิกหรือโรงพยาบาลบุญทริกแทน

อุษา เล็กอุทัย. 2542. “ปัจจัยความรู้และพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคมาลาเรียของครูสังกัดสำนักงานการประถม อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัด ทราน.” *วารสารมาลาเรีย*. ปีที่ 34 ฉบับที่ 2 : 58-59.

ศึกษาจากครู 172 คน โดยใช้แบบสอบถาม ส่วนใหญ่อายุ 35-44 ปี ระหว่างครูที่เคยป่วยกับไม่เคยป่วยมีปัจจัยที่แตกต่างกันในด้านอายุ เพศ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การเดินทางไปพื้นที่อื่นก่อนป่วย และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ แต่ไม่แตกต่างกันในปัจจัยระดับการศึกษาและอาชีพ แต่ในด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคของทั้งครูที่เคยป่วยและไม่เคยป่วยอยู่ในเกณฑ์ดี

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กษิธิษฐ์ นาคสุวรรณ. 2542. *ความเหมาะสมของระบบพัฒนาโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนในภาวะการณ์ปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดจันทบุรี และตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

กิตติพันธ์ กาญจนพิพัฒน์กุล. 2540. การพัฒนาหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา
ศึกษาเฉพาะกรณีความร่วมมือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

จิราพร กองทอง. 2540. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม
อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาภูมิศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันพาณิชยศาสตร์. 2537. รายงานวิจัยเรื่องการค้าและการขนส่งใน
ภูมิภาคอินโดจีน. กรุงเทพฯ: สถาบันพาณิชยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลวิทย์ นรินทร์ธรางกุล. 2537. กัมพูชา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไตรมิตร ยิสารคุณ. 2542. ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดโรคมาลาเรียในประชาชนบริเวณชายแดนประเทศ
ไทย-กัมพูชา เขตอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด. ภาคนิพนธ์ คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.

นภาพร มนต์ทอง. 2546. โครงการศึกษาการพัฒนากระบวนการสวัสดิการสำหรับเด็กยากจนและด้อย
โอกาสในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์: รายงานวิจัยย่อยฉบับสมบูรณ์.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

นิวัต สุโพธิ์. 2538. การพัฒนารายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาด้านอาชีพสำหรับราษฎรไทยที่อยู่
อาศัยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาเทคโนโลยี
ทางไกล คณะศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

บงกช วงษ์ไทย. 2537. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ช่วง
ปี 2523-2533. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประสิทธิ์ นรากร. 2543. บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนบริเวณจุดผ่อนปรนตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์มหาวิทยาลัยบูรพา.

ประไพ เจริญบุญ. 2540. การผสมผสานวัฒนธรรมชาวไทย-ลาว และชาวไทย-เขมรในพิธีมั่งกั่วลจองใต้ ที่บ้านดม อำเภอสังขระ จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา (เน้นมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปราโมทย์ นิลกำแหง. 2536. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวกวยเยอในจังหวัดศรีสะเกษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปิยวุฒิ ปิยมาตย์. 2546. โครงการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดนอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พรชัย สาเมือง. 2541. อุปสรรคของการลงทุนของไทยในภูมิภาคอินโดจีน. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พัชรินทร์ พูลกระจ่าง. 2540. รายงานการศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง. คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พินิจ ลาภธนานนท์. 2546. การศึกษาปัญหาเสียดินแดนที่ชายแดนภาคตะวันออก กรณีจังหวัดตราดและจังหวัดสระแก้ว. สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภูวลี สิ้นไชยกิจ. 2544. การค้าไทย-กัมพูชา. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มาริสา โกเศยะโยธิน. 2543. การศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านในการพึ่งพาตนเองของชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชนบริเวณจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชาภาคตะวันออก: ศึกษากรณีกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.

- มาริสสา โกเศยะโยธิน. 2541. รายงานการวิจัยประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- มาริสสา โกเศยะโยธิน และคนอื่นๆ. 2543. รายงานการวิจัยเทคนิคเกษตรธรรมชาติแบบ MOA กับการพัฒนาอาชีพการเกษตรของราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านตะวันออก. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- รวิวรรณ หิรัญสุข. 2544. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-กัมพูชา: ศึกษาภายหลังการเลือกตั้ง ค.ศ. 1993. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มนัส คำภักดี. 2541. กรมศุลกากรกับการพัฒนาการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- วัชรินทร์ ยงศิริ. 2537. ศักยภาพทางเศรษฐกิจของกัมพูชาและสู่ทางการลงทุนของไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก ขวัญเมือง. 2543. ศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ของหมู่บ้านตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เขตการศึกษา 11. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 นครราชสีมา.
- สมศักดิ์ ดำรงสุนทรชัย. 2541. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ของกัมพูชา: ปัญหาและอุปสรรค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์.
- สุรพล กมลอาสน์. 2539. ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชากับความมั่นคงของไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สุวรรณี เจริญนาน. 2543. บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความมั่นคงแก่ชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา ในอำเภอสอยดาว. งานนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. ย้ายถิ่นข้ามพรมแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

อิสริวดี ตั้งเกียรติ. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรรถพร ทิมพิทักษ์. 2543. การค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาในเขตจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อัญชลี พัตร์เกิด. 2546. ไทยกับสถานการณ์การจลาจลในกัมพูชา 29 มกราคม 2546. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

หนังสือ

กรมการค้าต่างประเทศ. 2545. สถิติการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย พม่า ลาว กัมพูชา ปี 2545. กรุงเทพฯ: กลุ่มสารสนเทศด้านการค้า สำนักมาตรการพิเศษทางการค้า กรมการค้าต่างประเทศ.

เขียน ธีระวิทย์. 2540. บรรณานุกรมภาษาไทย กลุ่มประเทศอินโดจีน : เวียดนาม กัมพูชา และลาว (พ.ศ. 2518-2539). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เฉลิมชัย นวลนัม. 2542. มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออก. ปทุมธานี: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชลธิชา สัตยาวัฒนา. 2546. บทเรียนจากเหตุการณ์ความรุนแรงในกัมพูชา.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2540. การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-กัมพูชา. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2543. ท่องตะเข็บแดนสยาม: การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-
กัมพูชา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ซี.เอ. อินเตอร์เนชั่นแนล อินฟอร์เมชั่น. 2541. โครงการศึกษาอุปสงค์ของตลาดกัมพูชา: บทสรุป
สำหรับผู้บริหาร. รายงานเสนอกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.

ธีระ นุชเปี่ยม. 2542. การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองกัมพูชา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ.

ธนาคารไทยธนุ. 2536. การค้าไทย-อินโดจีน. กรุงเทพฯ.

นวน เฝื่อน และบุญเรือง คัชมาย์. 2543. ก้าวตรงไปยังทิศตะวันตกและอินโดจีนในปี 2000.
สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

นิตย มาศะวิสุทธิ์. 2542. SMEs กับการพัฒนาเศรษฐกิจในอินโดจีน. สถาบันเอเชียตะวันออก
ศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ลอง ธารา. 2541. ข้อพิพาทเรื่องอธิปไตยเหนือดินแดนเขาพระวิหารระหว่างกัมพูชากับไทย พ.ศ.
2501-2505. กรุงเทพฯ: ฉัตรพี.

วิทยา สุจริตธนารักษ์. [ม.ป.ป.]. การค้าชายแดน. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2538. ความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2541. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ
ชายแดนไทย-กัมพูชา: สรุปสำหรับผู้บริหาร. ศูนย์พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2538. *คู่มือการลงทุนในกัมพูชา*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว. 2544. *การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว*. สระแก้ว.

สุรกิจ จุฑาเทศ. 2547. *เปิดเส้นทางการค้า-ลงทุน 6 เศรษฐกิจ: จีนตอนใต้ พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา*. กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดียบุ๊กส์.

บทความ

“ขยายฐานสู่กัมพูชา: แนวร่วมใหม่.....ตลาดโลกปี 2545.” 2544. *ผู้ส่งออก*. ปีที่ 15 ฉบับที่ 336 (ปีแรก ส.ค. 2544) : 8-13 .

เดือนเต็ม ศรีสงวน. 2536. “การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุดโครงการครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติและการพึ่งพาตนเองของราษฎรไทย บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ.” *วิจัยสนเทศการศึกษานอกโรงเรียน*. ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2536) : 69-71.

ธนาкарทนายไทย. 2539. “ภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนของกลุ่มประเทศอินโดจีนและเมียนมาร์.” *เศรษฐกิจสนเทศ ธนาкарทนายไทย*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 (พ.ค. 2539) : 1-26.

พงศ์วัฒนา เจริญมาญ. 2540. “15 ปี ในความสำเร็จของข้าราชการพัฒนาหมู่บ้านชายแดนไทย-กัมพูชา.” *วิเทศ*. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-เม.ย. 2540) : 9-14.

พรพิมล งามเทวรี. 2540. “การป้องกันควบคุมโรคมาลาเรียในกลุ่มผู้อพยพชาวกัมพูชาในจังหวัดชายแดนช่วงกรกฎาคม-กันยายน 2540.” *มาลาเรีย*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 5 (ก.ย.-ต.ค. 2540) : 235-238.

ภัทรจิต จุมพล. 2538. “ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 (ก.ค.-ส.ค. 2538) : 63-72.

- วัชรวิ พุ่มทอง. 2545. “ชายแดนไทย-กัมพูชา จากสนามรบสู่สนามการค้า.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*.ปีที่ 39 ฉบับที่ 2 (มี.ค.-เม.ย. 2545) : 64-67.
- ศรีพร สมบุญธรรม. 2539. “สรุปการประชุมสาขาท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง.” *จุลสารการท่องเที่ยว*. ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (ก.ค.-ก.ย. 2539) : 44-51.
- สวาท เกตุงาม. 2543. “สาธารณสุขไทย-กัมพูชาพร้อมรณรงค์: คุณเข้ม 'ไข่มาลาเรีย' ชายแดน.” *จุลสารเลขที่ 002884*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธรรม นันทมงคลชัย. 2545. “พฤติกรรมแสวงหาการรักษาสุขภาพของแรงงานชาวเขมรที่ทำงานในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา.” *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2545) :178-189.
- สุรสิทธิ์ จรรยาเพศ, มานินี เชษฐโชติศักดิ์ และไตรวุฒิน พรรัตน์. 2540. “สมาชิกใหม่อาเซียน ไทยได้อะไร.” *รายงานเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงไทย*. ปีที่ 30, ฉบับที่ 4 (เม.ย. 2540) : 49-64.
- สมชาติ ธรรมศิริ. 2536. “ไทยกับพันธกรณีตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเลือกตั้งในกัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีมาตรการทางเศรษฐกิจ.” *จุลสาร*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2536). สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน.
- อดิสร แสมแย้ม. 2547. “ชายแดนบนพลวัตรและมิติด้านสังคม ของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.” *วิทยุสราญรมย์*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 22 (ม.ค.-มี.ค. 2547) : 145-164.
- อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. “การย้ายถิ่นข้ามแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.” *ประชากรศาสตร์*. ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 (ก.ย. 2543) : 41-59.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

คำแถลงข่าวผลการประชุมร่วมคณะรัฐมนตรีไทย-กัมพูชาของนายกรัฐมนตรี 31 พฤษภาคม 2546
2546. <http://www.thaigov.go.th/news/speech/thaksin/sp31may46.htm>. (retrieved on 31/3/47).

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2544. วิสัยทัศน์กัมพูชา สปป.ลาว เวียดนามและการปรับตัวของนักลงทุนไทย. การสัมมนา 8 สิงหาคม 2544 ณ โรงแรมโซฟิเทล ราชาออคิด จังหวัดขอนแก่น. 2 เล่ม.

วุฒิสภา, คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ. 2544. ความสัมพันธ์และปัญหาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา: รายงานการพิจารณาศึกษา. กรุงเทพฯ.

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี และสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี. 2541. รายงานการฝึกอบรม เรื่อง “ครูชายแดนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างสันติภาพ: ครูชาวกัมพูชาและชาวไทย.” 14-21 กันยายน 2541 ณ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี. เอกสารอัดสำเนา. สนับสนุนโดยสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ.

งานเขียนชายแดนไทย – กัมพูชา

เรียงตามหัวเรื่อง

1. การเมือง การทหาร ความมั่นคง

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กำธร ปรีชา และคนอื่นๆ. 2536. การบริหารงานป้องกันการค้ำรถยนต์เถื่อน : ศึกษาเฉพาะกรณี บทบาทของหน่วยงานภาครัฐ. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เป็นการศึกษาปัญหา และสาเหตุของการก่ออาชญากรรม ค้ำรถยนต์เถื่อน โดยจะส่งขายประเทศเพื่อนบ้าน อย่าง ลาว กัมพูชา และเวียดนาม อันแสดงให้เห็นถึงปัญหาของรัฐที่ไม่สามารถจัดการยับยั้งได้ ปัญหาการค้ำรถยนต์ข้ามพรมแดน จึงยังคงเป็นปัญหาสำคัญ และซับซ้อนในกระบวนการซึ่งผู้เขียนได้ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กิตติ ศรีธธา. 2536. ปัญหาเขตทับซ้อนของไหล่ทวีปในอ่าวไทย กรณีศึกษา ประเทศไทยประเทศกัมพูชา ประเทศเวียดนาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารรัฐกิจ สาขากฎหมายระหว่างประเทศ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตเล่มนี้ได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาภูมิศาสตร์การเมือง อันเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ 3 ประเทศด้วยกัน คือ ไทย กัมพูชา เวียดนาม

ทั้ง 3 ประเทศต่างก็อ้างสิทธิ์พื้นที่เขตแดนทางทะเล ที่เรียกว่า ไหล่ทวีป โดยประกาศเขตไหล่ทวีปของตนจากพื้นฐานความรู้ที่ต่างกัน จนเกิดการซ้อนทับกันขึ้น อย่างไรก็ดี ได้มีการพยายามเจรจาทำความเข้าใจกันเพื่อหาข้อยุติ แต่ก็ยังไม่บรรลุผล โดยความไม่มั่นคงทางการเมืองของแต่ละประเทศ และจากการไม่ปฏิบัติตามพื้นฐานเบื้องต้นในการกำหนดอาณาเขตทางทะเลอย่างเคร่งครัด

ณัฐเทพ สมคะเน. 2545. ยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจและตรวจการณ์ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการด้านการทหาร: ศึกษาเฉพาะกรณีชายแดนไทยด้านทิศเหนือ และทิศตะวันตก. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

เป็นรายงานวิจัยที่ศึกษาคุณลักษณะของเทคโนโลยีเฝ้าตรวจและตรวจการณ์ชนิดต่างๆ ที่ได้รับการพัฒนาขึ้น และเพื่อพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นส่วนๆ ประกอบด้วย สภาพภูมิประเทศและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดน การศึกษาเทคโนโลยี และยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

ผู้วิจัยเห็นว่าประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านสี่ประเทศ รวม 5656 กิโลเมตรทำให้การใช้กำลังคนในการเฝ้าตรวจและการตรวจการณ์ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องนำเทคโนโลยีการตรวจจับ หรือที่เรียกว่า Sensor มาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้พื้นที่ชายแดนด้านทิศเหนือและตะวันตกของประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพบกที่ 3 ซึ่งมีชายแดนยาว 1429 กิโลเมตร เป็นต้นแบบในการกำหนดยุทธศาสตร์และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจและตรวจการณ์

ถาวรศักดิ์ ปริงทอง. 2544. ผลกระทบจากการเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดนด้านตะวันออก กับความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

เป็นการศึกษาผลกระทบของการเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดนด้านตะวันออก บริเวณจังหวัดสระแก้ว รวมไปถึงนโยบาย มาตรการ แผนงานและการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาของทางราชการที่ผ่านมารวมถึงอุปสรรคข้อขัดข้องต่างๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปิดบ่อนการพนันที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อสำรวจวิเคราะห์ข้อมูล ผลดีผลเสียในการดำเนินการจัดตั้งบ่อนการพนันในประเทศไทยให้ถูกต้องตามกฎหมายผลการศึกษาพบว่าในบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชามีบ่อนการพนันอยู่ถึง 14 แห่ง มากที่สุดในบรรดาบ่อนการพนันบริเวณชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งพบว่ามีคนไทยเดินทางออกไปเล่นการพนันจำนวนมาก เช่นในเดือนมกราคมปี 2544 มีจำนวนถึง 28,946 คน อันหมายถึงการนำเอาเงินตราออกนอกประเทศจำนวนมากถึงประมาณ 4,000 ล้านบาทต่อปี อีกทั้งยังส่งผลกระทบในด้านอื่นตามมาเช่น การค้ายาเสพติด การค้าสิ่งผิดกฎหมาย ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการโจรกรรม ปัญหาการฟอกเงิน ฯลฯ ในส่วนปัญหาของภาครัฐพบว่ามาตรการแก้ไขที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถแก้ปัญหาได้มากนักเพราะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องขาดความเคร่งครัด และถูกอิทธิพลระดับสูงแทรก

แนวทางแก้ไขก็ต้องปรับปรุงมาตรการและนโยบายรัฐให้เข้มแข็งครอบคลุมทั้งระบบ
กวดขันการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนเยาวชนให้รู้โทษของการ
พนัน

เทอดศักดิ์ พรหมศิริ. 2544. ปัญหาเขตแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี ตราดและ

แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผู้วิจัยนำเสนอเรื่องภูมิหลังเขตแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดจันทบุรีและตราด การ
ดำเนินการแก้ไขปัญหาในปัจจุบันและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา จากการศึกษา พบว่ามี
เหตุการณ์เฉพาะหน้าที่ต้องแก้ไขหลายประการ อาทิ การกวาดล้างทุ่นระเบิดตกค้างตามแนว
ชายแดน การปักปันเขตแดน ขั้นตอนในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน ตลอดจนการกำหนด
แนวเขตแดนและผลประโยชน์ทางทะเล

ธีรเดช ธรรมสุธีร์. 2541. บทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามการ

โจรกรรมรถ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต

ศิลปศาสตร์ (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การศึกษานี้มุ่งศึกษาบทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปราม
การโจรกรรมรถ โดยศึกษาในเขตจังหวัดสระแก้ว ใช้การประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่ง
พบว่า ปัจจัยด้าน อายุ ชั้นยศ ระยะเวลาในการทำงาน ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อบทบาทตำรวจ
ตระเวนชายแดนซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน สำหรับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522
นั้นมีบทบาทยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และได้สรุปปัญหาของตำรวจตระเวนชายแดนในการ
ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถว่า มีข้อขัดข้องในเรื่องอุปกรณ์ เครื่องมือที่ไม่เพียงพอ และ
ควรมีแนวทางในการพัฒนา คือ การฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับ พรบ.รถยนต์ 2522

นิพนธ์ ภารัญนิตย. 2539. การประเมินสถานการณ์และแนวโน้มภัยคุกคามบริเวณชายแดนไทย-

กัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตรับผิดชอบของกองทัพบกที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัย

ป้องกันราชอาณาจักร.

ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจนถึงปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไปหลากหลายรูปแบบ ในอดีตที่ผ่านมา
ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการปฏิบัติการทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การยึดภายในกัมพูชา
ของเวียดนามที่ผ่านมา และหลังจากการถอนทหารเวียดนามออกจากกัมพูชาไปแล้วก็ตาม ความ
ขัดแย้ง และการสู้รบในกัมพูชายังคงดำเนินอยู่ต่อไป แม้ว่าจะมีการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลขึ้น

บริหารประเทศ การสู้รบของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายเขมรแดงก็ไม่มีท่าทีสงบลง การกวาดล้างของฝ่ายรัฐบาลต่อฝ่ายเขมรแดง ซึ่งมีพื้นที่อิทธิพลอยู่ใกล้ชายแดนของไทย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแนวชายแดนที่นับวันจะขยายวงกว้างขวางมากขึ้นยากแก่การแก้ไข ได้แก่ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้าขายผิดกฎหมาย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การประกอบอาชีพและรายได้ การศึกษา การสาธารณสุข นับว่าเป็นภัยที่คุกคามต่อความมั่นคงของชาติ และแนวโน้มภัยคุกคาม ได้แก่ การลुक้าอธิปไตย การหลบหนีภัยจากการสู้รบ กองกำลังติดอาวุธปล้นราษฎรไทย การค้าอาวุธสงครามและสิ่งผิดกฎหมาย และความไม่ชัดเจนของเขตแดน

ซึ่งการแก้ไขปัญหายภัยคุกคามที่ผ่านมา แต่เดิมที่ใช้การปฏิบัติทางทหารเข้าแก้ไขสถานการณ์ ได้เปลี่ยนแปลงด้วยการใช้ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จเข้าแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในปัจจุบันได้มุ่งแก้ปัญหา 2 ประเด็น คือ การป้องกันชายแดนให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยด้วยมาตรการต่างๆ กับอีกประการหนึ่ง คือ การพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มีความสมบูรณ์ในพื้นที่ประชาชนอยู่ดีกินดี ทั้งนี้เพื่อให้การป้องกันชายแดนและการป้องกันประเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ประเสริฐ พรรคเจริญ. 2536. ปัญหาภูมิพุกากับการป้องกันตามแนวชายแดนพื้นที่อีสานตอนล่าง.

กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

แม้ว่าการสู้รบภายในกัมพูชา และบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา จะลดลงอย่างมาก แต่ความขัดแย้งยังมีอยู่ โดยมีการสู้รบของกลุ่มต่างๆ และอาจเป็นช่องว่างให้เวียดนามเข้าแทรกแซงทหารกัมพูชา และยุทธศาสตร์การรวมสหพันธรัฐอินโดจีนของเวียดนามก็จะส่งผลกระทบต่อชายแดนไทย-กัมพูชา อย่างมาก

จากผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านสังคมวิทยา ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ค่อนข้างดีอยู่แล้ว แต่ด้านการมีบุตรยังคงมากอยู่ 2) ด้านการเมืองการปกครอง จากการวิจัยเกี่ยวกับพื้นฐานด้านการเมืองอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจแต่ในด้านการเข้าใจในสิทธิ หน้าที่ และการเลือกตั้ง โดยให้คำนึงถึงนโยบายและให้ติดตามผลผู้ที่ได้รับคัดเลือก ยังคงต้องปรับปรุงในการสร้างความเข้าใจอยู่บ้าง 3) ด้านเศรษฐกิจ ยังมีรายได้ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ 4) ด้านการทหาร ประชาชนในหมู่บ้านตามพื้นที่ชายแดนนั้น ปกติมีขวัญและกำลังใจดีพอสมควรอยู่แล้ว ดังนั้น ขีดความสามารถในทางทหารจึงเป็นสิ่งที่ต้องเสริมสร้างให้ได้จนถึงระดับที่ต้องการ

ทางเลือกสำหรับกองทัพไทย คือ การพัฒนาอำนาจกำลังรบ พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพกำลังพล และทำการประสานงานเพื่อความมั่นคงเพื่อสร้างระบบยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ ลดเงื่อนไข ลดปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนใน

ระดับหมู่บ้านถือว่ามีความสำคัญมาก ควรพิจารณาแก้ไขปัญหาคความยากจนและปัญหาที่ดินทำกินของราษฎร เพื่อให้การป้องกันชายแดนมีประสิทธิภาพสูงสุด

ปรีชา สายประเสริฐ. 2538. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกอาสาสมัคร
ดินแดน สังกัดกองร้อยอาสาสมัครดินแดน อำเภอที่รับผิดชอบพื้นที่ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวชายแดน ไทย-กัมพูชา ประชาธิปไตย ตามทัศนะของ
ผู้บังคับบัญชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา ไทยคดีศึกษา – เน้นสังคม-ศาสตร์
คณะ
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม .

เป็นการศึกษาทัศนะของผู้บังคับบัญชาในระดับผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับหมวด ผู้บังคับหมู่
ของกองร้อยอาสาสมัครดินแดน ที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็น
จริง ในอำเภอ พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา โดยจะศึกษาประเด็น
ต่างๆ เช่น การปฏิบัติหน้าที่ ปัญหา และสาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกอาสา
สมัครดินแดน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บังคับบัญชาคาดหวังในบทบาทในระดับมาก 6 ด้านด้วยกัน คือ
การรักษาความสงบ การปฏิบัติหน้าที่หาข่าว การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการ
ช่วยเหลือส่วนราชการ ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่รับผิดชอบ งานโยธา และด้านช่วยเหลือประชาชน

ส่วนปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงาน คือ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาเท่าที่ควร
การไม่มีอำนาจตามการรองรับของกฎหมาย การขาดขวัญกำลังใจ และค่าตอบแทน สวัสดิการที่
น้อย อีกทั้งไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดกำลังพลยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง
อาวุธยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย

พรพิมล ตรีโชติ. 2540. การศึกษาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย ลาว
พม่า จีน กัมพูชา และเวียดนาม. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยา
เสพติด.

การเคลื่อนไหวของขบวนการ การค้ายาเสพติดในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง นับว่าเป็น
ปัญหาสำคัญ เนื่องจากสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อขบวนการค้ายาเสพติด 2 ประการ คือ

ประการแรก ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ อันได้แก่ จีน ไทย พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา
ต่างมีบทบาทในกระบวนการต่างกัน จีนเป็นแหล่งผลิตสารเคมีที่ใช้ผลิตยาเสพติดและช่องทางผ่าน
ยาเสพติดไปยังฮ่องกง และประเทศตะวันตก ไทย เป็นแหล่งทุน เป็นตลาดรองรับสินค้า พม่า เป็น

แหล่งผลิตวัตถุดิบและยาเสพติดทั้ง ผิ่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน ลาว เป็นแหล่งผลิตฝิ่นที่สำคัญและเป็นจุดรับส่งสินค้าก่อนกระจายสู่ภายนอก และเวียดนาม กัมพูชา เป็นทางผ่านที่สำคัญของสินค้า

ประการที่สอง อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงขณะนี้ นอกจากเป็นแหล่งผลิตและเส้นทางผ่านของยาเสพติดแล้ว ยังเป็นตลาดยาเสพติดที่สำคัญของโลก อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เป็นไปในทางเสรีนิยม ทุนนิยมการค้า ในขณะที่ประชาชนยังไม่คุ้นเคย ปัญหายาเสพติดจึงขยายตัว เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ทำกำไรได้เร็ว และมาก ซึ่งเป็นทางออกให้กับผู้ด้อยโอกาสทางสังคม และถูกสภาวะเศรษฐกิจแบบใหม่บีบคั้น

แนวทางการแก้ไขที่งานวิจัยชิ้นนี้นำเสนอ คือ ควรจะมีการประสานงานระหว่างประเทศอย่างไว้พรมแดน แม้ว่าจะประสบปัญหาข้อจำกัดทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกันความร่วมมือจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อทุกประเทศเข้าใจปัญหาและข้อจำกัดของประเทศเพื่อนบ้านอย่างถ่องแท้ รวมทั้งมีความจริงใจที่จะร่วมมือและให้การสนับสนุน

พิชัย รอดเรืองศรี. 2540. *ความมั่นคงแนวชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณพื้นที่จังหวัดสระแก้ว*.

กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

แนวชายแดนไทย-กัมพูชาในจังหวัดสระแก้ว เป็นพื้นที่ราบ ปราศจากสิ่งกีดขวางทางธรรมชาติ สถานการณ์ต่างๆ ในกัมพูชา จึงส่งกระทบต่อไทยอย่างง่ายดาย ผู้วิจัยเห็นว่า มีความสำคัญและสมควรให้มีการแก้ปัญหา ความมั่นคงทางแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว อย่างมีระบบ โดยรัฐบาลต้องเข้าใจปัญหาชายแดนและให้น้ำหนักความเจริญของหมู่บ้านบริเวณชายแดนมากกว่าหมู่บ้านปกติอื่นๆ

ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ประเทศไทยควรมีนโยบายต่างประเทศที่เป็นกลาง ควรเตรียมมาตรการรองรับอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน กับการให้ความสำคัญขยายโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน ซึ่งจะทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านชายแดนต่างๆ มีสภาพชีวิตดีขึ้น มีหลักประกันที่มั่นคง ทำให้เป็นแนวป้องกันชายแดน ที่มีศักยภาพ

พิชิตพล แจ่มจำรัส. 2545. *มิติความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา ที่ส่งผลกระทบต่อไทยในห้วง*

พ.ศ. 2536-2545. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.

ผู้เขียนได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ทั้งด้านบวก และลบระหว่างไทย-กัมพูชา ในช่วงปี2536-2545 ในด้านความมั่นคง สังคม จิตวิทยา และความมั่นคงทางการทหารและการป้องกันประเทศ

เป็นหลัก ส่วนด้านความมั่นคงทางการเมืองและความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้ศึกษาประกอบเพื่อ
ความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์

จากข้อเสนอแนะของการวิจัย ได้มีการเสนอแนะแก่ภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชน โดยเฉพาะ
นักธุรกิจไทย ควรจะศึกษาและเข้าใจประเพณี วัฒนธรรม ของกัมพูชา เพื่อลดความขัดแย้งที่
อาจจะเกิดขึ้น และลดความระแวงที่มีต่อกัน

พีรเดช เสถียรธีรกร. 2545. *ค่านิยมและพฤติกรรมของนักพนันต่อบ่อนคาสิโนในต่างประเทศ:*

กรณีศึกษา บ่อนคาสิโนสตาร์เวกัส เอนเตอร์เทนเมนต์ ต.ปอยเปต อ.โอวจโรว จังหวัด

*บันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา. สารนิพนธ์สาขามานุษยวิทยา คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

เป็นการศึกษาค่านิยมและพฤติกรรมของนักพนันต่อบ่อนคาสิโนในต่างประเทศโดยศึกษา
บ่อนคาสิโน สตาร์เวกัส เอนเตอร์เทนเมนต์ ต. ปอยเปต อ. โอวจโรว จ.บันเตียเมียนเจย กัมพูชา ซึ่ง
เป็นบ่อนติดชายแดนไทย บริเวณอ. อร์ญประเทศ จ. สระแก้ว ซึ่งมีคนไทยเข้าไปมากเฉลี่ยวันละ
หนึ่งหมื่นคน มีวงเงินเดิมพันประมาณ 5 หมื่นบาทต่อคน นอกจากนี้ยังพบว่า ในบริเวณชายแดน
ฝั่งกัมพูชา ยังมีบ่อนอื่นๆ อีกถึง 7 แห่ง ในบริเวณเดียวกัน

จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมและค่านิยมของนักพนันเกี่ยวกับการเล่นพนันนั้นมีการ
เปลี่ยนแปลงไปให้เหมาะสมกับเกมการเล่นการพนันที่เปลี่ยนไปอยู่เสมอ แต่สิ่งที่ไม่เปลี่ยน ก็คือ
ความต้องการที่จะชนะการพนัน และพบว่าบ่อนคาสิโนในกัมพูชาเป็นบ่อนคาสิโนที่พัฒนาได้อย่าง
รวดเร็วและยังมีนักพนันชาวไทยไปเล่นพนันมากที่สุด เนื่องจากมีความเหมาะสมทั้งทางด้านการตั้งที่
ไม่ไกลเกินไปและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบวงจรรวมทั้งขนาดและจำนวนบ่อนที่มีพอเพียงพอต่อ
ความต้องการของนักพนันไทย

พีรพล รักเรียนรบ. 2539. *คนไทยเกาะกังกับความมั่นคงของประเทศไทย.* กรุงเทพฯ: วิทยาลัย

ป้องกันราชอาณาจักร.

ปัจจุบันจังหวัดเกาะกังกเป็นจังหวัดหนึ่งของกัมพูชา มีประชาชนกัมพูชาเชื้อสายไทย (คน
ไทยเกาะกังก) ซึ่งเป็นกลุ่มคนไทยที่มีความสามัคคี มีความสามารถ มีส่วนร่วมในการเมืองของ
กัมพูชา ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาเหมือนคนไทย รวมทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนไทย
ตามแนวชายแดนมาโดยตลอด

ผลการศึกษาพบว่า จากความสัมพันธ์ทางด้านเชื้อชาติระหว่างคนไทยเกาะกังกกับคนไทย
และเงื่อนไขของผลประโยชน์ร่วมกันในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีอันทันสมัยที่คนไทยเกาะกังกได้รับ

จะทำให้คนไทยเกาะกงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อประเทศไทย ตราบเท่าที่ประเทศไทยยังมองคนไทยเกาะกงว่าเป็นคนไทย และมีนโยบายการช่วยเหลือคนไทยเกาะกง

ผู้วิจัยได้เสนอแนวความคิดในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนไทยเกาะกง คือ ส่งเสริมการดำเนินนโยบายความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Engagement) โดยมุ่งแต่กลุ่มคนไทยเกาะกงเป็นพิเศษ เพื่อพัฒนาความผูกพันอันดี อันจะมีผลต่อการกำหนดนโยบาย ความมั่นคงในด้านต่างๆ ในโอกาสต่อไป และกำหนดกลุ่มคนไทยเกาะกงเป็นกลุ่มเป้าหมาย ในกรณีการปฏิบัติการทางทหารหากเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะในแง่การปฏิบัติการพิเศษ

ภุชงค์ รุ่งโรจน์. 2540. *อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน: ศึกษาเฉพาะ*

กรณีจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

จังหวัดชายแดนเป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบทางด้านความมั่นคงทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม และยังมีปัญหาเกี่ยวกับเส้นแบ่งเขตแดน จุดผ่านแดน ปัญหาการก่อการร้าย เชื้อชาติ ศาสนา และภาษาของประชากร อาวุธสงครามและสิ่งผิดกฎหมาย และปัญหาด้านสาธารณสุข ซึ่งจังหวัดสระแก้วนั้นมีพื้นที่ติดกับกัมพูชา ซึ่งมีการสู้รบจากความไม่สงบทางการเมือง ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน และความไม่ปลอดภัยของประชาชนอยู่เสมอ อีกทั้งมีผู้อพยพ และหลบหนีเข้าเมืองเป็นจำนวนมาก

ผลการวิจัยพบว่า อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้วยังไม่สอดคล้องกับบทบาท และภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อปัญหาดังกล่าว เพราะอำนาจในการพัฒนาและจัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาจังหวัดยังอยู่ที่ส่วนกลาง จึงมีข้อเสนอแนะให้ส่วนกลางควรมอบ อำนาจในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในความรับผิดชอบของตนให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด

วิจิต ยาทิพย์. 2540. *ประเทศกัมพูชากับความมั่นคงของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร.

จากสถานการณ์อันเปราะบางทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของกัมพูชาก่อให้เกิด ปัญหาต่อประเทศไทยมากมาย มีผู้อพยพเข้ามาในไทยเป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบในด้าน ต่างๆ ดังนี้ ด้านการบริหารและปกครอง ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้าน ความปลอดภัย มีโจรผู้ร้าย ยาเสพติดและอาวุธสงครามเข้ามาในไทย และด้านภาพพจน์ของ ประเทศ

ผู้วิจัยเสนอแนวทางที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหากัมพูชา ดังนี้ ดำเนินนโยบายทางด้านการ ต่างประเทศ ให้เกิดความปรองดองในประเทศกัมพูชา ใช้มาตรการให้ความช่วยเหลือ ทางด้านการ พัฒนา ดำเนินนโยบายถ่วงดุลอำนาจกับประเทศเวียดนาม เป็นการกำหนดยุทธศาสตร์ในการ

ป้องกันตนเอง มีการประชาสัมพันธ์และการปฏิบัติการจิตวิทยาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อทุกชนิดที่มีอยู่ และปัญหาตามแนวชายแดนของทั้ง 2 ประเทศ ก็ต้องมีมาตรการที่ได้เด็ดขาด และต่อเนื่องในการรับมือกับการก่อความไม่สงบต่างๆ

วินัย จันทมาศ. 2541. นโยบายต่างประเทศของไทยต่อกัมพูชา ในสมัยรัฐบาลพลเอกชวลิต

ยงใจยุทธ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รายงานวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษานโยบายต่างประเทศของไทยต่อกัมพูชาในสมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็ของนโยบายในการจัดการการค้าชายแดนและความมั่นคงตามแนวชายแดน ผลสำเร็จดังกล่าวมาจากนโยบายของรัฐและจากการที่ไทยเป็นส่วนหนึ่งของคณะทูตอาเซียน ที่ผลักดันให้เกิดกลุ่มเพื่อนกัมพูชา ซึ่งทำให้กระบวนการเลือกตั้งของกัมพูชาในปี พ.ศ. 2541 ประสบผลสำเร็จ ซึ่งทำให้เกิดความมั่นคงตามแนวชายแดน เห็นได้จากความสำเร็จในการสร้างสันติสุขและความสงบตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ในด้านเศรษฐกิจเนื่องจากการเป็นจุดผ่านแดนถาวร เป็นผลทำให้รับประโยชน์ในด้านการค้าการลงทุนและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอันมาก อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีนโยบายบางส่วนที่ทำให้เกิดผลลบต่อประโยชน์ของชาติเช่นกัน

วิบูลย์ศักดิ์ หนีพาล. 2545. การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่ภาคอีสาน

ตอนล่าง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

รายงานวิจัยเรื่องนี้ ศึกษาการปฏิบัติงานของกองกำลังสุรนารีและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 2 ส่วนแยกที่ 2 ในการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ระยะทาง 364 กิโลเมตร ในเขตรับผิดชอบคือจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ จำเป็นที่จะต้องจัดระเบียบพื้นที่นี้ เกิดขึ้นภายหลังสงครามเย็นสิ้นสุดลง เมื่อรัฐบาลของกัมพูชาต้องการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจตามระบบทุนนิยม ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อประเทศไทยบริเวณชายแดนหลายด้าน อาทิ แรงงานต่างชาติดัดกุมหาย การลักลอบค้าของผิดกฎหมาย การปล้นจี้จี้ราษฎรไทยไปเรียกค่าไถ่ การลักลอบค้ายาเสพติด การโจรกรรมรถยนต์ข้ามแดน การลักลอบตัดไม้ ป่อนพ่นบริเวณชายแดน เส้นเขตแดน และความหวาดระแวงว่ารัฐบาลไทยสนับสนุนกลุ่มต่อต้านรัฐบาลกัมพูชา

ปัญหาเหล่านี้ ทำให้กองทัพภาคที่ 3 และ กรอ. มน. ภาค 2 ส่วนแยกที่ 2 นำแนวคิด “ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญทั้งในด้านการป้องกันและด้านการพัฒนามาใช้ โดยเสนอแนะให้กองทัพใช้เทคนิคใหม่ในการกำหนดยุทธศาสตร์ จากเดิมที่ใช้

FORCASTING TECHNIQUE มาใช้เทคนิคการวาดภาพสถานการณ์ (SCENARIO TECHNIQUE) แทน และเสนอว่าการสถาปนาความมั่นคงตามแนวชายแดนจะต้องพิจารณาถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านด้วยการทำให้พื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านได้รับการพัฒนาควบคู่ไปกับพื้นที่ชายแดนของประเทศไทย

ศรัญ นิลวรรณ. 2544. ความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจภูธรตำบล

ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา: ศึกษากรณีสามสถานีตำรวจภูธรตำบลแนวชายแดน

จังหวัดสุรินทร์. ภาควิชาพัฒนาระบบบริหารสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการ ตำรวจใน สถานีตำรวจภูธร ตำบล ตามแนวชายแดนกัมพูชา บริเวณจังหวัดสุรินทร์ในตำบลแถมมุด ตำบลดม ตำบลสะเดา ซึ่งพบว่าตำรวจในสถานีตำรวจภูธรตามแนวชายแดนไทย- กัมพูชา มีความคิดเห็น เกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การในภาพรวมค่อนข้างสูง ทั้งนี้มีปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ระดับ การศึกษา และการตั้งถิ่นฐานรกราก ปัจจัยเรื่องระบบงานที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น ทำทนาย มีความหมาย มีขอบข่ายกว้างขวาง ปัจจัยเรื่องความก้าวหน้าและผลสำเร็จในงาน สัมพันธภาพที่ ทำงาน และประสบการณ์ที่น่าประทับใจในการทำงาน ปัจจัยดังกล่าวมานี้มีผลต่อความผูกพันที่มี ต่อองค์การทั้งสิ้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวกับวิธีส่งเสริมความผูกพันต่อองค์การ คือ การอบรมถ่ายทอด ทางสังคมขององค์การ การพยายามเชื่อมโยงผลประโยชน์ของสมาชิกให้ประสานเข้ากับ ผลประโยชน์ขององค์การ รายได้ สวัสดิการ กิจกรรมเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก โอกาสได้ พัฒนาศักยภาพและความก้าวหน้า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานยุติธรรม เป็นต้น

ศักกพล สุขปาน. 2537. การค้าตามแนวชายแดนกับความมั่นคงของชาติ: ศึกษากรณีด้านจังหวัด

ปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผู้เขียนได้ศึกษาเพื่อดูว่ามีปัจจัยใดที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เมื่อมีการเปิดจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนกัมพูชา - ไทย บริเวณจังหวัดปราจีนบุรี อีกทั้งเพื่อให้ทราบว่าควรจะมี มาตรการที่เหมาะสมอย่างไร ที่จะใช้กับการค้าบริเวณชายแดน ในอันที่จะเกิดประโยชน์แก่ ประชาชนในด้านเศรษฐกิจ ความปลอดภัย ผู้เขียนได้แสดงความเห็นไว้ว่า การเปิดจุดผ่อนปรน การค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เพื่อให้การค้าตามแนวชายแดนเป็นไปโดยเสรี ขอบด้วย กฎหมายและปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดูแลอย่างใกล้ชิด อันจะมีผลโดยตรงต่อการลด การค้าตามแนวชายแดนที่ผิดกฎหมาย หรือตลาดมืด ซึ่งจะช่วยให้เกิดความปลอดภัย และเป็น

ผลดีต่อส่วนรวมในด้านภาษี เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ และความมั่นคงของชาติ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การบิดเบือนนโยบายในการเปิดจุดผ่อนปรน การค้าตามแนวชายแดน พฤติกรรมอันมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ พ่อค้า และราษฎรตามแนวชายแดนที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติ

สนั่น ขจรกล้า. 2536. *การส่งผู้ลี้ภัย / ผู้พลัดถิ่นชาวกัมพูชาจากประเทศไทยกลับมาตุภูมิ*.

กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

การสู้รบในกัมพูชาทำให้มีประชาชนอพยพเข้ามาในประเทศไทยอย่างมาก ซึ่งรัฐบาลไทยได้พยายามแก้ไขปัญหา โดยให้ประชาคมโลกและองค์กรระหว่างประเทศเข้ามารับผิดชอบ โดยได้มีการลงนามในข้อตกลงสันติภาพที่กรุงปารีส เมื่อปี 2534 กำหนดให้ส่งผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นชาวพม่ากลับมาตุภูมิ ขั้นตอนการส่งผู้ลี้ภัยกลับมีการวางแผนร่วมกัน โดยแบ่งแผนงานออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นการปฏิบัติ และขั้นฟื้นฟู ซึ่งได้ดำเนินการตามแผนและปรับปรุงแผนงานใหม่อยู่เรื่อยๆ จนในที่สุด ได้ดำเนินการส่งกลับจนหมดสิ้นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ มีความเข้าใจและประสานงานที่ดี ระหว่างรัฐบาลไทย – สภาสูงสุดแห่งชาติกัมพูชา (SNC) และองค์การสหประชาชาติ รวมทั้งความตั้งใจ ของผู้ลี้ภัยกัมพูชา ที่ต้องการจะกลับไปตั้งหลักแหล่งทำมาหากินในกัมพูชา ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญ

แต่ในการแก้ไขปัญหาเรื่องอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดสันติภาพในกัมพูชา ยังไม่บรรลุ เช่น การลดอาวุธ การสลายกองกำลัง เป็นต้น ดังนั้น การแก้ไขปัญหาชาวกัมพูชาจะกระทำโดยไม่ให้เกิดปัญหาจะต้องยึดหลักการปรองดองในชาติ สำหรับรัฐบาลไทยต้องประชาสัมพันธ์ และปฏิบัติการจิตวิทยาย่างต่อเนื่อง ควรเรียกร้องให้ผลการดำเนินฟื้นฟูบูรณะประเทศกัมพูชาอย่างเร่งด่วน และฝ่ายทหารควรพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และสนับสนุนการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย

สุณัย ผาสุ. 2539. *นโยบายต่างประเทศของไทย: ศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ต่อปัญหา กัมพูชา (4 สิงหาคม ค.ศ. 1988 ถึง 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1991)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานโยบายต่างประเทศของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ต่อปัญหา กัมพูชา โดยเน้นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้งและปฏิสัมพันธ์ลักษณะต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานและบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศ และการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย อันเกี่ยวข้องกับประเด็นการค้าชายแดน

โดยที่ จากการที่รัฐบาลประกาศนโยบายเปลี่ยนนามรบเป็นนามการค้า เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า นักธุรกิจไทยไม่ประสบความสำเร็จมากเหมือนกับที่มีการประชาสัมพันธ์เอาไว้ ทั้งนี้สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่ง มาจากปัญหาการสู้รบในกัมพูชาที่ยังคงดำเนินอยู่ ภายหลังจากความล้มเหลวของการเจรจาสันติภาพครั้งต่างๆ ที่ดำเนินไปในสมัยพลเอกชาติชาย

อาชวินทร์ เสวตเศรณี. 2539. การใช้กำลังประชาชนป้องกันชายแดนไทย-กัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตกองทัพภาคที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงตามแนวชายแดน และภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อแนวชายแดนก็เป็นอุปสรรคในการพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง เช่น ปัญหาการลักลอบค้าของผิดกฎหมาย การหลบหนีภัยจากการสู้รบ การค้าอาวุธสงครามและสิ่งผิดกฎหมาย และความไม่ชัดเจนของเขตแดน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติให้จัดตั้งหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา เมื่อ ตุลาคม 21 ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ในปัจจุบัน เพื่อเป็น"ปราการหลังประชาชน" ซึ่งการใช้กำลังประชาชนป้องกันชายแดน มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในงานด้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งแนวทางการใช้กำลังประชาชน คือ การจัดหน่วยกำลัง การบรรจุกำลังและการฝึก การปฏิบัติงานร่วมกับกำลังทหารและกำลังกึ่งทหาร และการพัฒนาวิถีชีวิตของกำลังประชาชน

เอกชัย ชมสุวรรณ. 2546. การกำหนดแนวทางป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผู้วิจัยทำการศึกษาเรื่องกองทัพกับบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยศึกษากรณีพื้นที่ชายแดนระหว่างไทย-กัมพูชาในความรับผิดชอบของกองบัญชาการป้องกันชายแดน จันทบุรีและตราด (กปช. จต.) ซึ่งมีความยาว 256 กิโลเมตร มีสภาพเป็นป่าทึบและเทือกเขา ทำให้มีความเป็นไปได้ว่ากลุ่มผู้ผลิตยาเสพติดจะเลือกพื้นที่ชายแดนด้านนี้เป็นอีกพื้นที่หนึ่งในการผลิตและลักลอบจำหน่ายยาเสพติดในประเทศไทย

ผู้วิจัยเสนอแนะให้กองทัพพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและสร้างชุมชนเข้มแข็ง

หนังสือ

ณรงค์ พ่วงพิศ. 2544. *ย้อนอดีตความสัมพันธ์ไทยกับเพื่อนบ้านช่วง พ.ศ. 2549-2506*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ในบทที่ 2 ของหนังสือเรื่องนี้ ได้กล่าวถึงปัญหาเขาพระวิหารและความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกัมพูชา ซึ่งได้กล่าวถึงความขัดแย้งไทย – กัมพูชา ในช่วงสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี อันเนื่องมาจากการแย่งชิงเขาพระวิหาร บริเวณชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ โดยในบทที่ 2 นี้จะเล่าความเป็นมาของความขัดแย้ง และความพยายามของไทยที่จะจัดปัญหาข้อขัดแย้งอย่างสันติวิธี อีกทั้งได้กล่าวถึงนโยบายต่างประเทศในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม กับท่าทีของรัฐบาลกัมพูชา เกี่ยวกับปัญหาชายแดนขณะนั้น

บุญเรือง คัมภาย. 2543. *บันทึกความทรงจำ กัมพูชา กับ สงครามล้างเผ่าพันธุ์ และ ศูนย์อพยพในประเทศไทย*. สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงความเป็นมาของสงครามกัมพูชาและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ มาจนถึงการอพยพเข้าสู่ประเทศไทยของชาวกัมพูชา ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึงศูนย์อพยพเขมรในประเทศไทยที่ก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2522 บริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เช่น ศูนย์อพยพสระแก้ว ศูนย์อพยพไม้รูด จังหวัดตราด ศูนย์อพยพสมเด็จเจดีย์โรตมสีหนุ จังหวัดสุรินทร์ ศูนย์อพยพเขากะจ็อก (ไฮด์ 8) ณ อำเภอลองหาด จังหวัดปราจีนบุรี ฯลฯ

ทั้งนี้ได้รวบรวมรายชื่อศูนย์อพยพไว้พร้อมกับชื่อผู้นำศูนย์ ฯ และจำนวนประชากรที่อยู่ในศูนย์ต่างๆ

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

จุลวิทย์ นรินทร์ธรางกุล. 2537. *กัมพูชา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บงกช วงษ์ไทย. 2537. *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหา กัมพูชา ช่วงปี 2523-2533*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พินิจ ลาภธนานนท์. 2546. *การศึกษาปัญหาชายแดนติดพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออก กรณีจังหวัดตราดและจังหวัดสระแก้ว*. สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมศักดิ์ ดำรงสุนทรชัย. 2541. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ของกัมพูชา: ปัญหาและอุปสรรค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์.

สุรพล กมลอาสน์. 2539. ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชากับความมั่นคงของไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สุวรรณณี เจริญนาน. 2543. บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความมั่นคงแก่ชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา ในอำเภอสอยดาว. งานนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

หนังสือ

ชลธิชา สัตยาวัฒนา. 2546. บทเรียนจากเหตุการณ์ความรุนแรงในกัมพูชา.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2540. การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-กัมพูชา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2543. ท่องตะเข็บแดนสยาม: การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-กัมพูชา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ลอง ธารา. 2541. ข้อพิพาทเรื่องอธิปไตยเหนือดินแดนเขาพระวิหารระหว่างกัมพูชากับไทย พ.ศ. 2501-2505. กรุงเทพฯ: จัตุรพี.

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2538. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ.

อัญชลี พัตร์เกิด. 2546. ไทยกับสถานการณ์การจลาจลในกัมพูชา 29 มกราคม 2546. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บทความ

พงศ์วัฒนา เจริญมายู. 2540. “15 ปี ในความสำเร็จของข้าราชการพัฒนาหมู่บ้านชายแดนไทย-กัมพูชา.” *วิเทศ* ปีที่ 2 ฉบับที่ 1(ม.ค.-เม.ย. 2540) : 9-14.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

คำแถลงข่าวผลการประชุมร่วมคณะรัฐมนตรีไทย-กัมพูชาของนายกรัฐมนตรี 31 พฤษภาคม 2546 (2546). <http://www.thaigov.go.th/news/speech/thaksin/sp31may46.htm>. (retrieved on 31/3/47).

วุฒิสภา. คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ. 2544. *ความสัมพันธ์และปัญหาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา: รายงานการพิจารณาศึกษา*. กรุงเทพฯ.

2. เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การพัฒนา

วิทยานิพนธ์และวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์. 2536. *รายงานฉบับสมบูรณ์ แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน*. กรุงเทพฯ.

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย-อินโดจีน ได้เสนอข้อมูลศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนไทยที่เชื่อมกับเขตของประเทศอินโดจีน เพื่อดูความเป็นไปได้ที่จะผนวกทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศเหล่านี้เข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างไทยและอินโดจีน

ในส่วน of ชายแดนกัมพูชา ได้มีการรวบรวมข้อมูลจังหวัดชายแดนในส่วน of ไทย พร้อมกับแสดงสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในบริเวณชายแดนนั้น และแผนที่เส้นทางจากจังหวัดชายแดนไทยไปยังประเทศกัมพูชา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. 2536. *การศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวของ
ธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว*. กรุงเทพฯ.

เนื่องจากการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วในจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัด
สระแก้ว เนื่องจากมีทรัพยากรท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ประกอบกับมีอาณาเขต ติดต่อกับประเทศ
กัมพูชา ซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับกลุ่มประเทศอินโดจีนได้ ทำให้บริเวณนี้เป็นที่น่าสนใจของ
นักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศ ในหนังสือเล่มนี้จึงพยายามกำหนดแผนรองรับการขยายตัว
ของธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ในจังหวัดปราจีนบุรี ภาคเอกชน ควรให้มีการพัฒนาสถานที่พักตาก
อากาศ สถานที่จำหน่ายของพื้นเมือง ร้านอาหาร ที่พัก การจูงนำเที่ยว ส่วนจังหวัดสระแก้วก็
เช่นกันกับจังหวัดปราจีนบุรี แต่มีการสนับสนุนให้มีร้านค้าปลอดภาษี มีศูนย์การเงินระหว่าง
ประเทศที่ทันสมัย และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม

ในส่วนของภาครัฐ จังหวัดปราจีนบุรี ได้มีการเสนอให้รัฐจัดทำแผนที่ ป้ายบอกทาง ปรับ
ภูมิทัศน์ ส่งเสริมให้มีตลาดอาหาร พัฒนากำลังคนในธุรกิจการท่องเที่ยว ในการวางแผนระยะยาว
ควรปรับปรุงเส้นทาง จัดสร้างท่าเทียบเรือ พัฒนาเมืองปราจีนบุรี ส่วนจังหวัดสระแก้ว ควรให้มีการ
ปรับปรุงเส้นทางจากอำเภอเมืองไปจนถึงอำเภออรัญประเทศ ปรับปรุงชายแดนคลองลึก ให้มีด่าน
ศุลกากร ด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านกักกันโรค ร้านค้าปลอดภาษี ปรับปรุงภูมิทัศน์ ป้ายบอกทาง
ที่จอดรถ ในระยะยาวควรให้มีศูนย์มิตรภาพไทย- กัมพูชา จัดแสดงเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่าง
ไทย-กัมพูชา เพื่อสร้างสำนึก ความสามัคคี และมิตรภาพระหว่างกัน

เชาว์ โจรนแสง และคนอื่นๆ. 2542. *การค้าผ่านชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ลาว
และกัมพูชา*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รายงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นรายงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เหตุผลและความจำเป็น กระบวนการ ประเภทและ
มูลค่า และแนวทางการพัฒนากระบวนการค้าผ่านชายแดนระหว่างประเทศไทย-พม่า-ลาว-
กัมพูชา

จากผลของการศึกษาพบว่า ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทั้ง
ในทางการค้า และการพึ่งพาทรัพยากร วัตถุดิบ ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะของ
การค้ามีทั้งในระบบและนอกระบบ มีกระบวนการค้าแบบพบปะกันเอง มีการขนส่งสินค้าทั้ง
รถยนต์ แรงงานคน แรงงานสัตว์ การค้าผ่านชายแดนมักเป็นการค้าส่งออกมากกว่านำเข้า
โดยเฉพาะประเทศกัมพูชา และลาว

สำหรับอุปสรรคของการค้าชายแดน ผู้เขียนได้กล่าวว่า เป็นเพราะปัญหากฎหมายบางฉบับที่ล้าสมัยและความไม่พร้อมด้านคมนาคม สาธารณูปโภคอื่นๆ ปัญหาผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น เป็นต้น

โดยผู้เขียนได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขว่า รัฐบาลควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านในทุกระดับ พร้อมทั้งควรสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อรองรับการเติบโตทางการค้า อีกทั้งต้องพัฒนาบุคลากรทุกระดับในพื้นที่ให้เข้าใจบทบาทการค้าชายแดนมากขึ้น

ดารุณี ครุฑดำ. 2536. ผลของโครงการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน.

งานวิจัยเรื่องนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลของโครงการศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยในบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา โดยดูจากความคาดหวังของรายได้ การมีอาชีพ ความผูกพันกับพื้นที่ การศึกษาต่อของประชาชน ความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและเปรียบเทียบความคาดหวังดังกล่าวกับผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรการเกษตรแบบครบวงจรกับการฝึกอบรมในระยะสั้น ทั้งนี้ได้สำรวจผู้เข้าฝึกอบรมจำนวน 577 คน

ผลการสำรวจพบว่า การเพิ่มขึ้นของรายได้ และการมีอาชีพของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ การผูกพันกับท้องถิ่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาต่อเนื่องของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง การเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนนั้นก็เช่นกัน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบผลการฝึกอบรมแบบเต็มหลักสูตรกับการอบรมระยะสั้นพบว่าเมื่อตรวจสอบความคาดหวังทั้ง 4 ประการแล้ว ผู้ที่อบรมในหลักสูตรเต็มมีความสำเร็จผลสูงกว่าการอบรมระยะสั้น

ธนพันธ์ ศรีสาคร. 2538. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มแม่น้ำโขง: หกเหลี่ยม

เศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มของการร่วมมือเป็นไปตามแผนงาน และมีการรวมตัวเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการพัฒนาเป็นลำดับ แต่ยังมีผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ที่ผู้บริหารบางส่วนยังเห็นว่าประเทศที่บอบช้ำมาจากสงครามลัทธิยังไม่พร้อมที่จะร่วมมือ พัฒนาเศรษฐกิจขณะเดียวกัน ยังมีแนวคิดการปราบปรามชนกลุ่มน้อย หรือแย่งชิงอำนาจทางการเมืองภายในประเทศ แต่ทั้งนี้กลุ่มประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงก็ยังมีเงื่อนไขหลายประการที่สนับสนุนพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจให้ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วได้ ทั้งด้าน ความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติและมนุษย์ มีตลาดที่กว้างขวาง และคนรุ่นใหม่ก็ชอบตลาดเสรี

และการรับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่จากตะวันตกมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว แต่นโยบายยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคของรัฐบาล ยังไม่สามารถดำเนินการให้ได้ เพราะผลกระทบดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ในเชิงรุกเพิ่มเติมจากสิ่งที่มีอยู่ให้เป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดตั้งองค์กรอำนวยการ กำกับดูแลและประสานงานให้เกิดเอกภาพในการร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค เช่นเดียวกับ WTO และเร่งพัฒนาความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยี โครงข่ายคมนาคมและขนส่ง

นิยม สุทธิพร. 2544. *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจของครัวเรือนเกษตรกรในการจ้างงานภาคเกษตรกรรม จากแรงงานย้ายถิ่นชาวกัมพูชา ศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาประชากรศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.*
วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกเรื่องนี้ ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจจ้างแรงงานภาคเกษตรกรรมจากแรงงานย้ายถิ่นชาวกัมพูชาในพื้นที่จังหวัดตราด กลุ่มครัวเรือนเกษตรกรผู้จ้างจะเป็นกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางหรือสวนผลไม้ปีเพาะปลูก 2542-2543 ซึ่งมีผลการศึกษา ดังนี้

การทำสวนยางหรือสวนผลไม้ต้องใช้แรงงานจำนวนมากในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต ข้อเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องนโยบายแรงงานต่างชาติ จึงมุ่งให้มีการเปลี่ยนเป้าหมายการเก็บเกี่ยวจากชายยางแผ่นหรือน้ำยาง เป็นชายต้นยาง และควรส่งเสริมให้อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารามีมูลค่าสูงขึ้น ทั้งหมดนี้เพื่อต้องการจะลดจำนวนแรงงานอพยพจากกัมพูชาตามแนวชายแดน แล้วกระตุ้นให้แรงงานในประเทศและสมาชิกในครัวเรือนหันมาสนใจทำงานในภาคเกษตรกรรมทำสวนยางหรือสวนผลไม้มากขึ้น

นิรุทธิ์ เกตุสิริ. 2538. *การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือน กลุ่มผู้นำท้องถิ่นและราษฎรตอบทบทวนหน้าที่ของกองทัพบกในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.*

เป็นการศึกษาบทบาทของกองทัพบกในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหมู่บ้านป้องกันตนเอง บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา อ.น้ำเย็น จ.อุบลราชธานี ในด้านการจัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ให้แก่ราษฎรด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการปรับปรุงโครงสร้างขั้นพื้นฐานและสาธารณประโยชน์ ด้านพัฒนาร่างกาย จิตใจ และปรับปรุงคุณภาพชีวิต และด้านงานจัดระบบรักษาความปลอดภัย ในกรณีนี้จะศึกษาระดับความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือน กลุ่มผู้นำท้องถิ่น และราษฎรใน อ.น้ำเย็น

ปวัตร์ นวะมะรัตน์. 2538. บทบาทของผู้นำชุมชนในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการป้องกันประเทศ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคมของผู้นำชุมชน รวมถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีบทบาทผู้นำชุมชน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในเขตพื้นที่ อ. ตาพระยา จ. สระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า อายุของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การมีญาติเป็นผู้นำชุมชนและการได้รับการสนับสนุน หรือผลักดันให้เข้ามาดำรงตำแหน่งจากอดีตผู้นำชุมชนคนปัจจุบันที่เป็นญาติปัจจัยทั้งหมดนี้ มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาด้านการป้องกันประเทศ

ไพรัช บุรุษยศิริ. 2536. การค้าชายแดนไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและกัมพูชาต่อเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการค้าระหว่างไทยและลาวมีทั้งการค้าในระบบ ซึ่งถูกต้องตามกฎหมายผ่านกระบวนการ ประกอบด้วย การค้าปกติ การค้าชายแดน และการค้าผ่านแดน ซึ่งพรมแดนไทยลาวมีความยาวค่อนข้างมาก จึงทำให้มีการค้านอกกระบวนการที่มีเจตนาเลี่ยงกระบวนการศุลกากร และเป็นสินค้าที่ผิดกฎหมาย สำหรับช่องทางที่ติดต่อกันมี 3 ประเภท คือ จุดผ่านแดน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรน อุปสรรคทางการค้าไทยและลาว ได้แก่ ด้านบุคคล ทั้งผู้ค้าที่ขาดความจริงจังในการทำการค้า ลาวขาดบุคลากรที่มีความสามารถ และขาดแคลนสาธารณูปโภค และไทยยังมีคู่แข่งการค้า อย่างมาเลเซีย และญี่ปุ่น แต่โอกาสและการลงทุนของนักธุรกิจไทยในลาว ค่อนข้างจะเปิดกว้างอีกทั้งมีความคุ้นเคยกันดี และลาวกำลังพยายามเปลี่ยนแปลงด้านการค้าต่างประเทศ โดยส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ

สำหรับกัมพูชา มีสภาพเศรษฐกิจที่บอบช้ำจากสงครามกลางเมืองที่ยืดเยื้อ แต่นักธุรกิจไทยก็เข้าไปทำการค้าในกัมพูชาอยู่แล้ว แต่ในลักษณะที่ต้องผ่านกัมพูชา ฝ่ายที่ยึดครองพื้นที่ เช่น การทำให้ในเขตยึดครองเขมรแดง การทำอัญมณีและการค้านอกกระบวนการตามแนวชายแดน แต่เมื่อไทยต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ความมั่นคงของสหประชาชาติ เพื่อแทรกแซงทางเศรษฐกิจต่อเขมรแดงด้วยการยุติการซื้อขายไม้ซุง น้ำมัน และสภาพสูงสุด สั่งห้ามการส่งออก ทำให้นักธุรกิจไทยประสบความเสียหายเป็นมูลค่ามหาศาล แต่การค้าชายแดนยังคงดำเนินได้อยู่เนื่องจากพื้นที่ที่ติดต่อกัน

ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย เพื่อส่งเสริมการค้าชายแดน ภาครัฐควรเป็นจุดผ่านแดนถาวรให้มีมากขึ้น และขยายเวลาเปิดให้นานขึ้น และมีการกระจายอำนาจสู่ระดับจังหวัด ทางฝ่ายเอกชนควรมีข้อมูล เกี่ยวกับประเทศคู่ค้าอย่างพร้อมมูลให้แก่ธุรกิจผู้ทำการค้ากับลาวและกัมพูชา ด้านธุรกิจเองต้องมีการชลอตัว ให้เข้มแข็งเพื่อจะได้มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง

วาริน สุขเสมอ. 2537. การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว:

กรณีศึกษาผลกระทบของชุมชนการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต สาขาการวางผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนได้ให้ความสำคัญของชุมชนเมืองอรัญประเทศ ว่าเป็นประตูติดต่อกับประเทศกัมพูชาโดยตรง มีความได้เปรียบเชิงที่ตั้ง ในการเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกแห่งหนึ่งของไทย และหลังจากที่รัฐบาลมีนโยบายเปลี่ยนสนามรบให้เป็นตลาดการค้า ชุมชนเมืองอรัญประเทศ บริเวณคลองลึก อ. อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วออกสู่นอกเขตเทศบาลตำบลในบริเวณพื้นที่ผังเมืองรวม ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลอรัญประเทศ จึงได้มีการศึกษาปัจจัยทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และประชากรชุมชนเมืองกับทั้งศึกษาบทบาทและภาวะการค้าในตลาดการค้าชายแดน ภาวะปัญหาและบทบาทของชุมชนที่มีผลกระทบจากชุมชนการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา

ผลการศึกษาพบว่า ตลาดการค้าชายแดนโรงเกลือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกภาคของไทย มีกิจการการค้าส่งออกและค้าปลีก รวมทั้งเป็นแหล่งส่งสินค้าอุปโภค บริโภค ไปยังประเทศแถบอินโดจีน กิจกรรมดังกล่าวทำให้ภาวะเศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น มีการพัฒนาและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทางลบตามมา เช่น การรुकล้ำที่สาธารณะ สภาพที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหามลภาวะ ขาดโครงข่ายคมนาคมสำรองที่จะเชื่อมกับถนนสายหลัก

ผู้เขียนได้เสนอแนวทางและมาตรการในการพัฒนาสำหรับพื้นที่ชุมชนเมืองอรัญประเทศ เช่น ให้มีการจัดกลไกเพื่อพัฒนาที่ดินสาธารณะประโยชน์ การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานโดยเสนอให้สร้างถนนวงแหวนในบริเวณที่มีการขยายตัว ด้านที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรม พัฒนาค้างท้องถื่น พัฒนาด้านอุตสาหกรรมเพื่อผลิตและส่งออก พัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการประกอบอาชีพการค้าและอุตสาหกรรม สำหรับบริเวณตลาดโรงเกลือได้เสนอให้เป็นศูนย์กลางตลาดการค้าชายแดน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถซื้อสินค้าต่างประเทศในราคาถูก เป็นแหล่งการค้าที่ก่อให้เกิดรายได้และเพิ่มอาชีพให้ราษฎรในท้องถิ่น

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2540. การพัฒนาจังหวัดบริเวณพื้นที่
หกเหลี่ยมเศรษฐกิจในบทบาทของกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

รายงานวิจัยเกี่ยวกับโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
6 ประเทศ คือ ไทย กัมพูชา จีน เวียดนาม พม่า ลาว ผลกระทบของโครงการต่อเศรษฐกิจในราย
ประเทศ อีกทั้งยังได้กล่าวถึงแนวความคิดเรื่องการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในด้านศักยภาพ
พื้นที่ตามแนวชายแดน ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดน การจัดระบบเพื่อควบคุมการทำงาน
ของแรงงานต่างชาติดังกล่าว และบทวิเคราะห์อุปสรรค โอกาส และบทบาทในการพัฒนาที่
เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทยในระดับจุลภาค และในระดับมหภาค เป็นต้น

เสรี แสงจันทร์. 2541. การนำเข้าและการจำหน่ายไม้แปรรูปจากประเทศกัมพูชาที่ผ่านอำเภอ

คลองใหญ่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
ป่าไม้ คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประมวลและวิเคราะห์นโยบายและวิธีการนำเข้าไม้
มูลค่าและปริมาณการนำเข้าโดยรวม และที่นำเข้าจากประเทศกัมพูชา โดยเฉพาะไม้แปรรูปที่
นำเข้าผ่านอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด รวมถึงเส้นทางการกระจายไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของ
ประเทศ

ผลการศึกษามีดังนี้ ในด้านนโยบาย พบว่าประเทศไทยยังไม่มีนโยบายสนับสนุนการ
นำเข้าไม้ที่ชัดเจน ในเรื่องการนำเข้าไม้ พบว่า ระเบียบการนำเข้าไม้มีความซับซ้อนมาก ดังนั้น เพื่อ
รักษาอุตสาหกรรมไม้ของประเทศเอาไว้ในระยะสั้นและระยะกลาง จึงควรลดขั้นตอนการปฏิบัติ
และจำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลง และควรมีมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการค้าและ
อุตสาหกรรมไม้อย่างต่อเนื่อง ในระยะยาว ต้องส่งเสริมการปลูกป่าทั้งภาครัฐและเอกชนให้มากขึ้น
เพื่อให้สามารถพึ่งพาวัตถุดิบภายในประเทศได้เอง ในส่วนของมูลค่าและปริมาณการนำเข้า
โดยรวม พบว่ามูลค่าการนำเข้าไม้จากต่างประเทศเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2533 จนถึงปี 2539 และลดลง
เล็กน้อยจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย สรุปแล้วไม้นำเข้าในเขตอำเภอคลองใหญ่ มีมูลค่าและ
ปริมาณถึง 70-98 % ของไม้นำเข้าจากกัมพูชาทั้งหมด ตั้งแต่ปี 2533-2540

ชนิดของไม้ที่นำเข้าเป็นไม้ยาง กระบาก พนอง ตะเคียนทอง ซึ่งนำเข้ามากที่สุด สำหรับ
ตลาดของไม้นำเข้าเหล่านี้อยู่ที่ จังหวัดตราด กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา ลพบุรี นนทบุรี
ขอนแก่น อุดรธานี ปทุมธานี จันทบุรี และสมุทรปราการ ส่วนผู้ประกอบการนำเข้าไม้จากกัมพูชาใน
เขต อ. คลองใหญ่มีจำนวน 23 ราย ส่วนผู้ประกอบการที่สั่งซื้อมีจำนวน 652 แห่ง

อนิรุต สงเคราะห์. 2543. การนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรครบวงจร ไปใช้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณ ชายแดนจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ การเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เป็นการศึกษาด้านการเกษตรในอาณานิคมบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว เพื่อศึกษาการนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรครบวงจรไปใช้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย ซึ่งผู้ฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มักเป็นเพศชาย เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมักนำความรู้วิชาไม้ผล วิชาสวนผัก ไปใช้มากที่สุด วิชาเกษตรประยุกต์และวิชาสัตว์เล็ก (สุกร) มีการนำไปใช้น้อยที่สุด ผู้ฝึกอบรมมีเจตคติที่ดีต่อการฝึกอบรม เห็นว่าเป็นโครงการที่ดี ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการนำความรู้ที่ได้รับการอบรมไปใช้ คือ เรื่องขาดปัจจัยในการลงทุน

อริศรา ศานติศาสน์ และไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์. 2541. โครงการศึกษาการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีน (ลาว เวียดนาม กัมพูชา). คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เป็นการศึกษาในทางเศรษฐศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีนและพม่า หลังจากทีกลุ่มประเทศดังกล่าวเปิดตัวต่อประชาคมในด้านการค้ามากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียกับประเทศไทย จากการศึกษาพบว่ามีความเป็นไปได้ที่ไทยจะให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีนและพม่า ซึ่งจะทำให้การค้าระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศเหล่านั้นขยายตัวเร็วขึ้น

อัมพล หันทยุง. 2539. ผลกระทบของการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 2534-2535. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หลังจากที่มีการเปิดโครงการให้มีการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ก็ได้ทำให้เกิดผลกระทบต่อกันในพื้นที่ในด้านต่างๆ ในการศึกษาเรื่องนี้จึงได้ศึกษาผลกระทบทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร อันเนื่องมาจากการเปิดการค้าชายแดนโดยจะศึกษาจากเกษตรกรในพื้นที่อำเภออรัญประเทศ ทั้งกลุ่มที่อยู่ใกล้จุดค้าขายและกลุ่มที่อยู่ไกลจุดค้าขาย

ผลการศึกษารูปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2535 ลักษณะเศรษฐกิจทั่วไปของเกษตรกรที่อยู่ใกล้จุดค้าขายแดนและกลุ่มที่อยู่ใกล้จุดค้าขายแดน มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นจากเดิมในปี พ.ศ. 2533 พบว่ารายได้เฉลี่ยสูงขึ้นถึงสามหมื่นกว่าบาทต่อครอบครัว ประชาชนในบริเวณชายแดนจึงต้องการให้เปิดจุดค้าขายแดนต่อไป และให้เกษตรกรเข้าไปมีกิจกรรมค้าขายในบริเวณดังกล่าว

หนังสือ

เขียน ธีระวิทย์ และสุนัย ผาสุก. 2543. *กัมพูชา: ประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง การเมือง และการต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และ สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ในบทที่ 5 เรื่องเศรษฐกิจกัมพูชา ได้กล่าวถึงประเด็นการค้าชายแดนในเรื่องของธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรมโดยเฉพาะธุรกิจการท่องเที่ยวที่รองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่ข้ามแดนจากไทย เพื่อเข้าไปชมหรือเล่นการพนันที่เกาะกงและที่โบราณสถานเขาพระวิหาร โดยได้ให้สถิตินักท่องเที่ยวจากฝั่งไทยในปี ค.ศ. 1998 และ 1999 โดยในบทที่ 8 เรื่องความสัมพันธ์กับต่างประเทศได้กล่าวถึงลักษณะสินค้าที่มีการนำเข้ามาส่งขายตามบริเวณแนวชายแดน โดยเฉพาะด่านทางบกทั้งจุดผ่านแดนชั่วคราวและถาวร ซึ่งมักเป็นสินค้าอุปโภค บริโภค

สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร. 2542. *สนองเบื้องพระยุคลบาท อนุรักษ์และพัฒนาข้าวไทย*. กรุงเทพฯ.

หนังสือเล่มนี้ได้นำเสนอ หลักการของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งโครงการต่าง ๆ มากมายในหลายจังหวัด ในส่วนของชายแดนไทย – กัมพูชานั้น ได้มีการกล่าวถึงโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี-สระแก้ว และโครงการบริการวิชาการเกษตรในเขตพื้นที่ เฉพาะชายแดนไทย-กัมพูชา อำเภอตาพระยา อำเภออรัญประเทศ และอำเภอคลองหาด จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว

สายสวรรค์ วัฒนพานิช. 2537. *สู่ทางขยายการค้าและการลงทุนของประเทศไทยกับสาธารณรัฐกัมพูชา*. กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. กรุงเทพฯ: บริษัทปฤษฎิจ.

เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจขยายการค้าการลงทุน โดยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการค้าชายแดนไทย- กัมพูชา เช่น ข้อมูลเรื่องการค้า สินค้า จุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนทั้งชั่วคราวและถาวร สถิติการค้าไทย-กัมพูชา นอกจากนี้ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการลงทุนของไทยในกัมพูชา และข้อมูลเศรษฐกิจการค้าเบื้องต้นของกัมพูชา

ประไพศรี สวัสดิ์อำไพรักษ์ และคนอื่นๆ. 2544. การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว.

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว.

เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออก และการนำเข้าสินค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณจังหวัดสระแก้ว โดยมีข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสระแก้วและกัมพูชา กฎระเบียบทางการค้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการค้า โครงสร้างทางเศรษฐกิจ เส้นทางคมนาคมขนส่ง มูลค่าการค้าชายแดน สถิติการจับกุมสินค้าลักลอบ ภาวะการลงทุน การให้สิทธิพิเศษทางการค้า แก่กัมพูชา ปัญหาการค้าไทยกัมพูชา รายชื่อผู้นำเข้าสินค้าชาวกัมพูชา รายชื่อผู้ส่งออกสินค้าชาวไทย กฎหมายการลงทุนของกัมพูชา แนวทางปฏิบัติในการเดินทางเข้า-ออก ณ จุดผ่อนปรนด้าน จังหวัดสระแก้ว ข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทย-กัมพูชา ว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างประเทศ ทั้งสอง

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กษิธิษฐ์ นาคสุวรรณ. 2542. ความเหมาะสมของระบบพัฒนาโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเอง

ชายแดนในภาวะการณ์ปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดจันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การศึกษา สถาบันพัฒนบริหาร ศาสตร์.

กิตติพันธ์ กาญจนพิพัฒน์กุล. 2540. การพัฒนาหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา

ศึกษาเฉพาะกรณีความร่วมมือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน. วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร.

จิราพร กองทอง. 2540. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม

อำเภอทาบเชิง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การศึกษา สาขาวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันพาณิชย์นาวี. 2537. รายงานวิจัยเรื่องการค้าและการขนส่งใน

ภูมิภาคอินโดจีน. กรุงเทพฯ: สถาบันพาณิชย์นาวี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภาพร มนต์ทอง. 2546. โครงการศึกษาการพัฒนากระบวนสวัสดิการสำหรับเด็กยากจนและด้อยโอกาสในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์: รายงานวิจัยย่อยฉบับสมบูรณ์.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

นิวัต สุโพธิ์. 2538. การพัฒนารายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาด้านอาชีพสำหรับราษฎรไทยที่อยู่อาศัยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ประสิทธิ์ นรากร. 2543. บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนบริเวณจุดผ่อนปรนตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปิยวุฒิ ปิยะมัตย์. 2546. โครงการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดนอำเภออรุณประเทศ จังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พรชัย สาเมือง. 2541. อุปสรรคของการลงทุนของไทยในภูมิภาคอินโดจีน. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พัชรินทร์ พูลกระจ่าง. 2540. รายงานการศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง. คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภูวสิทธิ์ สิ้นไชยกิจ. 2544. การค้าไทย-กัมพูชา. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มารีสา โกเศยะโยธิน. 2543. การศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านในการพึ่งพาตนเองของชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชนบริเวณจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชาภาคตะวันออก: ศึกษากรณีกลุ่มลุ่มจะสะสมทรัพย์วัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.

มาริสสา โกเศยะโยธิน. 2541. รายงานการวิจัยประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

มาริสสา โกเศยะโยธิน และคนอื่นๆ. 2543. รายงานการวิจัยเทคนิคเกษตรธรรมชาติแบบ MOA กับการพัฒนาอาชีพการเกษตรของราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านตะวันออก. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

รวีวรรณ หิรัญสุข. 2544. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-กัมพูชา: ศึกษาภายหลังการเลือกตั้ง ค.ศ. 1993. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มนัส คำภักดี. 2541. กรมศุลกากรกับการพัฒนาการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

วัชรินทร์ ยงศิริ. 2537. ศักยภาพทางเศรษฐกิจของกัมพูชาและสู่ทางการลงทุนของไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิสริวดี ตั้งเกียรติ. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรภัทร ทิมพิทักษ์. 2543. การค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาในเขตจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หนังสือ

กรมการค้าต่างประเทศ. 2545. สถิติการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย พม่า ลาว กัมพูชา ปี 2545. กรุงเทพฯ: กลุ่มสารสนเทศด้านการค้า สำนักมาตรการพิเศษทางการค้า กรมการค้าต่างประเทศ.

เฉลิมชัย นวลน้อม. 2542. *มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออก*. ปทุมธานี: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ซี.เอ. อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล อินฟอร์เมชั่น. 2541. *โครงการศึกษาอุปสงค์ของตลาดกัมพูชา: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร*. รายงานเสนอกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.

ธีระ นุชเปี่ยม. 2542. *การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองกัมพูชา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ.

ธนาคารไทยทุน. 2536. *การค้าไทย-อินโดจีน*. กรุงเทพฯ.

นวน เฝื่อน และบุญเรือง คัชมาย์. 2543. *ก้าวตรงไปยังทิศตะวันตกและอินโดจีนในปี 2000*. สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

นิตย มาศะวิสุทธิ. 2542. *SMEs กับการพัฒนาเศรษฐกิจในอินโดจีน*. สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิทยา สุจริตธนาภิรักษ์. [ม.ป.ป.]. *การค้าชายแดน*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2541. *แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-กัมพูชา: สรุปสำหรับผู้บริหาร*. ศูนย์พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2538. *คู่มือการลงทุนในกัมพูชา*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว. 2544. *การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว*. สระแก้ว.

สุรกิจ จุฑาเทศ. 2547. *เปิดเส้นทางการค้า-ลงทุน 6 เศรษฐกิจ: จีนตอนใต้ พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา*. กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดียบุ๊กส์.

บทความ

“ขยายฐานผู้กัมพูชา: แนวร่วมใหม่.....ตลาดโลกปี 2545.” 2544. *ผู้ส่งออก*. ปีที่ 15 ฉบับที่ 336 (ปีแรก ส.ค. 2544) : 8-13 .

ธนาคารทหารไทย. 2539. “ภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนของกลุ่มประเทศอินโดจีนและเมียนมาร์.” *เศรษฐกิจสนเทศ ธนาคารทหารไทย*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 (พ.ค. 2539) : 1-26.

ภัทรจิต จมพล. 2538. “ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 (ก.ค.-ส.ค. 2538) : 63-72.

วัชรีย์ พุ่มทอง. 2545. “ชายแดนไทย-กัมพูชา จากสนามรบสู่สนามการค้า.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. ปีที่ 39 ฉบับที่ 2 (มี.ค.-เม.ย. 2545) : 64-67.

ศรีพร สมบุญธรรม. 2539. “สรุปการประชุมสาขาท่องเที่ยวของอนุภาคลุ่มน้ำโขง.” *จุลสารการท่องเที่ยว*. ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (ก.ค.-ก.ย. 2539) : 44-51.

สุรสิทธิ์ จรรยาเพศ, มาลินี เชษฐโชติศักดิ์ และไตรวุฒิ นพรัตน์. 2540. “สมาชิกใหม่อาเซียน ไทยได้อะไร.” *รายงานเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงไทย*. ปีที่ 30, ฉบับที่ 4 (เม.ย. 2540) : 49-64.

สมชาติ ธรรมศิริ. 2536. “ไทยกับพันธกรณีตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเลือกตั้งในกัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีมาตรการทางเศรษฐกิจ.” *จุลสาร*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2536). สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2544. *วิสัยทัศน์กัมพูชา สปป.ลาว เวียดนามและการปรับตัวของนักลงทุนไทย*. การสัมมนา 8 สิงหาคม 2544 ณ โรงแรมโซฟิเทล ราชาออคิด จังหวัดขอนแก่น. 2 เล่ม.

3. สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กฤตศักดิ์ดา เรือนนาค. 2537. *ความคิดเห็นของครูศิลปะที่เกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปศึกษาใน*

โรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูสอนศิลปะตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ในด้านหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอน การวัดผล ฯลฯ โดยใช้วิธีตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์หาคำตอบ เช่น ครูศิลปะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับน้อยหรือมาก โดยสรุปว่า ครูศิลปะในโรงเรียนตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาส่วนใหญ่มีความต้องการหลักสูตรเฉพาะ และครูมีวุฒิทางศิลปศึกษา ซึ่งอาจสรุปได้ว่า วิทยานิพนธ์นี้ได้ชี้ให้เห็นปัญหาความขาดแคลนของพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะในเรื่องการศึกษา

จิณห์จุฑา ชัยเสนา. 2541. *ความเครียดและพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านจิตใจของ*

ประชาชนในเขตชายแดนไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ผู้เขียนได้ศึกษาสภาพจิตใจของประชาชนในเขตพื้นที่ชายแดน จังหวัดสระแก้ว ในหมู่บ้านป้องกันตนเอง ว่ามีความเครียดหรือไม่เพียงไร และประชาชนมีพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพจิตของตนเองอย่างไร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นตัวเลข ซึ่งให้คำตอบว่าประชาชนมีระดับความเครียดน้อย มีระดับพฤติกรรมในการดูแลตนเองด้านจิตใจในระดับปานกลาง

ทั้งนี้เป้าหมายของการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการส่งเสริมสุขภาพจิตให้ประชาชนในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา

จตุติ เจริญเตียรณ. 2540. *มาลาเรียกับการอนุรักษ์กำลังรบในพื้นที่กองกำลังป้องกันชายแดนด้าน*

จันทบุรีและตราด. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

พื้นที่ตามแนวชายแดนจังหวัดจันทบุรีและตราด มีสภาพที่เอื้อต่อการระบาดของมาลาเรีย และในช่วงเวลาที่มีเหตุการณ์รุนแรง ก็ได้มีชาวกัมพูชาอพยพเข้ามาในไทย ซึ่งก็นำเชื้อมาลาเรียเข้ามาแพร่กระจายให้คนไทยด้วย กำลังพลที่อยู่ในแนวชายแดนดังกล่าวก็ป่วยเป็นโรคมาลาเรีย ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการได้เป็นจำนวนมากของการเจ็บป่วยทั้งหมด ซึ่งเป็นการสูญเสียที่ไม่สมควร

ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินมาตรการป้องกันและควบคุมมาลาเรียในพื้นที่ กองกำลังป้องกันชายแดนนี้ คือ บุคคล การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินงานตามมาตรการ และงบประมาณ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะดังนี้ ศึกษาการดื้อยาของเชื้อมาลาเรีย การระบาดของมาลาเรีย รวมทั้งเวลาที่เป็นพาหะ โดยพัฒนาแนวทางใหม่ๆ ในการป้องกันและรักษามาลาเรีย ให้การศึกษาแก่กำลังพลให้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง จัดหาอุปกรณ์และยาให้เพียงพอ ให้ดำเนินมาตรการเดียวกันทั้งทหารและราษฎรในท้องถิ่นเพื่อป้องกันและรักษา และป้องกันการอพยพของชาวกัมพูชา ซึ่งนำโรคเข้ามาระบาด

ดนัย อำนวยสมบัติ. 2545. การประเมินผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อ เอช ไอ วี เฉพาะพื้นที่ใน

แรงงานต่างชาติดิบบริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. ภาคนิพนธ์ศาสตร
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาการประเมินผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อ HIV ในพื้นที่แนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว โดยเฉพาะกลุ่มแรงงาน ทั้งชาวไทยและชาวกัมพูชา ผลการศึกษาพบว่าแรงงานชาวกัมพูชา 16.6 % ซึ่งมีพฤติกรรมความเสี่ยงในการติดเชื้อ ในขณะที่ประชาชนไทยในบริเวณที่ทำการศึกษามีความเสี่ยงประมาณ 3.9 %

ในเรื่องการตระหนักถึงภัยของโรคนี้พบว่ทั้งแรงงานกัมพูชาและชาวไทย มีการตระหนักรู้ในระดับต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ คือ แรงงานชาวกัมพูชามีเปอร์เซ็นต์การตระหนักรู้เพียง 46.7 % จากที่ตั้งเป้าหมายไว้ 60 %

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากผู้เขียนในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขการให้การศึกษาแก่ประชาชน อำนวยความสะดวกในการสาธารณสุข เช่น จัดหาถุงยางอนามัยให้กับแรงงานหรือขายให้ในราคาถูก ในจำนวนที่เพียงพอความต้องการของแรงงาน นอกจากนี้ควรให้มีการณรงค์และควรมีการประสานงานระหว่างรัฐ เอกชน และท้องถิ่นร่วมกันทั้งไทยและกัมพูชาในการวางแผนแก้ไขปัญหาเรื่องโรคเอดส์และ HIV

ทวีศักดิ์ แพทย์เพียร และคนอื่นๆ. 2539. ทศนคติต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาในจังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาศึกษา

สาขาวิชาการวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีอนามัยในเขตพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา รวมถึงศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกคนที่

ปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีอนามัย เขตอำเภอป่าสัก อำเภอหนองบัว และอำเภอหนองปรือ ซึ่งเป็นพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี

ปราณีต แยมงาม. 2543. การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทยที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

เป็นการศึกษาวัฒนธรรมการใช้ภาษาของคนไทยใน อำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ยังได้รับอิทธิพลจากภาษาเขมรอยู่มาก ซึ่งเรียกว่า ภาษาเขมรถิ่นไทย สำเนียงตะลุงเก่า ในงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้มุ่งศึกษาด้านภาษาศาสตร์ จึงได้ใช้วิธีการตรวจสอบภาคสนาม โดยนำคำศัพท์ 12 กลุ่ม ตามพจนานุกรมภาษาเขมรสุรินทร์มาเปรียบเทียบกับการใช้คำศัพท์ของกลุ่มทดสอบ ซึ่งสรุปผลได้ว่า แนวโน้มที่ภาษาเขมรตะลุงเก่าจะหายไปมีมากขึ้น ซึ่งมักมีการยืมภาษาไทยมาตรฐานมาแปรเสียงอยู่มากและมีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ให้ต่างจากภาษาเขมรตะลุงเก่า ก็อยู่มากเช่นกัน

ปิยนาง เสียมศักดิ์. 2538. แนวทางการจัดบริการสังคมแก่ราษฎรตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลตาเมียง กิ่งอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบริการสังคมที่ราษฎรตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ได้รับอยู่ในปัจจุบันนี้ โดยศึกษาที่ตำบลตาเมียง กิ่งอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ การศึกษานี้จะใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นและประมวลปัญหาความต้องการบริการสังคมที่แท้จริงของราษฎรเพื่อประโยชน์ในการนำไปเป็นข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการให้บริการต่อไป

ทั้งนี้ได้มีการแบ่งกลุ่ม การบริการสังคม 6 ด้านด้วยกัน คือ การศึกษา สาธารณสุข ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน การรักษาระดับของรายได้ การจ้างงาน และบริการสังคมทั่วไป โดยสรุปจะพบว่า ปัญหาและความต้องการในเรื่องการศึกษา เป็นปัญหาสำคัญ กล่าวคือ ประชาชนไม่มีค่าเล่าเรียนให้บุตรหลาน ประชาชนขอให้มีการเพิ่มจำนวนทุนการศึกษา และการอบรมความรู้ให้ชาวบ้านมากขึ้น ในด้านสาธารณสุขพบปัญหาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลมากที่สุด รองลงมาคือ ความไม่พร้อมของบุคลากรการแพทย์ รวมไปถึง อุปกรณ์การแพทย์อีกด้วย ในด้านที่ดินทำกินพบปัญหาไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน โดยประชาชนขอให้มีการจัดสรรที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น ด้านการรักษากระดับรายได้ พบปัญหา คือ รายได้ที่ไม่แน่นอน โดยขอให้มีการประกันราคาผลผลิต และให้มี

การสร้างงานในชนบทมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากประชาชนให้รีบแก้ไขปัญหา การ
ว่างงาน ปัญหาแหล่งน้ำ อีกด้วย

พัชรา ศิลปบรรเลง. 2537. สุขภาพจิตของประชาชนหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนด้านจังหวัด

จันทบุรีและตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้มุ่งเพื่อหาสัดส่วนของปัญหาสุขภาพจิตของประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเอง
ชายแดนจังหวัดจันทบุรีและตราด ซึ่งมักประสบปัญหาความไม่มั่นคงของพื้นที่ที่อยู่อาศัย
นอกจากนี้ยังศึกษาข้อมูลเบื้องต้นด้านสุขภาพจิต โดยดูจากตัวแปรต่างๆ เช่น อายุ เพศ รายได้
การศึกษา ฯลฯ ทั้งนี้ปัจจัยหนึ่งซึ่งต่างจากงานวิจัยที่ได้ศึกษาปัญหาสุขภาพจิตขึ้นอื่นๆ คือ ปัจจัย
เรื่องการคุกคามจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งผลจากการวิจัย พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านป้องกัน
ตนเอง มีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

พิชัย เปรมจิตชื่น. 2539. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้น

พื้นฐานบริเวณชายแดน ไทย-กัมพูชา ในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

จากโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้
มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ไปดำเนินการ อันมีเป้าหมายเพื่อ
ขยายโอกาสทางการศึกษาให้เสมอภาคกันนั้น ขณะนี้พบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร
โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดน ไทย-กัมพูชา ที่มีตัวแปรต่างจากพื้นที่ปกติหลายด้าน ดังนั้นวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้จึงได้พยายามศึกษาเพื่อตรวจสอบปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา 5 ด้านด้วยกัน
คือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการและการวางแผน ด้านการจัดสรรทรัพยากร
ด้านการกระตุ้นการทำงานของบุคลากร ด้านการประสานงานกำกับติดตามและนิเทศ และด้าน
การประเมินผล นอกจากนี้จะมีการเปรียบเทียบปัญหาการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี ตราด และสระแก้ว ซึ่งผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการ
พัฒนาการศึกษาโรงเรียนตามแนวชายแดนต่อไป

ราตรี พันธุ์จินดา. 2541. ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อการพัฒนาสุขภาพจิตของนักเรียน วัยรุ่นในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อการพัฒนาสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตอำเภออรัญประเทศ เป็นการศึกษาในแขนงจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ที่มีกระบวนการทดลอง ทดสอบตามแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ ซึ่งได้ผลของการศึกษานักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์มีระดับสุขภาพจิตในระยะหลังทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการทดลอง

สมชาย อรุณธัญญา. 2539. การศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปัญหาของโรงเรียนในเขตภูมิภาคโดยเฉพาะจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชา ยังคงมีปัญหาในการจัดการ โดยเฉพาะในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยศึกษาในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานมีดังนี้ คือ ปัญหาการบริหารงานวิชาการ มีเอกสารและแนวการจัดประสบการณ์ไม่เพียงพอ ไม่สามารถปรับเปลี่ยนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้ อีกทั้งยังขาดงบประมาณในการสนับสนุนจัดซื้อ การสอน ประการที่สอง คือปัญหาการบริหารงานบุคคล ขาดแคลนครูที่จบการศึกษาสาขาอนุบาล หรือปฐมวัยโดยตรง ประการที่สาม ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ผู้ปกครองติดภารกิจจึงไม่ค่อยมาประชุมนิเทศนักเรียน ประการที่สี่ ปัญหาการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ ซึ่งปัญหาวิธีปฏิบัติมีขั้นตอนมาก ประการที่ห้า การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีที่นอน เครื่องนอนไม่เพียงพอ ประการที่หก ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนซึ่งไม่สามารถให้บริการชุมชนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ได้

สุรพงษ์ รัตนโคตร. 2543. สมรรถภาพกลไกของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนในเขตชายแดน
จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เป็นการศึกษาสมรรถภาพ กลไก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพลศึกษา ทั้งนี้ได้
ศึกษาจากกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในชายแดนจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบทดสอบสมรรถภาพ
กลไก ของสมาคมกีฬาสมัครเล่น แห่งประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการทดสอบ ยืนกระโดดไกล ลูกนั่ง ดัน
พื้น วิ่งกลับตัว วิ่ง 5 นาที เป็นต้น

อนุลักษณ์ เพชรสัมฤทธิ์. 2536. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา
โรงเรียนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา (ปชด) สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

เป็นงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่มุ่งศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา
โรงเรียนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัด สำนักงาน
ประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้สำรวจความพึงพอใจในเรื่องนโยบายการบริหาร ด้านการ
บริหารสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน เงินเดือน ผลประโยชน์เกื้อกูล

ด้านลักษณะงาน ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ด้านความรับผิดชอบ และปริมาณ
งานด้านการยอมรับนับถือในผลงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านผลสัมฤทธิ์ของ
งานและเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง

ผลการศึกษาพบว่า ครูประถมศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก

ออมทรัพย์ ดีล้ำ. 2544. พฤติกรรมการใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้านตามแนว
ชายแดนประเทศไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เนื่องจากพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์ ยังคงมีปัญหาเรื่องโรคภัย
อยู่มาก เช่น โรคมาลาเรีย ดังนั้นในงานวิจัยเรื่องนี้จึงมีจุดประสงค์ในการศึกษาพฤติกรรมการใช้วิธี
ป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้านตามแนวชายแดน กับทั้งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ
ใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้าน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวบ้าน ในอำเภอสังขะ
บัวเชด และกิ่งอำเภอพนมดงรัก

ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านมีพฤติกรรมการใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียโดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ซึ่งมีความแตกต่างกันตามปัจจัยเรื่องเพศ อาชีพ การรับรู้ ความเสี่ยงในการเกิด

โรคมาลาเรีย การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับโรคมาลาเรีย

หนังสือ

ทองศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. 2539. *สงกรานต์ใน 5 ประเทศ : การเปรียบเทียบทางวัฒนธรรม*.

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ.

สืบเนื่องจากการประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติในเรื่องดังกล่าว ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักวิชาการทั้ง 5 ประเทศแล้ว (ไทย จีน ลาว กัมพูชา พม่า) ยังเป็นการเล็งเห็นถึงการเผยแพร่ความรู้ ซึ่งจะทำให้มีการส่งเสริมและสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามต่อไป โดยมีกล่าวถึงเบื้องหลังประเพณีปีใหม่ทั้ง 5 ประเทศ ,สงกรานต์ล้านนา : ปีใหม่เมือง , ประเพณีสงกรานต์ในล้านนา , เทศกาลสาดน้ำของชนชาติไตในญวนนาน , เทศกาลสาดน้ำ นิทานพื้นบ้านของชนชาติไทในสิบสองปันนา , เทศกาลสาดน้ำ เทพปกรณัมอันเก่าแก่ของชนชาติไท, สงกรานต์ในประเทศกัมพูชา, วันปีใหม่มพม่า ความผสมผสานกลมกลืนกันระหว่างคติดั้งเดิมและพุทธศาสนา ,เทศกาลสาดน้ำในพม่าและงานบุญปีใหม่ลาว

ประกอบ ผลงาม. 2538. *เขมรถิ่นไทย*. สำนักงานวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์

สถาบันวิจัยภาษา และวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม.

กลุ่มชาติพันธุ์ เขมรถิ่นไทย คือผู้ที่พูดภาษาเขมรซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทยตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เช่น จ. บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ตราด สระแก้ว ปราจีนบุรี สุรินทร์ ฯลฯ ซึ่งผู้เขียนได้ตระหนักว่ากลุ่มชาวเขมรถิ่นไทยมีประวัติศาสตร์ร่วมกับรัฐไทยมานานแล้ว และเป็นกลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นที่น่าสนใจในการศึกษา ในหนังสือเล่มนี้จึงได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวเขมรถิ่นไทย ในประเด็นต่างๆ เช่น ภาษา โครงสร้างทางสังคม การเมือง ประเพณี โดยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์คนท้องถิ่น และศึกษาจากเอกสารสำคัญต่างๆ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ บนแผ่นดินไทย เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติในด้านอื่นๆ ต่อไป

พูนทรัพย์ รงคุปตวนิช และคนอื่นๆ. 2540. *กัมพูชา: บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์และแหล่งสนเทศ*.

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.

หนังสือบรรณนิทัศน์ สิ่งพิมพ์ และแหล่งสารสนเทศ รวมงานเขียนทางวิชาการด้าน สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกี่ยวกับกัมพูชา ที่เขียนไว้เป็นภาษาไทย ผู้รวบรวมทำการค้นคว้า ระหว่างเดือนมิถุนายน 2538 – กันยายน 2538 จากห้องสมุดต่างๆ ในประเทศไทย โดยแบ่งเป็น หนังสือ บทความในหนังสือ บทความในวารสาร บทความในนิตยสาร และวิทยานิพนธ์

บทความ

พรพิมล งามเทว. 2541. “ผลการรักษาผู้ป่วยมาลาเรียชนิดฟิลชิบาร์มที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนติด เชื้อจากบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาที่เดินทางกลับภาคใต้ พ.ศ. 2536.” *มาลาเรีย*. ปีที่ 33, ฉบับที่ 3 (พ.ศ.-ม.ย.41) : 129-136.

คณะผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบระดับการตอบสนองของเชื้อมาลาเรียชนิดฟิลชิบาร์มตัวยา เมโฟลควิน/ซัลฟาโดซีน/ไพริเมธานิน ในกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อมาจากพื้นที่ที่เป็นแหล่งของเชื้อมาลาเรีย ฟิลชิบาร์มชนิดดื้อยา ในรายที่อาการไม่รุนแรงและเพียงพอกลับภาคใต้ การทดสอบและ วิเคราะห์ผล ใช้วิธี *in vivo* extended 28-day test ขององค์การอนามัยโลก ผลพบว่า ผู้ที่ติดจาก ภาคใต้ หายจากโรคภายใน 28 วัน มากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งต่างจากผู้ติดจากกัมพูชา จึงควรรักษา ผู้ป่วยที่รับเชื้อจากกัมพูชา ด้วยยาที่เหมาะสม เพื่อลดความทุกข์ทรมาน และลดแหล่งแพร่เชื้อ การ ดื้อยา และงบประมาณในการจัดซื้อยา

วิชัย สติมัย และคนอื่นๆ. 2542. “การศึกษาบทบาทของผู้ให้บริการภาคเอกชนในการควบคุมโรค มาลาเรีย.” *วารสารมาลาเรีย*. ปีที่ 34 ฉบับที่ 5 : 239-240.

ทำการศึกษาที่อ.บุญทริก จ.อุบลราชธานี โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกทั้งผู้ให้บริการ รักษาภาคเอกชนและผู้มารับบริการ ซึ่งผู้ให้บริการภาคเอกชนในที่นี้ได้แก่ คลินิก, ร้านขายยา, หมอ ชีดยาพื้นบ้าน, และร้านขายของชำ ซึ่งพบว่าสถานที่ดังกล่าวไม่ได้ทำการรักษาผู้ป่วยหากแต่ แนะนำให้ไปมาลาเรียคลินิกหรือโรงพยาบาลบุญทริกแทน

อุษา เล็กอุทัย. 2542. “ปัจจัยความรู้และพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคมาลาเรียของครู
สังกัดสำนักงานการประถม อำเภอสว่าง จังหวัด ตราด.” วารสารมาลาเรีย. ปีที่ 34
ฉบับที่ 2 : 58-59.

ศึกษาจากครู 172 คน โดยใช้แบบสอบถาม ส่วนใหญ่อายุ 35-44ปี ระหว่างครูที่เคยป่วย
กับไม่เคยป่วยมีปัจจัยที่ต่างกันในด้านอายุ เพศ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การ
เดินทางไปที่ยื่นก่อนป่วย และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ แต่ไม่แตกต่างกันในปัจจัยระดับ
การศึกษาและอาชีพ แต่ในด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคของทั้งครูที่เคยป่วยและ
ไม่เคยป่วยอยู่ในเกณฑ์ดี

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ไตรมิตร ยิสารคุณ. 2542. ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดโรคมาลาเรียในประชาชนบริเวณชายแดนประเทศ
ไทย-กัมพูชา เขตอำเภอสว่าง จังหวัดตราด. ภาคนิพนธ์ คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประไพ เจริญบุญ. 2540. การผสมผสานวัฒนธรรมชาวไทย-ลาว และชาวไทย-เขมรในพิธีม้งก๊วล
จองไต ที่บ้านดม อำเภอสว่าง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขา
ไทยคดีศึกษา (เน้นมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปราโมทย์ นิลกำแหง. 2536. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวกาย
เยอในจังหวัดศรีสะเกษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมนึก ขวัญเมือง. 2543. ศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ของ
หมู่บ้านตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เขตการศึกษา 11. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 นครราชสีมา.

อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. ย้ายถิ่นข้ามพรมแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ บริเวณ
ชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. มหาวิทยาลัย
แม่โจ้.

หนังสือ

เขียน ชีระวิทย์. 2540. *บรรณานุกรมภาษาไทย กลุ่มประเทศอินโดจีน : เวียดนาม กัมพูชา และ ลาว (พ.ศ. 2518-2539)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทความ

เดือนเต็ม ศรีสงวน. 2536. “การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุดโครงการครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติและการพึ่งพาตนเองของราษฎรไทย บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ.” *วิจัยสนเทศการศึกษานอกโรงเรียน*. ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2536) : 69-71.

พรพิมล งามเทวาร์. 2540. “การป้องกันควบคุมโรคมาลาเรียในกลุ่มผู้อพยพชาวกัมพูชาในจังหวัดชายแดนช่วงกรกฎาคม-กันยายน 2540.” *มาลาเรีย*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 5 (ก.ย.-ต.ค. 2540) : 235-238.

สวาท เกตุงาม. 2543. “สาธารณสุขไทย-กัมพูชาร่วมรณรงค์: คุมเข้ม 'ไข้มาลาเรีย' ชายแดน.” *จุฬสารเลขที่ 002884*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธรรม นันทมงคลชัย. 2545. “พฤติกรรมและการแสวงหาการรักษาสุขภาพของแรงงานชาวเขมรที่ทำงานในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา.” *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2545) : 178-189.

อดิสร แสมแย้ม. 2547. “ชายแดนบนพลวัตรและมิติด้านสังคม ของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.” *วิทยุสราญรมย์*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 22 (ม.ค.-มี.ค. 2547) : 145-164.

อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. “การย้ายถิ่นข้ามแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.” *ประชากรศาสตร์*. ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 (ก.ย. 2543) : 41-59.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัด
จันทบุรี และสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี. 2541. รายงานการฝึกอบรม เรื่อง
“ครูชายแดนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างสันติภาพ: ครูชาวกัมพูชาและชาว
ไทย.” 14-21 กันยายน 2541 ณ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี. เอกสารอัด
สำเนา. สนับสนุนโดยสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ.

4. สิ่งแวดล้อม

มาริสา โกเศยะโยธิน. 2543. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านเกษตรกรรมชาติสำหรับ
ครัวเรือนเกษตรกร บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
สิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกในด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผล
ของการเรียนรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านเกษตรกรรมธรรมชาติ ผ่านกระบวนการวิจัย
ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม อีกทั้งศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม
สภาพแวดล้อมของครัวเรือนเกษตรกร ก่อนและหลังการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยศึกษา
จากเกษตรกร อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่าภายหลังร่วมกระบวนการวิจัย
ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เกษตรกรมีสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้าน
ธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในเชิง
บวก เช่น มีการลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชแล้วหันมาใช้สมุนไพรกำจัดศัตรูพืชแทน อันแสดงให้เห็น
ว่าการวิจัยแบบมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการทำให้เกิดการเรียนรู้เรื่อง
ธรรมชาติ อันเป็นแนวทางเกษตรกรรมแบบยั่งยืน และเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมศึกษา โดย
สามารถทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมไปถึงสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ดี ในการนำไปปฏิบัติควรคำนึงถึงความสอดคล้องของภูมิปัญญาชาวบ้าน
ปัญหาของชุมชน และควรมีความต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

งานเขียนชายแดนไทย - กัมพูชา เรียงตามปี พ.ศ.

พ.ศ.2536

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กำธร ปรีชา และคนอื่นๆ. 2536. การบริหารงานป้องกันการค้ารถยนต์เถื่อน: ศึกษาเฉพาะกรณี
บทบาทของหน่วยงานภาครัฐ. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เป็นการศึกษาปัญหา และสาเหตุของการก่ออาชญากรรม ค้ารถยนต์เถื่อน โดยจะส่งขาย
ประเทศเพื่อนบ้าน อย่าง ลาว กัมพูชา และเวียดนาม อันแสดงให้เห็นถึงปัญหาของรัฐที่ไม่สามารถ
จัดการยับยั้งได้ ปัญหาการค้ารถยนต์ข้ามพรมแดน จึงยังคงเป็นปัญหาสำคัญ และซับซ้อนใน
กระบวนการซึ่งผู้เขียนได้ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ เจ้าหน้าที่และ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กิตติ ศรีธธา. 2536. ปัญหาเขตทับซ้อนของไหล่ทวีปในอ่าวไทย กรณีศึกษา ประเทศไทยประเทศ
กัมพูชา ประเทศเวียดนาม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขากฎหมายระหว่าง
ประเทศ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตเล่มนี้ได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาภูมิศาสตร์การเมือง อันเกี่ยวข้องกับ
กับความมั่นคงของประเทศ 3 ประเทศด้วยกัน คือ ไทย กัมพูชา เวียดนาม

ทั้ง 3 ประเทศต่างก็อ้างสิทธิ์พื้นที่เขตแดนทางทะเล ที่เรียกว่า ไหล่ทวีป โดยประกาศเขต
ไหล่ทวีปของตนจากพื้นฐานความรู้ที่ต่างกัน จนเกิดการซ้อนทับกันขึ้น อย่างไรก็ตาม ได้มีการ
พยายามเจรจาทำความเข้าใจกันเพื่อหาข้อยุติ แต่ก็ยังไม่บรรลุผล โดยความไม่มั่นคงทางการเมือง
ของแต่ละประเทศ และจากการไม่ปฏิบัติตามพื้นฐานเบื้องต้นในการกำหนดอาณาเขตทางทะเล
อย่างเคร่งครัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์. 2536. รายงานฉบับสมบูรณ์ แนวทางการ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน. กรุงเทพฯ.

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย-อินโดจีน ได้เสนอข้อมูลศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนไทยที่เชื่อมกับเขตของประเทศอินโดจีน เพื่อดูความเป็นไปได้ที่จะผนวกทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศเหล่านี้เข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างไทยและอินโดจีน

ในส่วน of ชายแดนกัมพูชา ได้มีการรวบรวมข้อมูลจังหวัดชายแดนในส่วนของไทย พร้อมกับแสดงสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในบริเวณชายแดนนั้น และแผนที่เส้นทางจากจังหวัดชายแดนไทยไปยังประเทศกัมพูชา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. 2536. การศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวของ

ธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ.

เนื่องจากการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วในจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดสระแก้ว เนื่องจากมีทรัพยากรท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ประกอบกับมีอาณาเขต ติดต่อกับประเทศกัมพูชา ซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับกลุ่มประเทศอินโดจีนได้ ทำให้บริเวณนี้เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศ ในหนังสือเล่มนี้จึงพยายามกำหนดแผนรองรับการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ในจังหวัดปราจีนบุรี ภาคเอกชน ควรให้มีการพัฒนาสถานที่พักตากอากาศ สถานที่จำหน่ายของพื้นเมือง ร้านอาหาร ที่พัก การจัดงานเทศกาล ส่วนจังหวัดสระแก้วก็เช่นกันกับจังหวัดปราจีนบุรี แต่มีการสนับสนุนให้มีร้านค้าปลอดภาษี มีศูนย์การเงินระหว่างประเทศที่ทันสมัย และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม

ในส่วน of ภาครัฐ จังหวัดปราจีนบุรี ได้มีการเสนอให้รัฐจัดทำแผนที่ ป้ายบอกทาง ปรับปรุงภูมิทัศน์ ส่งเสริมให้มีตลาดอาหาร พัฒนากำลังคนในธุรกิจการท่องเที่ยว ในการวางแผนระยะยาวควรปรับปรุงเส้นทาง จัดสร้างท่าเทียบเรือ พัฒนาเมืองปราจีนบุรี ส่วนจังหวัดสระแก้ว ควรให้มีการปรับปรุงเส้นทางจากอำเภอเมืองไปจนถึงอำเภออรัญประเทศ ปรับปรุงชายแดนคลองลึก ให้มีด่านศุลกากร ด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านกักกันโรค ร้านค้าปลอดภาษี ปรับปรุงภูมิทัศน์ ป้ายบอกทาง ที่จอดรถ ในระยะยาวควรให้มีศูนย์มิตรภาพไทย-กัมพูชา จัดแสดงเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา เพื่อสร้างสำนึก ความสามัคคี และมิตรภาพระหว่างกัน

ดารุณี ครุฑดำ. 2536. ผลของโครงการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน.

งานวิจัยเรื่องนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลของโครงการศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยในบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา โดยดูจากความคาดหวังของรายได้ การมีอาชีพ ความผูกพันกับพื้นที่ การศึกษาต่อของประชาชน ความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและเปรียบเทียบความคาดหวังดังกล่าวกับผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรการเกษตรแบบครบวงจรกับการฝึกอบรมในระยะสั้น ทั้งนี้ได้สำรวจผู้เข้าฝึกอบรมจำนวน 577 คน

ผลการสำรวจพบว่า การเพิ่มขึ้นของรายได้ และการมีอาชีพของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ การผูกพันกับท้องถิ่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาต่อเนื่องของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง การเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนนั้นก็เช่นกัน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบผลการฝึกอบรมแบบเต็มหลักสูตรกับการอบรมระยะสั้นพบว่าเมื่อตรวจสอบความคาดหวังทั้ง 4 ประการแล้ว ผู้ที่อบรมในหลักสูตรเต็มมีความสำเร็จผลสูงกว่าการอบรมระยะสั้น

ประเสริฐ พรรคเจริญ. 2536. ปัญหาการกัมพูชากับการป้องกันตามแนวชายแดนพื้นที่อีสานตอนล่าง.

กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

แม้ว่าการสู้รบภายในกัมพูชา และบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา จะลดลงอย่างมาก แต่ความขัดแย้งยังมีอยู่ โดยมีการสู้รบของกลุ่มต่าง ๆ และอาจเป็นช่องว่างให้เวียดนามเข้าแทรกแซงทหารกัมพูชา และยุทธศาสตร์การรวมสหพันธรัฐอินโดจีนของเวียดนามก็จะส่งผลกระทบต่อชายแดนไทย-กัมพูชา อย่างมาก

จากผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านสังคมวิทยา ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ค่อนข้างดีอยู่แล้ว แต่ด้านการมีบุตรยังคงมากอยู่ 2) ด้านการเมืองการปกครอง จากการวิจัยเกี่ยวกับพื้นฐานด้านการเมืองอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจแต่ในด้านการเข้าใจในสิทธิ หน้าที่ และการเลือกตั้ง โดยให้คำมั่นถึงนโยบายและให้ติดตามผลผู้ที่ได้รับคัดเลือก ยังคงต้องปรับปรุงในการสร้างความเข้าใจอยู่บ้าง 3) ด้านเศรษฐกิจ ยังมีรายได้ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ 4) ด้านการทหาร ประชาชนในหมู่บ้านตามพื้นที่ชายแดนนั้น ปกติมีขวัญและกำลังใจดีพอสมควรอยู่แล้ว ดังนั้น ชีตความสามารถในทางทหารจึงเป็นสิ่งที่ต้องเสริมสร้างให้ได้จนถึงระดับที่ต้องการ

ทางเลือกสำหรับกองทัพไทย คือ การพัฒนาอำนาจกำลังรบ พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพกำลังพล และทำการประสานงานเพื่อความมั่นคงเพื่อสร้างระบบยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ ลดเงื่อนไข ลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนใน

ระดับหมู่บ้านถือว่ามีความสำคัญมาก ควรพิจารณาแก้ไขปัญหาค้าความยากจนและปัญหาที่ดินทำกินของราษฎร เพื่อให้การป้องกันชายแดนมีประสิทธิภาพสูงสุด

ไพรัช บุรุษชัยศรี. 2536. *การค้าชายแดนไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและ*

กัมพูชาต่อเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการค้าระหว่างไทยและลาวมีทั้งการค้าในระบบ ซึ่งถูกต้องตามกฎหมายผ่านกระบวนการศุลกากร ประกอบด้วย การค้าปกติ การค้าชายแดน และการค้าผ่านแดน ซึ่งพรมแดนไทยลาวมีความยาวค่อนข้างมาก จึงทำให้มีการค้านอกระบบที่มีเจตนาเลี่ยงกระบวนการศุลกากร และเป็นสินค้าที่ผิดกฎหมาย สำหรับช่องทางที่ติดต่อกันมี 3 ประเภท คือ จุดผ่านแดน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรน อุปสรรคทางการค้าไทยและลาว ได้แก่ ด้านบุคคล ทั้งผู้ค้าที่ขาดความจริงจังในการทำการค้า ลาวขาดบุคลากรที่มีความสามารถ และขาดแคลนสาธารณูปโภค และไทยยังมีคู่แข่งการค้าอย่างมาเลเซีย และญี่ปุ่น แต่โอกาสและการลงทุนของนักธุรกิจไทยในลาว ค่อนข้างจะเปิดกว้างอีกทั้งมีความคุ้นเคยกันดี และลาวกำลังพยายามเปลี่ยนแปลงด้านการค้าต่างประเทศ โดยส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ

สำหรับกัมพูชา มีสภาพเศรษฐกิจที่บอบช้ำจากสงครามกลางเมืองที่ยืดเยื้อ แต่นักธุรกิจไทยก็เข้าไปทำการค้าในกัมพูชาอยู่แล้ว แต่ในลักษณะที่ต้องผ่านกัมพูชา ฝ่ายที่ยึดครองพื้นที่ เช่น การทำให้ในเขตยึดครองเขมรแดง การทำอัญมณีและการค้านอกระบบตามแนวชายแดน แต่เมื่อไทยต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ความมั่นคงของสหประชาชาติ เพื่อแทรกแซงทางเศรษฐกิจต่อเขมรแดงด้วยการยุติการซื้อขายไม้ซุง น้ำมัน และสภาพสูงสุด สั่งห้ามการส่งออก ทำให้นักธุรกิจไทยประสบความเสียหายเป็นมูลค่ามหาศาล แต่การค้าชายแดนยังคงดำเนินได้อยู่เนื่องจากพื้นที่ที่ติดต่อกัน

ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย เพื่อส่งเสริมการค้าชายแดน ภาครัฐควรเป็นจุดผ่านแดนถาวรให้มีมากขึ้น และขยายเวลาเปิดให้นานขึ้น และมีการกระจายอำนาจสู่ระดับจังหวัด ทางฝ่ายเอกชนควรมีข้อมูล เกี่ยวกับประเทศคู่ค้าอย่างพร้อมมูลให้นักธุรกิจผู้ทำการค้ากับลาวและกัมพูชา ด้านนักธุรกิจเองต้องมีการชลอตัว ให้เข้มแข็งเพื่อจะได้มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง

สนั่น ขจรกล้า. 2536. *การส่งผู้ลี้ภัย / ผู้พลัดถิ่นชาวกัมพูชาจากประเทศไทยกลับมาตุภูมิ*.

กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

การสู้รบในกัมพูชาทำให้มีประชาชนอพยพเข้ามาในประเทศไทยอย่างมาก ซึ่งรัฐบาลไทยได้พยายามแก้ไขปัญหานี้ โดยให้ประชาคมโลกและองค์กรระหว่างประเทศเข้ามารับผิดชอบ โดยได้มีการลงนามในข้อตกลงสันติภาพที่กรุงปารีส เมื่อปี 2534 กำหนดให้ส่งผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นชาว

พม่ากลับมาตุภูมิ ขั้นตอนการส่งผู้ลี้ภัยกลับมีการวางแผนร่วมกัน โดยแบ่งแผนงานออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผนเตรียมการ ขั้นการปฏิบัติ และขั้นฟื้นฟู ซึ่งได้ดำเนินตามแผนและปรับปรุงแผนงานใหม่อยู่เรื่อย ๆ จนในที่สุด ได้ดำเนินการส่งกลับจนหมดสิ้นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เป็นเพราะ มีความเข้าใจและประสานงานที่ดี ระหว่างรัฐบาลไทย – สภาสูงสุดแห่งชาติกัมพูชา (SNC) และองค์การสหประชาชาติ รวมทั้งความตั้งใจ ของผู้ลี้ภัยกัมพูชา ที่ต้องการจะกลับไปตั้งหลักแหล่งทำมาหากินในกัมพูชา ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญ

แต่ในการแก้ไขปัญหาเรื่องอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดสันติภาพในกัมพูชา ยังไม่บรรลุ เช่น การลดอาวุธ การสลายกองกำลัง เป็นต้น ดังนั้น การแก้ไขปัญหาชาวกัมพูชาจะกระทำได้โดยไม่ให้เกิดปัญหาจะต้องยึดหลักการปองดองในชาติ สำหรับรัฐบาลไทยต้องประชาสัมพันธ์ และปฏิบัติการจิตวิทยาอย่างต่อเนื่อง ควรเรียกร้องให้ผลการดำเนินฟื้นฟูบูรณะประเทศกัมพูชาอย่างเร่งด่วน และฝ่ายทหารควรพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และสนับสนุนการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย

อนุสิทธิ เพชรสัมฤทธิ์. 2536. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา

โรงเรียนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา (ปชด) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

เป็นงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่มุ่งศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาโรงเรียนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัด สำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้สำรวจความพึงพอใจในเรื่องนโยบายการบริหาร ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน เงินเดือน ผลประโยชน์เกื้อกูล

ด้านลักษณะงาน ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ด้านความรับผิดชอบ และปริมาณงานด้านการยอมรับนับถือในผลงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านผลสัมฤทธิ์ของงานและเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง

ผลการศึกษาพบว่า ครูประถมศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ปราโมทย์ นิลกำแหง. 2536. *ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวกายเยอในจังหวัดศรีสะเกษ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

หนังสือ

ธนาคารไทยทุน. 2536. *การค้าไทย-อินโดจีน*. กรุงเทพฯ.

บทความ

เดือนเต็ม ศรีสงวน. 2536. “การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุดโครงการครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติและการพึ่งพาตนเองของราษฎรไทย บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ.” *วิจัยสนเทศการศึกษานอกโรงเรียน*. ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2536) : 69-71.

สมชาติ ธรรมศิริ. 2536. “ไทยกับพันธกรณีตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเลือกตั้งในกัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีมาตรการทางเศรษฐกิจ.” *จุลสาร*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2536). สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน.

พ.ศ.2537

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กฤตศักดิ์ เรือนนาค. 2537. *ความคิดเห็นของครูศิลปะที่เกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูสอนศิลปะตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ในด้านหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอน การวัดผล ฯลฯ โดยใช้วิธีตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์คำตอบ เช่น ครูศิลปะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย

หรือมาก โดยสรุปว่า ครูศิลปะในโรงเรียนตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาส่วนใหญ่มีความต้องการหลักสูตรเฉพาะ และครุมีวุฒิทางศิลปศึกษา ซึ่งอาจสรุปได้ว่า วิทยานิพนธ์นี้ได้ชี้ให้เห็นปัญหาความขาดแคลนของพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะในเรื่องการศึกษา

พัชรา ศิลปบรรเลง. 2537. *สุขภาพจิตของประชาชนหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนด้านจังหวัด*

จันทบุรีและตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้มุ่งเพื่อหาสัดส่วนของปัญหาสุขภาพจิตของประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนจังหวัดจันทบุรีและตราด ซึ่งมักประสบปัญหาความไม่มั่นคงของพื้นที่ที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ยังศึกษาข้อมูลเบื้องต้นด้านสุขภาพจิต โดยดูจากตัวแปรต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ รายได้ การศึกษา ฯลฯ ทั้งนี้มีปัจจัยหนึ่งซึ่งต่างจากงานวิจัยที่ได้ศึกษาปัญหาสุขภาพจิตขึ้นอื่น ๆ คือ ปัจจัยเรื่องการคุกคามจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งผลจากการวิจัย พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเอง มีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

วาริน สุขเสมอ. 2537. *การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว:*

กรณีศึกษาผลกระทบของชุมชนการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการวางผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนได้ให้ความสำคัญของชุมชนเมืองอรัญประเทศ ว่าเป็นประตูติดต่อกับประเทศกัมพูชาโดยตรง มีความได้เปรียบเชิงที่ตั้ง ในการเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกแห่งหนึ่งของไทย และหลังจากที่รัฐบาลมีนโยบายเปลี่ยนสนามรบให้เป็นตลาดการค้า ชุมชนเมืองอรัญประเทศ บริเวณคลองลึก อ. อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วออกสู่นอกเขตเทศบาลตำบลในบริเวณพื้นที่ฝั่งเมืองรวม ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลอรัญประเทศ จึงได้มีการศึกษาปัจจัยทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และประชากรชุมชนเมืองกับทั้งศึกษาบทบาทและภาวะการค้าในตลาดการค้าชายแดนภาวะปัญหาและบทบาทของชุมชนที่มีผลกระทบจากชุมชนการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา

ผลการศึกษาพบว่า ตลาดการค้าชายแดนโรงเกลือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกภาคของไทย มีกิจการการค้าส่งออกและค้าปลีก รวมทั้งเป็นแหล่งส่งสินค้าอุปโภค บริโภค ไปยังประเทศแถบอินโดจีน กิจกรรมดังกล่าวทำให้ภาวะเศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น มีการพัฒนาและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทางลบตามมา เช่น การรุกรานที่สาธารณะ สภาพที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหามลภาวะ ขาดโครงข่ายคมนาคมสำรองที่จะเชื่อมกับถนนสายหลัก

ผู้เขียนได้เสนอแนวทางและมาตรการในการพัฒนาสำหรับพื้นที่ชุมชนเมืองอรัญประเทศ เช่น ให้มีการจัดกลไกเพื่อพัฒนาที่ดินสาธารณประโยชน์ การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานโดยเสนอให้สร้างถนนวงแหวนในบริเวณที่มีการขยายตัว ด้านที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรม พัฒนาลังท้องถิ่น พัฒนาด้านอุตสาหกรรมเพื่อผลิตและส่งออก พัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการประกอบอาชีพการค้าและอุตสาหกรรม สำหรับบริเวณตลาดโรงเกลือได้เสนอให้เป็นศูนย์กลางตลาดการค้าชายแดน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถซื้อสินค้าต่างประเทศในราคาถูก เป็นแหล่งการค้าที่ก่อให้เกิดรายได้และเพิ่มอาชีพให้ราษฎรในท้องถิ่น

ศักกพล สุขปาน. 2537. การค้าตามแนวชายแดนกับความมั่นคงของชาติ : ศึกษากรณีด้านจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผู้เขียนได้ศึกษาเพื่อดูว่ามีปัจจัยใดที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เมื่อมีการเปิดจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนกัมพูชา - ไทย บริเวณจังหวัดปราจีนบุรี อีกทั้งเพื่อให้ทราบว่าควรจะมีมาตรการที่เหมาะสมอย่างไร ที่จะใช้กับการค้าบริเวณชายแดน ในอันที่จะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในด้านเศรษฐกิจ ความปลอดภัย ผู้เขียนได้แสดงความเห็นไว้ว่า การเปิดจุดผ่อนปรนการค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เพื่อให้การค้าตามแนวชายแดนเป็นไปโดยเสรี ขอบด้วยกฎหมายและปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดูแลอย่างใกล้ชิด อันจะมีผลโดยตรงต่อการลดการค้าตามแนวชายแดนที่ผิดกฎหมาย หรือตลาดมืด ซึ่งจะช่วยให้เกิดความปลอดภัย และเป็นผลดีต่อส่วนรวมในด้านภาษี เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ และความมั่นคงของชาติ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การบิดเบือนนโยบายในการเปิดจุดผ่อนปรน การค้าตามแนวชายแดน พฤติกรรมอันมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ พ่อค้า และราษฎรตามแนวชายแดนที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติ

หนังสือ

สายสวรรค์ วัฒนพานิช. 2537. ลู่ทางขยายการค้าและการลงทุนของประเทศไทยกับสาธารณรัฐกัมพูชา. กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. กรุงเทพฯ: บริษัทปฤษฎิจกิจ.

เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจขยายการค้าการลงทุน โดยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา เช่น ข้อมูลเรื่องการค้า สินค้า จุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนทั้งชั่วคราวและถาวร สถิติการค้าไทย-กัมพูชา นอกจากนี้ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการลงทุนของไทยในกัมพูชา และข้อมูลเศรษฐกิจการค้าเบื้องต้นของกัมพูชา

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันพาณิชยศาสตร์. 2537. รายงานวิจัยเรื่องการค้าและการขนส่งในภูมิภาคอินโดจีน. กรุงเทพฯ: สถาบันพาณิชยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชุลวาท นรินทร์ธรางกุล. 2537. กัมพูชา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บงกช วงษ์ไทย. 2537. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ ช่วงปี 2523-2533. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัชรินทร์ ยงศิริ. 2537. ศักยภาพทางเศรษฐกิจของกัมพูชาและสู่ทางการลงทุนของไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พ.ศ.2538

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ธนพันธ์ ศรีสาคร. 2538. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มแม่น้ำโขง: หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มของการร่วมมือเป็นไปตามแผนงาน และมีการรวมตัวเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการพัฒนาเป็นลำดับ แต่ยังมีผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ที่ผู้บริหารบางส่วนยังเห็นว่าประเทศที่บอบช้ำมาจากสงครามลัทธิยังไม่พร้อมที่จะร่วมมือ พัฒนาเศรษฐกิจขณะเดียวกัน ยังมีแนวคิดการปราบปรามชนกลุ่มน้อย หรือแย่งชิงอำนาจทางการเมืองกันภายในประเทศ แต่ทั้งนี้กลุ่มประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงก็ยังมีเงื่อนไขหลายประการที่สนับสนุนพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจให้ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วได้ ทั้งด้าน ความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติและมนุษย์ มีตลาดที่กว้างขวาง และคนรุ่นใหม่ก็ชอบตลาดเสรี และการรับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่จากตะวันตกมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว แต่นโยบายยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคของรัฐบาล ยังไม่สามารถดำเนินการให้ได้ เพราะผลกระทบดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ในเชิงรุกเพิ่มเติมจากสิ่งที่มีอยู่ให้เป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดตั้งองค์กรอำนวยการ กำกับดูแลและประสานงานให้เกิดเอกภาพในการร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค เช่นเดียวกับ WTO และเร่งพัฒนาความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยี โครงข่ายคมนาคมและขนส่ง

นิรุทธ์ เกตุศิริ. 2538. การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือน กลุ่มผู้นำท้องถิ่นและราษฎร ต่อบทบาทหน้าที่ของกองทัพบกในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหมู่บ้านป้องกันตนเอง ชายแดนไทย-กัมพูชา อำเภอไทรโยค จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

เป็นการศึกษาบทบาทของกองทัพบกในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหมู่บ้านป้องกันตนเอง บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา อ. ไทรโยค จ. อุบลราชธานี ในด้านการจัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกินให้แก่ราษฎรด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณประโยชน์ ด้านพัฒนาร่างกาย จิตใจ และปรับปรุงคุณภาพชีวิต และด้านงานจัดระบบรักษาความปลอดภัย ในกรณีนี้จะศึกษาระดับความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือน กลุ่มผู้นำท้องถิ่น และราษฎรใน อ. ไทรโยค

ปรีชา สายประเสริฐ. 2538. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดน อำเภอที่รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออก เชียงเหนือตามแนวชายแดน ไทย-กัมพูชา ประชาธิปไตย ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขา ไทยคดีศึกษา – เน้นสังคม-ศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม .

เป็นการศึกษาทัศนะของผู้บังคับบัญชาในระดับผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับหมวด ผู้บังคับหมู่ของกองร้อยอาสารักษาดินแดน ที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง ในอำเภอ พื้นที่ภาคตะวันออกเชียงเหนือตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา โดยจะศึกษาประเด็นต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติหน้าที่ ปัญหา และสาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกอาสารักษาดินแดน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บังคับบัญชาคาดหวังในบทบาทในระดับมาก 6 ด้านด้วยกัน คือ การรักษาความสงบ การปฏิบัติหน้าที่หาข่าว การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการช่วยเหลือส่วนราชการ ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่รับผิดชอบ งานโยธา และด้านช่วยเหลือประชาชน

ส่วนปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงาน คือ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาเท่าที่ควร การไม่มีอำนาจตามการรองรับของกฎหมาย การขาดขวัญกำลังใจ และค่าตอบแทน สวัสดิการที่

น้อย อีกทั้งไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดกำลังพลยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง อาวุธยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย

ปวัตร์ นวะมะรัตน์. 2538. บทบาทของผู้นำชุมชนในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-

กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ คณะสังคม

วิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการป้องกันประเทศ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคมของผู้นำชุมชน รวมถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีบทบาทผู้นำชุมชน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในเขตพื้นที่ อ. ตาพระยา จ. สระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า อายุของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การมีญาติเป็นผู้นำชุมชนและการได้รับการสนับสนุน หรือผลักดันให้เข้ามาดำรงตำแหน่งจากอดีตผู้นำชุมชนคนปัจจุบันที่เป็นญาติปัจจัยทั้งหมดนี้ มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาด้านการป้องกันประเทศ

ปิยนาง เสี่ยงศักดิ์. 2538. แนวทางการจัดบริการสังคมแก่ราษฎรตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา

ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลตาเมียง กิ่งอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบริการสังคมที่ราษฎรตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ได้รับอยู่ในปัจจุบันนี้ โดยศึกษาที่ตำบลตาเมียง กิ่งอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ การศึกษานี้จะใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นและประมวลปัญหาความต้องการบริการสังคมที่แท้จริงของราษฎรเพื่อประโยชน์ในการนำไปเป็นข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการให้บริการต่อไป ทั้งนี้ได้มีการแบ่งกลุ่ม การบริการสังคม 6 ด้านด้วยกัน คือ การศึกษา สาธารณสุข ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน การรักษาระดับของรายได้ การจ้างงาน และบริการสังคมทั่วไป โดยสรุปจะพบว่า ปัญหาและความต้องการในเรื่องการศึกษา เป็นปัญหาสำคัญ กล่าวคือ ประชาชนไม่มีค่าเล่าเรียน ให้บุตรหลาน ประชาชนขอให้มีการเพิ่มจำนวนทุนการศึกษา และการอบรมความรู้ให้ชาวบ้านมากขึ้น ในด้านสาธารณสุขพบปัญหาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลมากที่สุด รองลงมาคือ ความไม่พร้อมของบุคลากรการแพทย์ รวมไปถึง อุปกรณ์การแพทย์อีกด้วย ในด้านที่ดินทำกิน พบปัญหาไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน โดยประชาชนขอให้มีการจัดสรรที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น ด้านการรักษา ระดับรายได้ พบปัญหา คือ รายได้ที่ไม่แน่นอน โดยขอให้มีการประกันราคาผลผลิต และให้มีการ

สร้างงานในชนบทมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากประชาชนให้รีบแก้ไขปัญหา การว่างงาน ปัญหาแหล่งน้ำ อีกด้วย

หนังสือ

ประกอบ ผลงาม. 2538. *เขมรถิ่นไทย*. สำนักงานวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์

สถาบันวิจัยภาษา และวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม.

กลุ่มชาติพันธุ์ เขมรถิ่นไทย คือผู้ที่พูดภาษาเขมรซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทยตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เช่น จ. บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ตราด สระแก้ว ปราจีนบุรี สุรินทร์ ฯลฯ ซึ่งผู้เขียนได้ตระหนักว่ากลุ่มชาวเขมรถิ่นไทยมีประวัติศาสตร์ร่วมกับรัฐไทยมานานแล้ว และเป็นกลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นที่น่าสนใจในการศึกษา ในหนังสือเล่มนี้จึงได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวเขมรถิ่นไทย ในประเด็นต่าง ๆ เช่น ภาษา โครงสร้างทางสังคม การเมือง ประเพณี โดยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์คนท้องถิ่น และศึกษาจากเอกสารสำคัญต่าง ๆ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ บนแผ่นดินไทย เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติในด้านอื่น ๆ ต่อไป

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

นิวัต สุโพธิ์. 2538. *การพัฒนารายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาด้านอาชีพสำหรับราษฎรไทยที่อยู่อาศัยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีทางไกล คณะศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

หนังสือ

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2538. *ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาในยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2538. *คู่มือการลงทุนในกัมพูชา*. กรุงเทพฯ.

บทความ

ภัทรจิต จมพล. 2538. “ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 (ก.ค.-ส.ค. 2538) : 63-72.

พ.ศ.2539

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ทวีศักดิ์ แพทย์เพียร และคนอื่นๆ. 2539. *ทัศนคติต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาในจังหวัดอุบลราชธานี*. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สาขาวิชาการวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

เป็นการศึกษาวิจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีอนามัยในเขตพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา รวมถึงศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกคนที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีอนามัย เขตอำเภอคำชะอี อำเภอคำชะอี และอำเภอรัตนวาปี ซึ่งเป็นพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี

นิพนธ์ ภาณุรัตน์. 2539. *การประเมินสถานการณ์และแนวโน้มภัยคุกคามบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตรับผิดชอบของกองทัพบกภาคที่ 1*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจนถึงปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไปหลากหลายรูปแบบ ในอดีตที่ผ่านมา ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการปฏิบัติการทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การยึดภายในกัมพูชาของเวียดนามที่ผ่านมา และหลังจากการถอนทหารเวียดนามออกจากกัมพูชาไปแล้วก็ตาม ความขัดแย้ง และการสู้รบในกัมพูชายังคงดำเนินอยู่ต่อไป แม้ว่าจะมีการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลขึ้นบริหารประเทศ การสู้รบของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายเขมรแดงก็ไม่มีท่าทีสงบลง การกวาดล้างของฝ่ายรัฐบาลต่อฝ่ายเขมรแดง ซึ่งมีพื้นที่อิทธิพลอยู่ใกล้ชายแดนของไทย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแนวชายแดนที่นับวันจะขยายวงกว้างขวางมากขึ้นยากแก่การแก้ไข ได้แก่ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้าขายผิดกฎหมาย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การประกอบอาชีพและรายได้ การศึกษา การสาธารณสุข นับว่าเป็นภัยที่คุกคามต่อความมั่นคงของชาติ และแนวโน้มภัยคุกคาม ได้แก่ การลู่ล่ออิทธิปไตย

การหลบหนีภัยจากการสู้รบ กองกำลังติดอาวุธปล้นราษฎรไทย การค้าอาวุธสงครามและสิ่งผิดกฎหมาย และความไม่ชัดเจนของเขตแดน

ซึ่งการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ที่ผ่านมา แต่เดิมที่ใช้การปฏิบัติทางทหารเข้าแก้ไขสถานการณ์ ได้เปลี่ยนแปลงด้วยการใช้ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จเข้าแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในปัจจุบันได้มุ่งแก้ปัญหา 2 ประเด็น คือ การป้องกันชายแดนให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยด้วยมาตรการต่าง ๆ กับอีกประการหนึ่ง คือ การพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มีความสมบูรณ์ในพื้นที่ประชาชนอยู่ดีกินดี ทั้งนี้เพื่อให้การป้องกันชายแดนและการป้องกันประเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

พิชัย เปรมาจิตขึ้น. 2539. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานบริเวณชายแดน ไทย-กัมพูชา ในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

จากโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ไปดำเนินการ อันมีเป้าหมายเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้เสมอภาคกันนั้น ขณะนี้พบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดน ไทย-กัมพูชา ที่มีตัวแปรต่างจากพื้นที่ปกติหลายด้าน ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้พยายามศึกษาเพื่อตรวจสอบปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา 5 ด้านด้วยกัน คือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการและการวางแผน ด้านการจัดสรรทรัพยากร ด้านการกระตุ้นการทำงานของบุคลากร ด้านการประสานงานกำกับติดตามและนิเทศ และด้านการประเมินผล นอกจากนี้จะมีการเปรียบเทียบปัญหาการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี ตราด และสระแก้ว ซึ่งผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนตามแนวชายแดนต่อไป

พีรพล รักเรียนรบ. 2539. คนไทยเกาะกบกับความมั่นคงของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร.

ปัจจุบันจังหวัดเกาะกบเป็นจังหวัดหนึ่งของกัมพูชา มีประชาชนกัมพูชาเชื้อสายไทย (คนไทยเกาะกบ) ซึ่งเป็นกลุ่มคนไทยที่มีความสามัคคี มีความสามารถ มีส่วนร่วมในการเมืองของกัมพูชา ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาเหมือนคนไทย รวมทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนไทยตามแนวชายแดนมาโดยตลอด

ผลการศึกษาพบว่า จากความสัมพันธ์ทางด้านเชื้อชาติระหว่างคนไทยเกาะกบกับคนไทยและเงื่อนไขของผลประโยชน์ร่วมกันในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีอันทันสมัยที่คนไทยเกาะกบได้รับ

จะทำให้คนไทยเกาะกงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อประเทศไทย ตราบเท่าที่ประเทศไทยยังมองคนไทยเกาะกงว่าเป็นคนไทย และมีนโยบายการช่วยเหลือคนไทยเกาะกง

ผู้วิจัยได้เสนอแนวความคิดในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนไทยเกาะกง คือ ส่งเสริมการดำเนินนโยบายความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Engagement) โดยมุ่งแต่กลุ่มคนไทยเกาะกงเป็นพิเศษ เพื่อพัฒนาความผูกพันอันดี อันจะมีผลต่อการกำหนดนโยบายความมั่นคงในด้านต่าง ๆ ในโอกาสต่อไป และกำหนดกลุ่มคนไทยเกาะกงเป็นกลุ่มเป้าหมาย ในกรณีการปฏิบัติการทางทหารหากเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะในแง่การปฏิบัติการพิเศษ

สมชาย อรุณธัญญา. 2539. การศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปัญหาของโรงเรียนในเขตภูมิภาคโดยเฉพาะจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชา ยังคงมีปัญหาในการจัดการ โดยเฉพาะในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยศึกษาในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานมีดังนี้ คือ ปัญหาการบริหารงานวิชาการ มีเอกสารและแนวการจัดประสบการณ์ไม่เพียงพอ ไม่สามารถปรับเปลี่ยนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้ อีกทั้งยังขาดงบประมาณในการสนับสนุนจัดสื่อ การสอน ประการที่สอง คือปัญหาการบริหารงานบุคคล ขาดแคลนครูที่จบการศึกษาสาขาอนุบาล หรือปฐมวัยโดยตรง ประการที่สาม ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ผู้ปกครองติดภารกิจจึงไม่ค่อยมาปฐมนิเทศนักเรียน ประการที่สี่ ปัญหาบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ ซึ่งปัญหาวิธีปฏิบัติมีขั้นตอนมาก ประการที่ห้า การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีที่นอน เครื่องนอนไม่เพียงพอ ประการที่หก ปัญหาทางความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนซึ่งไม่สามารถให้บริการชุมชนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้

สุณัย ผาสุก. 2539. นโยบายต่างประเทศของไทย: ศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ต่อปัญหาแก้มพู่ชา (4 สิงหาคม ค.ศ. 1988 ถึง 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1991). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะ รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานโยบายต่างประเทศของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ต่อปัญหาแก้มพู่ชา โดยเน้นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้งและปฏิสัมพันธ์ลักษณะ ต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานและบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกำหนดนโยบาย ต่างประเทศ และการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย อันเกี่ยวข้องกับประเด็นการค้าชายแดน โดยที่ จากการที่รัฐบาลประกาศนโยบายเปลี่ยนสนาามรบเป็นสนาามการค้า เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า นักธุรกิจไทยไม่ประสบความสำเร็จมากเหมือนกับที่มีการ ประชาสัมพันธ์เอาไว้ ทั้งนี้สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่ง มาจากปัญหาการสู้รบในแก้มพู่ชาที่ยังคงดำเนิน อยู่ ภายหลังจากความล้มเหลวของการเจรจาสันติภาพครั้งต่าง ๆ ที่ดำเนินไปในสมัยพลเอกชาติชาย

อาชวินทร์ เศวตเศรณี. 2539. การใช้กำลังประชาชนป้องกันชายแดนไทย-แก้มพู่ชา: ศึกษาเฉพาะ กรณีในเขตกองทัพภาคที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-แก้มพู่ชา มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เกิดผล กระทบต่อความมั่นคงตามแนวชายแดน และภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อแนวชายแดนก็เป็น อุปสรรคในการพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง เช่น ปัญหาการลักลอบค้าของผิดกฎหมาย การหลบหนีภัยจากการ สู้รบ การค้าอาวุธสงครามและสิ่งผิดกฎหมาย และความไม่ชัดเจนของเขตแดน คณะรัฐมนตรีจึงได้ มีมติให้จัดตั้งหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-แก้มพู่ชา เมื่อ ตุลาคม 21 ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ในปัจจุบัน เพื่อเป็น"ปราการหลังประชาชน" ซึ่งการใช้กำลังประชาชนป้องกันชายแดน มี ความสำคัญอย่างยิ่ง ในงานด้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งแนวทางการใช้กำลังประชาชน คือ การจัดหน่วยกำลัง การบรรจุกำลังและการฝึก การปฏิบัติงานร่วมกับกำลังทหารและกำลังกึ่ง ทหาร และการพัฒนาวิถีชีวิตของกำลังประชาชน

อัมพล หันทยุง. 2539. ผลกระทบของการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 2534-2535.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขา
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หลังจากที่มีการเปิดโครงการให้มีการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ก็ได้ทำให้เกิดผลกระทบต่อคนในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ ในการศึกษาเรื่องนี้จึงได้ศึกษาผลกระทบทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร อันเนื่องมาจากการเปิดการค้าชายแดนโดยจะศึกษาจากเกษตรกรในพื้นที่อำเภออรัญประเทศ ทั้งกลุ่มที่อยู่ใกล้จุดค้าขายและกลุ่มที่อยู่ไกลจุดค้าขาย

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2535 ลักษณะเศรษฐกิจทั่วไปของเกษตรกรที่อยู่ใกล้จุดค้าขายแดนและกลุ่มที่อยู่ไกลจุดค้าขายแดน มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นจากเดิมในปี พ.ศ. 2533 พบว่ารายได้เฉลี่ยสูงขึ้นถึงสามหมื่นกว่าบาทต่อครอบครัว ประชาชนในบริเวณชายแดนจึงต้องการให้เปิดจุดค้าขายแดนต่อไป และให้เกษตรกรเข้าไปมีกิจกรรมค้าขายในบริเวณดังกล่าว

หนังสือ

ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. 2539. สงครามน้ำใน 5 ประเทศ : การเปรียบเทียบทางวัฒนธรรม.

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรมสารนิเทศ กระทรวงการ
ต่างประเทศ. กรุงเทพฯ.

สืบเนื่องจากการประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติในเรื่องดังกล่าว ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักวิชาการทั้ง 5 ประเทศแล้ว (ไทย จีน ลาว กัมพูชา พม่า) ยังเป็นการเล็งเห็นถึงการเผยแพร่ความรู้ ซึ่งจะทำให้มีการส่งเสริมและสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามต่อไป โดยมีกล่าวถึงเบื้องหลังประเพณีปีใหม่ทั้ง 5 ประเทศ , สงครามน้ำล้านนา : ปีใหม่เมือง , ประเพณีสงครามน้ำในล้านนา , เทศกาลสาดน้ำของชนชาติไตในญวนนาน , เทศกาลสาดน้ำ นิทานพื้นบ้านของชนชาติไทในสิบสองปันนา , เทศกาลสาดน้ำเทพปกรณัมอันเก่าแก่ของชนชาติไท, สงครามน้ำในประเทศกัมพูชา, วันปีใหม่พม่า ความผสมผสานกลมกลืนกันระหว่างคติดั้งเดิมและพุทธศาสนา , เทศกาลสาดน้ำในพม่าและงานบุญปีใหม่ลาว

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

สุรพล กมลอาสาสน์. 2539. ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชากับความมั่นคงของไทย.

กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

บทความ

ธนากรทหารไทย. 2539. “ภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนของกลุ่มประเทศอินโดจีนและเมียนมาร์.”

เศรษฐกิจสังคมไทย. ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 (พ.ค. 2539) : 1-26.

ศรียพร สมบุญธรรม. 2539. “สรุปการประชุมสาขาท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง.” จุลสารการท่องเที่ยว. ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (ก.ค.-ก.ย. 2539) : 44-51.

พ.ศ.2540

วิทยานิพนธ์และวิจัย

จตุติ เณลิมเตียรณ. 2540. มาลาเรียกับการอนุรักษ์กำลังรบในพื้นที่กองกำลังป้องกันชายแดนด้าน

จันทบุรีและตราด. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

พื้นที่ตามแนวชายแดนจังหวัดจันทบุรีและตราด มีสภาพที่เอื้อต่อการระบาดของมาลาเรีย และในช่วงเวลาที่มีเหตุการณ์รุนแรง ก็ได้มีชาวกัมพูชาอพยพเข้ามาในไทย ซึ่งก็นำเชื้อมาลาเรียเข้ามาแพร่กระจายให้คนไทยด้วย กำลังพลที่อยู่ในแนวชายแดนดังกล่าวก็ป่วยเป็นโรคมาลาเรีย ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการได้เป็นจำนวนมากของการเจ็บป่วยทั้งหมด ซึ่งเป็นการสูญเสียที่ไม่สมควร ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินมาตรการป้องกันและควบคุมมาลาเรียในพื้นที่ กองกำลังป้องกันชายแดนนี้ คือ บุคคล การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินงานตามมาตรการ และงบประมาณ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะดังนี้ คือ ศึกษาการดื้อยาของเชื้อมาลาเรีย การระบาดของมาลาเรีย รวมทั้งเวลาที่เป็นพาหะ โดยพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ ในการป้องกันและรักษามาลาเรีย ให้การศึกษาแก่กำลังพลให้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง จัดหาอุปกรณ์และยาให้เพียงพอ ให้ดำเนินมาตรการเดียวกันทั้งทหารและราษฎรในท้องถิ่นเพื่อป้องกันและรักษา และป้องกันการอพยพของชาวกัมพูชา ซึ่งนำโรคเข้ามาระบาด

พรพิมล ตรีโชติ. 2540. การศึกษาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย ลาว พม่า จีน กัมพูชา และเวียดนาม. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด.

การเคลื่อนไหวของขบวนการ การค้ายาเสพติดในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง นับว่าเป็น ปัญหาสำคัญ เนื่องจากสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อขบวนการค้ายาเสพติด 2 ประการ คือ

ประการแรก ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ อันได้แก่ จีน ไทย พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา ต่างมีบทบาทในกระบวนการต่างกัน จีนเป็นแหล่งผลิตสารเคมีที่ใช้ผลิตยาเสพติดและช่องทางผ่าน ยาเสพติดไปยังฮ่องกง และประเทศตะวันตก ไทย เป็นแหล่งทุน เป็นตลาดรองรับสินค้า พม่า เป็น แหล่งผลิตวัตถุดิบและยาเสพติดทั้ง ผิ่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน ลาว เป็นแหล่งผลิตฝิ่นที่สำคัญ และเป็นจุดรับส่งสินค้าก่อนกระจายสู่ภายนอก และเวียดนาม กัมพูชา เป็นทางผ่านที่สำคัญของ สินค้า

ประการที่สอง อนุภูมิภาคแม่น้ำโขงขณะนี้ นอกจากเป็นแหล่งผลิตและเส้นทางผ่าน ของยาเสพติดแล้ว ยังเป็นตลาดยาเสพติดที่สำคัญของโลก อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจใน ปัจจุบันที่เป็นไปในทางเสรีนิยม ทุนนิยมการค้า ในขณะที่ประชาชนยังไม่คุ้นเคย ปัญหายาเสพติด จึงขยายตัว เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ทำกำไรได้เร็ว และมาก ซึ่งเป็นทางออกให้กับผู้ด้อยโอกาสทาง สังคม และถูกสภาวะเศรษฐกิจแบบใหม่บีบคั้น

แนวทางการแก้ไขที่งานวิจัยชิ้นนี้นำเสนอ คือ ควรจะมีการประสานงานระหว่างประเทศ อย่างไร้พรมแดน แม้ว่าจะประสบปัญหาข้อจำกัดทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน ความร่วมมือจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อทุกประเทศเข้าใจปัญหาและข้อจำกัดของประเทศเพื่อนบ้านอย่าง ถ่องแท้ รวมทั้งมีความจริงใจที่จะร่วมมือและให้การสนับสนุน

พิชัย รอดเรืองศรี. 2540. ความมั่นคงแนวชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณพื้นที่จังหวัดสระแก้ว.

กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

แนวชายแดนไทย-กัมพูชาในจังหวัดสระแก้ว เป็นพื้นที่ราบ ปราศจากสิ่งกีดขวางทาง ธรรมชาติ สถานการณ์ต่าง ๆ ในกัมพูชา จึงส่งกระทบต่อไทยอย่างง่ายดาย ผู้วิจัยเห็นว่า มี ความสำคัญและสมควรให้มีการแก้ปัญหา ความมั่นคงทางแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัด สระแก้ว อย่างมีระบบ โดยรัฐบาลต้องเข้าใจปัญหาชายแดนและให้น้ำหนักความเจริญของหมู่บ้าน บริเวณชายแดนมากกว่าหมู่บ้านปกติอื่น ๆ

ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ประเทศไทยควรมีนโยบายต่างประเทศที่เป็นกลาง ควรเตรียมมาตรการ รองรับอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน กับการให้ ความสำคัญขยายโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน ซึ่งจะทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน

หมู่บ้านชายแดนต่าง ๆ มีสภาพชีวิตดีขึ้น มีหลักประกันที่มั่นคง ทำให้เป็นแนวป้องกันชายแดน ที่มี ศักยภาพ

ภุชงค์ รุ่งโรจน์. 2540. *อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน: ศึกษาเฉพาะ*

กรณีจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

จังหวัดชายแดนเป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบทางด้านความมั่นคงทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม และยังมีปัญหาเกี่ยวกับเส้นแบ่งเขตแดน จุดผ่านแดน ปัญหาการก่อการร้าย เชื้อชาติ ศาสนา และภาษาของประชากร อาวุธสงครามและสิ่งผิดกฎหมาย และปัญหาด้าน สาธารณสุข ซึ่งจังหวัดสระแก้วนั้นมีพื้นที่ติดกับกัมพูชา ซึ่งมีการสู้รบจากความไม่สงบทางการเมือง ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน และความไม่ปลอดภัยของประชาชนอยู่เสมอ อีกทั้งมีผู้อพยพ และหลบหนีเข้าเมืองเป็นจำนวนมาก

ผลการวิจัยพบว่า อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้วยังไม่สอดคล้องกับบทบาท และภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อปัญหาดังกล่าว เพราะอำนาจในการพัฒนาและจัดสรร งบประมาณ เพื่อการพัฒนาจังหวัดยังอยู่ที่ส่วนกลาง จึงมีข้อเสนอแนะให้ส่วนกลางควรมอบ อำนาจในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในความรับผิดชอบของตนให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด

วิชิต ยาทิพย์. 2540. *ประเทศกัมพูชากับความมั่นคงของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร.

จากสถานการณ์อันเปราะบางทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของกัมพูชาก่อให้เกิด ปัญหาต่อประเทศไทยมากมาย มีผู้อพยพเข้ามาในไทยเป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบในด้าน ต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการบริหารและปกครอง ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้าน ความปลอดภัย มีโจรผู้ร้าย ยาเสพติดและอาวุธสงครามเข้ามาในไทย และด้านภาพพจน์ของ ประเทศ ผู้วิจัยเสนอแนวทางที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหากัมพูชา ดังนี้ ดำเนินนโยบายทางด้านการ ต่างประเทศ ให้เกิดความปรองดองในประเทศกัมพูชา ใช้มาตรการให้ความช่วยเหลือ ทางด้านการ พัฒนา ดำเนินนโยบายถ่วงดุลอำนาจกับประเทศเวียดนาม เป็นการกำหนดยุทธศาสตร์ในการ ป้องกันตนเอง มีการประชาสัมพันธ์และการปฏิบัติการจิตวิทยาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อทุกชนิดที่มี อยู่ และปัญหาตามแนวชายแดนของทั้ง 2 ประเทศ ก็ต้องมีมาตรการที่เด็ดขาด และต่อเนื่องในการ รับมือกับการก่อความไม่สงบต่าง ๆ

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2540. *การพัฒนาจังหวัดบริเวณพื้นที่หกเหลี่ยมเศรษฐกิจในบทบาทของกระทรวงมหาดไทย*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

รายงานวิจัยเกี่ยวกับโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ คือ ไทย กัมพูชา จีน เวียดนาม พม่า ลาว ผลกระทบของโครงการต่อเศรษฐกิจในรายประเทศ อีกทั้งยังได้กล่าวถึงแนวความคิดเรื่องการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในด้านศักยภาพพื้นที่ตามแนวชายแดน ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดน การจัดระบบเพื่อควบคุมการทำงานของแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย และบทวิเคราะห์อุปสรรค โอกาส และบทบาทในการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทยในระดับจุลภาค และในระดับมหภาค เป็นต้น

หนังสือ

พูนทรัพย์ รงคุปตวนิช และคนอื่นๆ. 2540. *กัมพูชา: บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์และแหล่งสนเทศ*.

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.

หนังสือบรรณนิทัศน์ สิ่งพิมพ์ และแหล่งสารสนเทศ รวบรวมเขียนทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกี่ยวกับกัมพูชา ที่เขียนไว้เป็นภาษาไทย ผู้รวบรวมทำการค้นคว้าระหว่างเดือนมิถุนายน 2538 – กันยายน 2538 จากห้องสมุดต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยแบ่งเป็นหนังสือ บทความในหนังสือ บทความในวารสาร บทความในนิตยสาร และวิทยานิพนธ์

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กิตติพันธ์ กาญจนพิพัฒน์กุล. 2540. *การพัฒนาหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเฉพาะกรณีความร่วมมือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

จิราพร กองทอง. 2540. *ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประไพ เจริญบุญ. 2540. การผสมผสานวัฒนธรรมชาวไทย-ลาว และชาวไทย-เขมรในพืชมังกวด
จองไค ที่บ้านดม อำเภอสังขระ จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขา
ไทยคดีศึกษา (เน้นมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พัชรินทร์ พูลกระจ่าง. 2540. รายงานการศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคกลุ่ม
แม่น้ำโขง. คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

หนังสือ

เจียน ชีระวิทย์. 2540. บรรณานุกรมภาษาไทย กลุ่มประเทศอินโดจีน : เวียดนาม กัมพูชา และ
ลาว (พ.ศ. 2518-2539). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบัน
เอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2540. การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-กัมพูชา. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บทความ

พงศ์วัฒนา เจริญมาญ. 2540. “15 ปี ในความสำเร็จของข้าราชการพัฒนาหมู่บ้านชายแดนไทย-
กัมพูชา.” *วิเทศ*. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-เม.ย. 2540) : 9-14.

พรพิมล งามเทว. 2540. “การป้องกันควบคุมโรคมาลาเรียในกลุ่มผู้อพยพชาวกัมพูชาในจังหวัด
ชายแดนช่วงกรกฎาคม-กันยายน 2540.” *มาลาเรีย*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 5 (ก.ย.-ต.ค. 2540) :
235-238.

สุรสิทธิ์ จรรย์ยาเทศ, มาลินี เชษฐโชติศักดิ์ และไตรวุฒิน นพรัตน์. 2540. “สมาชิกใหม่อาเซียน ไทยได้
อะไร.” *รายงานเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงไทย*. ปีที่ 30, ฉบับที่ 4 (เม.ย. 2540) : 49-64.

พ.ศ.2541

วิทยานิพนธ์และวิจัย

จิณห์จุฑา ชัยเสนา. 2541. *ความเครียดและพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านจิตใจของ*

ประชาชนในเขตชายแดนไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์

ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ผู้เขียนได้ศึกษาสภาพจิตใจของประชาชนในเขตพื้นที่ชายแดน จังหวัดสระแก้ว ในหมู่บ้าน ป้องกันตนเอง ว่ามีความเครียดหรือไม่เพียงไร และประชาชนมีพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพจิต ของตนอย่างไร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นตัวเลข ซึ่งให้คำตอบว่าประชาชนมีระดับ ความเครียดน้อย มีระดับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านจิตใจในระดับปานกลาง

ทั้งนี้เป้าหมายของการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการส่งเสริม สุขภาพจิตให้ประชาชนในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา

ธีรเดช ธรรมสุธีร์. 2541. *บทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามการ*

โจรกรรมรถ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตศิลป

ศาสตร์ (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การศึกษานี้มุ่งศึกษาบทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปราม การโจรกรรมรถ โดยศึกษาในเขตจังหวัดสระแก้ว ใช้การประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่ง พบว่า ปัจจัยด้าน อายุ ชั้นยศ ระยะเวลาในการทำงาน ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อบทบาทตำรวจ ตระเวนชายแดนซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน สำหรับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 นั้นมีบทบาทยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และได้สรุปปัญหาของตำรวจตระเวนชายแดนในการ ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถว่า มีข้อขัดข้องในเรื่องอุปกรณ์ เครื่องมือที่ไม่เพียงพอ และ ควรมีแนวทางในการพัฒนา คือ การฝึกทบทวนความรู้เกี่ยวกับ พรบ.รถยนต์ 2522

ราตรี พันธุ์จินดา. 2541. *ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อการ*

พัฒนาสุขภาพจิตของนักเรียน วัยรุ่นในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและ อารมณ์ที่มีต่อการพัฒนาสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตอำเภอ

อรัญประเทศ เป็นการศึกษาในแขนงจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ที่มีกระบวนการทดลอง ทดสอบตามแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ ซึ่งได้ผลของการศึกษานักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์มีระดับสุขภาพจิตในระยะเวลาหลังทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการทดลอง

วินัย จันทมาศ. 2541. นโยบายต่างประเทศของไทยต่อกัมพูชา ในสมัยรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รายงานวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษานโยบายต่างประเทศของไทยต่อกัมพูชาในสมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของนโยบายในการจัดการการค้าชายแดนและความมั่นคงตามแนวชายแดน ผลสำเร็จดังกล่าวมาจากนโยบายของรัฐและจากการที่ไทยเป็นส่วนหนึ่งของคณะทูตอาเซียน ที่ผลักดันให้เกิดกลุ่มเพื่อนกัมพูชา ซึ่งทำให้กระบวนการเลือกตั้งของกัมพูชาในปี พ.ศ. 2541 ประสบผลสำเร็จ ซึ่งทำให้เกิดความมั่นคงตามแนวชายแดน เห็นได้จากความสำเร็จในการสร้างสันติสุขและความสงบตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ในด้านเศรษฐกิจเนื่องจากการเป็นจุดผ่านแดนถาวร เป็นผลทำให้รับประโยชน์ในด้านการค้าการลงทุนและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอันมาก อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีนโยบายบางส่วนที่ทำให้เกิดผลลบต่อประโยชน์ของชาติเช่นกัน

เสรี แสงจันทร์. 2541. การนำเข้าและการจำหน่ายไม้แปรรูปจากประเทศกัมพูชาที่ผ่านอำเภอ

คลองใหญ่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานวนศาสตร์การจัดการป่าไม้ คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประมวลและวิเคราะห์นโยบายและวิธีการนำเข้าไม้มูลค่าและปริมาณการนำเข้าโดยรวม และที่นำเข้าจากประเทศกัมพูชา โดยเฉพาะไม้แปรรูปที่นำเข้าผ่านอำเภอกองใหญ่ จังหวัดตราด รวมถึงเส้นทางการกระจายไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ

ผลการศึกษามีดังนี้ ในด้านนโยบาย พบว่าประเทศไทยยังไม่มีนโยบายสนับสนุนการนำเข้าไม้ที่ชัดเจน ในเรื่องการนำเข้าไม้ พบว่า ระเบียบการนำเข้าไม้มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นเพื่อรักษาอุตสาหกรรมไม้ของประเทศเอาไว้ในระยะสั้นและระยะกลาง จึงควรลดขั้นตอนการปฏิบัติและจำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลง และควรมีมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไม้อย่างต่อเนื่อง ในระยะยาว ต้องส่งเสริมการปลูกป่าทั้งภาครัฐและเอกชนให้มาก

ขึ้น เพื่อให้สามารถพึ่งพาวัตถุดิบภายในประเทศได้เอง ในส่วนของมูลค่าและปริมาณการนำเข้าโดยรวม พบว่ามูลค่าการนำเข้าไม้จากต่างประเทศเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2533 จนถึงปี 2539 และลดลงเล็กน้อยจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย สรุปลแล้วไม่นำเข้าในเขตอำเภอคลองใหญ่ มีมูลค่าและปริมาณถึง 70-98 % ของไม้นำเข้าจากกัมพูชาทั้งหมด ตั้งแต่ปี 2533-2540

ชนิดของไม้ที่นำเข้าเป็นไม้ยาง กระบาก พนอง ตะเคียนทอง ซึ่งนำเข้ามากที่สุด สำหรับตลาดของไม้นำเข้าเหล่านี้อยู่ที่ จังหวัดตราด กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา ลพบุรี นนทบุรี ชอนแก่น อุดรธานี ปทุมธานี จันทบุรี และสมุทรปราการ ส่วนผู้ประกอบการนำเข้าไม้จากกัมพูชาในเขต อ. คลองใหญ่มีจำนวน 23 ราย ส่วนผู้ประกอบการที่สั่งซื้อมีจำนวน 652 แห่ง

อริศรา ศานติศาสตร์ และไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์. 2541. *โครงการศึกษาการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีน (ลาว เวียดนาม กัมพูชา)*. คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เป็นการศึกษาในทางเศรษฐศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีนและพม่า หลังจากที่กลุ่มประเทศดังกล่าวเปิดตัวต่อประชาคมในด้านการค้ามากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียกับประเทศไทย จากการศึกษาพบว่ามีความเป็นไปได้ที่ไทยจะให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีนและพม่า ซึ่งจะทำให้การค้าระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศเหล่านั้นขยายตัวเร็วขึ้น

บทความ

พรพิมล งามเทวาร์. 2541. “ผลการรักษาผู้ป่วยมาลาเรียชนิดฟัลซิพารัมที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนติดเชื้อจากบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาที่เดินทางกลับภาคใต้ พ.ศ. 2536.” *มาลาเรีย*. ปีที่ 33, ฉบับที่ 3 (พ.ค.-มิ.ย.41) : 129-136.

คณะผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบระดับการตอบสนองของเชื้อมาลาเรียชนิดฟัลซิพารัมด้วยยาเมโฟลควิน/ซัลฟาดอกซิน/ไพริเมธานิน ในกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อจากพื้นที่ที่เป็นแหล่งของเชื้อมาลาเรียฟัลซิพารัมชนิดดื้อยา ในรายที่อาการไม่รุนแรงและเพียงพอพลิกกลับภาคใต้ การทดสอบและวิเคราะห์ผล ใช้วิธี *In vivo* extended 28-day test ขององค์การอนามัยโลก ผลพบว่า ผู้ที่ติดจากภาคใต้ หายจากโรคภายใน 28 วัน มากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งต่างจากผู้ติดจากกัมพูชา จึงควรรักษาผู้ป่วยที่รับเชื้อจากกัมพูชา ด้วยยาที่เหมาะสม เพื่อลดความทุกข์ทรมาน และลดแหล่งแพร่เชื้อ การดื้อยา และงบประมาณในการจัดซื้อยา

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

พรชัย สาเมือง. 2541. *อุปสรรคของการลงทุนของไทยในภูมิภาคอินโดจีน*. ภาคนิพนธ์คณะ
พัฒนาการเศรษฐกิจ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

มาริสสา โกเศยะโยธิน. 2541. *รายงานการวิจัยประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนา
ช่างฝีมือหมู่บ้าน*. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

มนัส คำภักดี. 2541. *กรมศุลกากรกับการพัฒนาการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร.

สมศักดิ์ ดำรงสุนทรชัย. 2541. *การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ของกัมพูชา: ปัญหาและอุปสรรค*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์.

หนังสือ

ซี.เอ. อินเตอร์เนชันแนล อินฟอร์เมชั่น. 2541. *โครงการศึกษาอุปสงค์ของตลาดกัมพูชา: บทสรุป
สำหรับผู้บริหาร*. รายงานเสนอกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

ลอง ธาวา. 2541. *ข้อพิพาทเรื่องอธิปไตยเหนือดินแดนเขาพระวิหารระหว่างกัมพูชากับไทย พ.ศ.
2501-2505*. กรุงเทพฯ: จัตุรพี.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2541. *แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ
ชายแดนไทย-กัมพูชา: สรุปสำหรับผู้บริหาร*. ศูนย์พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัด
จันทบุรี และสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี. 2541. รายงานการฝึกอบรม เรื่อง
“ครูชายแดนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างสันติภาพ: ครูชาวกัมพูชาและชาว
ไทย.” 14-21 กันยายน 2541 ณ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี.เอกสารอัด
สำเนา. สนับสนุนโดยสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ.

พ.ศ.2542

วิทยานิพนธ์และวิจัย

เชาว์ วิจารณ์แสง และคนอื่นๆ. 2542. การค้าผ่านชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ลาว
และกัมพูชา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รายงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นรายงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เหตุผลและความจำเป็น กระบวนการ ประเภทและ
มูลค่า และแนวทางการพัฒนากระบวนการค้าผ่านชายแดนระหว่างประเทศไทย-พม่า-ลาว-
กัมพูชา

จากผลของการศึกษาพบว่า ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทั้ง
ในทางการค้า และการพึ่งพาทรัพยากร วัตถุดิบ ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะของ
การค้ามีทั้งในระบบและนอกระบบ มีกระบวนการค้าแบบพบปะกันเอง มีการขนส่งสินค้าทั้ง
รถยนต์ แรงงานคน แรงงานสัตว์ การค้าผ่านชายแดนมักเป็นการค้าส่งออกมากกว่านำเข้า
โดยเฉพาะประเทศกัมพูชา และลาว

สำหรับอุปสรรคของการค้าชายแดน ผู้เขียนได้กล่าวว่า เป็นเพราะปัญหากฎหมายบาง
ฉบับที่ล้าสมัยและความไม่พร้อมด้านคมนาคม สาธารณูปโภคอื่น ๆ ปัญหาผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น
เป็นต้น โดยผู้เขียนได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขว่า รัฐบาลควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับ
ประเทศเพื่อนบ้านในทุกๆระดับ พร้อมทั้งควรที่จะสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อรองรับการ
เติบโตทางการค้า อีกทั้งต้องพัฒนาบุคลากรทุกระดับในพื้นที่ให้เข้าใจบทบาทการค้าชายแดนมาก
ขึ้น

หนังสือ

สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร. 2542. *สนองเบื้องพระยุคลบาท อนุรักษ์และพัฒนาข้าวไทย*.
กรุงเทพฯ.

หนังสือเล่มนี้ได้นำเสนอ หลักการของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งโครงการต่าง ๆ มากมายในหลายจังหวัด ในส่วนของชายแดนไทย – กัมพูชานั้น ได้มีการกล่าวถึงโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี-สระแก้ว และโครงการบริการวิชาการเกษตรในเขตพื้นที่ เฉพาะชายแดนไทย-กัมพูชา อำเภอตาพระยา อำเภออรัญประเทศ และอำเภอคลองหาด จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว

บทความ

วิชัย สติมัย และคนอื่นๆ. 2542. “การศึกษาบทบาทของผู้ให้บริการภาคเอกชนในการควบคุมโรคมาลาเรีย.” *วารสารมาลาเรีย*. ปีที่ 34 ฉบับที่ 5 : 239-240.

ทำการศึกษาที่อ.บุณฑริก จ.อุบลราชธานี โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกทั้งผู้ให้บริการรักษาภาคเอกชนและผู้มารับบริการ ซึ่งผู้ให้บริการภาคเอกชนในที่นี้ได้แก่ คลินิก,ร้านขายยา,หมอฉีดยาพื้นบ้าน,และร้านขายของชำ ซึ่งพบว่าสถานที่ดังกล่าวไม่ได้ทำการรักษาผู้ป่วยหากแต่แนะนำให้ไปมาลาเรียคลินิกหรือโรงพยาบาลบุณฑริกแทน

อุษา เล็กอุทัย. 2542. “ปัจจัยความรู้และพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคมาลาเรียของครูสังกัดสำนักงานการประถม อำเภอ เขาสมิง จังหวัด ตราด.” *วารสารมาลาเรีย*. ปีที่ 34 ฉบับที่ 2 : 58-59.

ศึกษาจากครู 172 คน โดยใช้แบบสอบถาม ส่วนใหญ่อายุ 35-44 ปี ระหว่างครูที่เคยป่วยกับไม่เคยป่วยมีปัจจัยที่แตกต่างกันในด้านอายุ เพศ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การเดินทางไปพื้นที่อื่นก่อนป่วย และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ แต่ไม่แตกต่างกันในปัจจัยระดับการศึกษาและอาชีพ แต่ในด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคของทั้งครูที่เคยป่วยและไม่เคยป่วยอยู่ในเกณฑ์ดี

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กษิธิษฐ์ นาคสุวรรณ. 2542. ความเหมาะสมของระบบพัฒนาโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเอง
ชายแดนในภาวะการณ์ปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา
ด้านจังหวัดจันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
ศาสตร.

ไทรมิตร ยิสารคุณ. 2542. ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดโรคมะเร็งในประชาชนบริเวณชายแดนประเทศ
ไทย-กัมพูชา เขตอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด. ภาคนิพนธ์ คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.

หนังสือ

เฉลิมชัย นวลนิ่ม. 2542. มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออก. ปทุมธานี: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธีระ นุชเปี่ยม. 2542. การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองกัมพูชา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ.

นิตย มาศะวิสุทธิ. 2542. SMEs กับการพัฒนาเศรษฐกิจในอินโดจีน. สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
ศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พ.ศ.2543

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ปราณีต แยมงาม. 2543. การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่น
ไทยที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

เป็นการศึกษาวัฒนธรรมการใช้ภาษาของคนไทยใน อำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่
ยังได้รับอิทธิพลจากภาษาเขมรอยู่มาก ซึ่งเรียกว่า ภาษาเขมรถิ่นไทย สำเนียงตะลุงเก่า ในงาน
วิทยานิพนธ์ชิ้นนี้มุ่งศึกษาด้านภาษาศาสตร์ จึงได้ใช้วิธีการตรวจสอบภาคสนาม โดยนำคำศัพท์

12 กลุ่ม ตามพจนานุกรมภาษาเขมรสุรินทร์มาเปรียบเทียบกับการใช้คำศัพท์ของกลุ่มทดสอบ ซึ่งสรุปผลได้ว่า แนวโน้มที่ภาษาเขมรตะลุงเก่าจะหายไปมีมากขึ้น ซึ่งมักมีการยืมภาษาไทยมาตรฐานมาแปรเสียงอยู่มากและมีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ให้ต่างจากภาษาเขมรตะลุงเก่า ก็อยู่มากเช่นกัน

มาริสสา โกเศยะโยธิน. 2543. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านเกษตรกรรมชาติสำหรับ

ครัวเรือนเกษตรกร บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
สิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกในด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการเรียนรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านเกษตรกรรมธรรมชาติ ผ่านกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม อีกทั้งศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมของครัวเรือนเกษตรกร ก่อนและหลังการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยศึกษาจากเกษตรกร อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่าภายหลังร่วมกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เกษตรกรมีสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในเชิงบวก เช่น มีการลดการใช้สารเคมีการเกษตร แล้วหันมาใช้สมุนไพรกำจัดศัตรูพืชแทน อันแสดงให้เห็นว่ากระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการทำให้เกิดการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติ อันเป็นแนวทางเกษตรกรรมแบบยั่งยืน และเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยสามารถทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมไปถึงสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ดี ในการนำไปปฏิบัติควรคำนึงถึงความต้องการของภูมิปัญญาชาวบ้าน ปัญหาของชุมชน และควรมีความต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

สุรพงษ์ รัตนโคตร. 2543. สมรรถภาพกลไกของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนในเขตชายแดน

จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาพลศึกษา คณะการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เป็นการศึกษาสมรรถภาพ กลไก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพลศึกษา ทั้งนี้ได้ศึกษาจากกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในชายแดนจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบทดสอบสมรรถภาพ กลไก ของสมาคมกีฬาสมัครเล่น แห่งประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการทดสอบ ยืนกระโดดไกล ลูกนั่ง ดันพื้น วิ่งกลับตัว วิ่ง 5 นาที เป็นต้น

อนิรุต สงเคราะห์. 2543. การนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรครบวงจร ไปใช้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาครุศาสตร์การเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เป็นการศึกษาด้านการเกษตรในอาณานิคมบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว เพื่อศึกษาการนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรครบวงจรไปใช้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย ซึ่งผู้ฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มักเป็นเพศชาย เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมักนำความรู้วิชาไม้ผล วิชาสวนผัก ไปใช้มากที่สุด วิชาเกษตรประยุกต์และวิชาสัตว์เล็ก (สุนัข) มีการนำไปใช้น้อยที่สุด ผู้ฝึกอบรมมีเจตคติที่ดีต่อการฝึกอบรม เห็นว่าเป็นโครงการที่ดี ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการนำความรู้ที่ได้รับการอบรมไปใช้ คือ เรื่องขาดปัจจัยในการลงทุน

หนังสือ

เขียน ธีระวิทย์ และสุนัย ผาสุก. 2543. กัมพูชา: ประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง การเมือง และการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ในบทที่ 5 เรื่องเศรษฐกิจกัมพูชา ได้กล่าวถึงประเด็นการค้าชายแดนในเรื่องของธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรมโดยเฉพาะธุรกิจการท่องเที่ยวที่รองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่ข้ามแดนจากไทย เพื่อเข้าไปชมหรือเล่นการพนันที่เกาะกงและที่โบราณสถานเขาพระวิหาร โดยได้ให้สถิตินักท่องเที่ยวจากฝั่งไทยในปี ค.ศ. 1998 และ 1999 โดยในบทที่ 8 เรื่องความสัมพันธ์กับต่างประเทศได้กล่าวถึงลักษณะสินค้าที่มีการนำเข้ามาส่งขายตามบริเวณแนวชายแดน โดยเฉพาะด่านทางบกทั้งจุดผ่านแดนชั่วคราวและถาวร ซึ่งมักเป็นสินค้าอุปโภค บริโภค

บุญเรือง คัชมาย์. 2543. บันทึกความทรงจำ กัมพูชากับสงครามล้างเผ่าพันธุ์และศูนย์อพยพในประเทศไทย. สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงความเป็นมาของสงครามกัมพูชาและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ มาจนถึงการอพยพเข้าสู่ประเทศไทยของชาวกัมพูชา ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึงศูนย์อพยพเขมรในประเทศไทยที่ก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2522 บริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เช่น ศูนย์อพยพสระแก้ว

ศูนย์อพยพไม้รูด จังหวัดตราด ศูนย์อพยพสมเด็จเจ้านโรดมสีหนุ จังหวัดสุรินทร์ ศูนย์อพยพเขากะรัง
อก(ไซค์ 8) ณ อำเภอคลองหาด จังหวัดปราจีนบุรี ฯลฯ

ทั้งนี้ได้รวบรวมรายชื่อศูนย์อพยพไว้พร้อมกับชื่อผู้นำศูนย์ ฯ และจำนวนประชากรที่อยู่ใน
ศูนย์ต่าง ๆ

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ประสิทธิ์ นรากร. 2543. บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนบริเวณจุดผ่อนปรน
ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี.งานนิพนธ์
มหาวิทยาลัยบูรพา.

มาริสา โกเศยะโยธิน. 2543. การศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านในการพึ่งพาตนเองของชุมชนเพื่อการ
พัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชนบริเวณจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชาภาคตะวันออก: ศึกษา
กรณีกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกและ
พัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ.

มาริสา โกเศยะโยธิน และคนอื่นๆ. 2543. รายงานการวิจัยเทคนิคเกษตรธรรมชาติแบบ MOA กับ
การพัฒนาอาชีพการเกษตรของราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านตะวันออก.
กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอก
โรงเรียน.

สมนึก ขวัญเมือง. 2543. ศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ของ
หมู่บ้านตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เขตการศึกษา 11. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 นครราชสีมา.

สุวรรณี เจริญนาน. 2543. บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความมั่นคงแก่
ชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา ในอำเภอสอยดาว. งานนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. ย้ายถิ่นข้ามพรมแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ บริเวณ
ชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. มหาวิทยาลัย
แม่โจ้.

อรภัทร ทิมพิทักษ์. 2543. การค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาในเขตจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หนังสือ

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2543. ท่องตะเข็บแดนสยาม: การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-
กัมพูชา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นวน เฌ็อน และบุญเรือง คัชมาย์. 2543. ก้าวตรงไปยังทิศตะวันตกและอินโดจีนในปี 2000.
สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

บทความ

สวาท เกตุงาม. 2543. “สาธารณสุขไทย-กัมพูชาพร้อมรณรงค์: คุณเข้ม 'ไข่มุกมาลาเรีย' ชายแดน.”
จุฬสารเลขที่ 002884. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. “การย้ายถิ่นข้ามแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์บริเวณ
ชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.”
ประชากรศาสตร์. ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 (ก.ย. 2543) : 41-59.

พ.ศ.2544

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ถาวรศักดิ์ ปริงทอง. 2544. ผลกระทบจากการเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดนด้านตะวันออก
กับความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

เป็นการศึกษาผลกระทบของการเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดนด้านตะวันออก
บริเวณจังหวัดสระแก้ว รวมไปถึงนโยบาย มาตรการ แผนงานและการดำเนินงานการแก้ไขปัญหา

ของทางราชการที่ผ่านมารวมถึงอุปสรรคข้อขัดข้องต่างๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปิดบ่อนการพนันที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อสำรวจวิเคราะห์ข้อมูล ผลดีผลเสียในการดำเนินการจัดตั้งบ่อนการพนันในประเทศไทยให้ถูกต้องตามกฎหมายผลการศึกษพบว่าในบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชามีบ่อนการพนันอยู่ถึง 14 แห่ง มากที่สุดในบรรดาบ่อนการพนันบริเวณชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งพบว่ามีคนไทยเดินทางออกไปเล่นการพนันจำนวนมาก เช่นในเดือนมกราคมปี 2544 มีจำนวนถึง 28,946 คน อันหมายถึงการนำเอาเงินตราออกนอกประเทศจำนวนมากถึงประมาณ 4,000 ล้านบาทต่อปี อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อในด้านอื่นตามมาเช่น การค้ายาเสพติด การค้าสิ่งผิดกฎหมาย ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการโจรกรรม ปัญหาการฟอกเงิน ฯลฯ ในส่วนปัญหาของภาครัฐพบว่ามาตรการแก้ไขที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถแก้ปัญหาได้มากนักเพราะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องขาดความเคร่งครัด และถูกอิทธิพลระดับสูงแทรก แนวทางแก้ไขก็คือต้องปรับปรุงมาตรการและนโยบายรัฐให้เข้มแข็งครอบคลุมทั้งระบบ กวดขันการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนเยาวชนให้รู้โทษของการพนัน

เทอดศักดิ์ พรหมศิริ. 2544. ปัญหาเขตแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี ตราดและ

แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผู้วิจัยนำเสนอเรื่องภูมิหลังเขตแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดจันทบุรีและตราด การดำเนินการแก้ไขปัญหาในปัจจุบันและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา จากการศึกษา พบว่ามีเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่ต้องแก้ไขหลายประการ อาทิ การกวาดล้างทุนระเบิดตกค้างตามแนวชายแดน การปักปันเขตแดน ขั้นตอนในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน ตลอดจนการกำหนดแนวเขตแดนและผลประโยชน์ทางทะเล

นิยม สุทธิพร. 2544. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจของครัวเรือนเกษตรกรในการจ้างงานภาค

เกษตรกรรม จากแรงงานย้ายถิ่นชาวกัมพูชา ศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาประชากรศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกเรื่องนี้ ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจจ้างแรงงานภาคเกษตรกรรมจากแรงงานย้ายถิ่นชาวกัมพูชาในพื้นที่จังหวัดตราด กลุ่มครัวเรือนเกษตรกรผู้จ้างจะเป็นกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางหรือสวนผลไม้ปีเพาะปลูก 2542-2543 ซึ่งมีผลการศึกษา ดังนี้

การทำสวนยางหรือสวนผลไม้ต้องใช้แรงงานจำนวนมากในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต ข้อเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องนโยบายแรงงานต่างชาติ จึงมุ่งให้มีการเปลี่ยนเป้าหมายการเก็บเกี่ยวจากชายยางแผ่นหรือน้ำยาง เป็นชายต้นยาง และควรส่งเสริมให้อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารามี

มูลค่าสูงขึ้น ทั้งหมดนี้เพื่อต้องการจะลดจำนวนแรงงานอพยพจากกัมพูชาตามแนวชายแดน แล้วกระตุ้นให้แรงงานในประเทศและสมาชิกในครัวเรือนหันมาสนใจทำงานในภาคเกษตรกรรมทำสวนยางหรือสวนผลไม้มากขึ้น

ศรัญ นิลวรรณ. 2544. ความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจภูธรตำบล

ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา : ศึกษากรณีสามสถานีตำรวจภูธรตำบลแนวชายแดน

จังหวัดสุรินทร์. ภาควิชาพัฒนาระบบบริหารสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการ ตำรวจใน สถานีตำรวจภูธร ตำบล ตามแนวชายแดนกัมพูชา บริเวณจังหวัดสุรินทร์ในตำบลแנגมุด ตำบลคม ตำบลสะเดา ซึ่งพบว่าตำรวจในสถานีตำรวจภูธรตามแนวชายแดนไทย- กัมพูชา มีความคิดเห็น เกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การในภาพรวมค่อนข้างสูง ทั้งนี้มีปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ระดับ การศึกษา และการตั้งถิ่นฐานนกราก ปัจจัยเรื่องระบบงานที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น ทำทนาย มีความหมาย มีขอบข่ายกว้างขวาง ปัจจัยเรื่องความก้าวหน้าและผลสำเร็จในงาน สัมพันธภาพที่ ทำงาน และประสบการณ์ที่น่าประทับใจในการทำงาน ปัจจัยดังกล่าวมานี้มีผลต่อความผูกพันที่มี ต่อองค์การทั้งสิ้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวกับวิธีส่งเสริมความผูกพันต่อองค์การ คือ การอบรมถ่ายทอด ทางสังคมขององค์การ การพยายามเชื่อมโยงผลประโยชน์ของสมาชิกให้ประสานเข้ากับ ผลประโยชน์ขององค์การ รายได้ สวัสดิการ กิจกรรมเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก โอกาสได้ พัฒนาศักยภาพและความก้าวหน้า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานยุติธรรม เป็นต้น

ออมทรัพย์ ดีล้ำ. 2544. พฤติกรรมการใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้านตามแนว

ชายแดนประเทศไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร

สาขาสังคมวิทยาการพัฒนา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เนื่องจากพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์ ยังคงมีปัญหาเรื่องโรคภัย อยู่มาก เช่น โรคมาลาเรีย ดังนั้นในงานวิจัยเรื่องนี้จึงมีจุดประสงค์ในการศึกษาพฤติกรรมการใช้วิธี ป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้านตามแนวชายแดน กับทั้งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ ใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้าน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวบ้าน ในอำเภอสังขะ บัวเขต และกิ่งอำเภอนมดงรัก

ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านมีพฤติกรรมการใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ซึ่งมีความแตกต่างกันตามปัจจัยเรื่องเพศ อาชีพ การรับรู้ ความเสี่ยงในการเกิด

โรคมาลาเรีย การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโรคมาลาเรีย

หนังสือ

ณรงค์ พ่วงพิศ. 2544. *ย้อนอดีตความสัมพันธ์ไทยกับเพื่อนบ้านช่วง พ.ศ. 2549-2506*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ในบทที่ 2 ของหนังสือเรื่องนี้ ได้กล่าวถึงปัญหาเขาพระวิหารและความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกัมพูชา ซึ่งได้กล่าวถึงความขัดแย้งไทย – กัมพูชา ในช่วงสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี อันเนื่องมาจากการแย่งชิงเขาพระวิหาร บริเวณชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ โดยในบทที่ 2 นี้จะเล่าความเป็นมาของความขัดแย้ง และความพยายามของไทยที่จะขจัดปัญหาข้อขัดแย้งอย่างสันติวิธี อีกทั้งได้กล่าวถึงนโยบายต่างประเทศในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม กับท่าทีของรัฐบาลกัมพูชา เกี่ยวกับปัญหาชายแดนขณะนั้น

ประไพศรี สวัสดิ์อำไพรักษ์ และคนอื่นๆ. 2544. *การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว*.

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว.

เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออก และการนำเข้าสินค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณจังหวัดสระแก้ว โดยมีข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสระแก้วและกัมพูชา กฎระเบียบทางการค้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการค้า โครงสร้างทางเศรษฐกิจ เส้นทางคมนาคมขนส่ง มูลค่าการค้าชายแดน สถิติการจับกุมสินค้าลักลอบ ภาวะการลงทุน การให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กัมพูชา ปัญหาการค้าไทยกัมพูชา รายชื่อผู้นำเข้าสินค้าชาวกัมพูชา รายชื่อผู้ส่งออกสินค้าชาวไทย กฎหมายการลงทุนของกัมพูชา แนวทางปฏิบัติในการเดินทางเข้า-ออก ณ จุดผ่อนปรนด้านจังหวัดสระแก้ว ข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทย-กัมพูชา ว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ภูวลีทิพย์ สินไชยกิจ. 2544. *การค้าไทย-กัมพูชา*. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รวีวรรณ หิรัญสุข. 2544. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-กัมพูชา: ศึกษาภายหลังการเลือกตั้ง
ค.ศ. 1993. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

หนังสือ

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว. 2544. การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. สระแก้ว.

บทความ

“ขยายฐานสู่กัมพูชา: แนวร่วมใหม่.....ตลาดโลกปี 2545.” 2544. ผู้ส่งออก. ปีที่ 15 ฉบับที่ 336
(ปีที่ 1 แรก ส.ค. 2544) : 8-13 .

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2544. วิสัยทัศน์กัมพูชา สปป.ลาว เวียดนามและการปรับตัวของนัก
ลงทุนไทย. การสัมมนา 8 สิงหาคม 2544 ณ โรงแรมโซฟิเทล ราชาออคิด จังหวัด
ขอนแก่น. 2 เล่ม.

วุฒิสภา, คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ. 2544. ความสัมพันธ์และปัญหาพื้นที่ชายแดนไทย-
กัมพูชา: รายงานการพิจารณาศึกษา. กรุงเทพฯ.

พ.ศ.2545

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ณัฐเทพ สมคะเน. 2545. ยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจและตรวจการณ์
เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการด้านการทหาร: ศึกษาเฉพาะกรณีชายแดนไทยด้านทิศเหนือ
และทิศตะวันตก. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
เป็นรายงานวิจัยที่ศึกษาคุณลักษณะของเทคโนโลยีเฝ้าตรวจและตรวจการณ์ชนิดต่างๆ ที่
ได้รับการพัฒนาขึ้น และเพื่อพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้า

ตรวจ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นส่วนๆ ประกอบด้วย สภาพภูมิประเทศและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดน การศึกษาเทคโนโลยี และยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

ผู้วิจัยเห็นว่าประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านสี่ประเทศ รวม 5656 กิโลเมตรทำให้การใช้กำลังคนในการเฝ้าตรวจและการตรวจการณ์ไม่เพียงพอจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีการตรวจจับ หรือที่เรียกว่า Sensor มาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้พื้นที่ชายแดนด้านทิศเหนือและตะวันตกของประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพบกที่ 3 ซึ่งมีชายแดนยาว 1429 กิโลเมตร เป็นต้นแบบในการกำหนดยุทธศาสตร์และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจและตรวจการณ์

ดนัย อำนวยสมบัติ. 2545. การประเมินผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อ เอช ไอ วี เฉพาะพื้นที่ใน

แรงงานต่างชาติบริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. ภาคนิพนธ์ศาสตร
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาการประเมินผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อ HIV ในพื้นที่แนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว โดยเฉพาะกลุ่มแรงงาน ทั้งชาวไทยและชาวกัมพูชา ผลการศึกษาพบว่าแรงงานชาวกัมพูชา 16.6 % ซึ่งมีพฤติกรรมความเสี่ยงในการติดเชื้อ ในขณะที่ประชาชนไทยในบริเวณที่ทำการศึกษามีความเสี่ยงประมาณ 3.9 %

ในเรื่องการตระหนักถึงภัยของโรคนั้นพบว่าทั้งแรงงานกัมพูชาและชาวไทย มีการตระหนักรู้ในระดับต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ คือ แรงงานชาวกัมพูชามีเปอร์เซ็นต์การตระหนักรู้เพียง 46.7 % จากที่ตั้งเป้าหมายไว้ 60 %

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากผู้เขียนในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขการให้การศึกษาแก่ประชาชน อำนวยความสะดวกในการสาธารณสุข เช่น จัดหาถุงยางอนามัยให้กับแรงงานหรือชายให้ในราคาถูก ในจำนวนที่เพียงพอกับความต้องการของแรงงาน นอกจากนี้ควรให้มีการรณรงค์และควรมีการประสานงานระหว่างรัฐ เอกชน และท้องถิ่นร่วมกันทั้งไทยและกัมพูชาในการวางแผนแก้ไขปัญหาเรื่องโรคเอดส์และ HIV

พิชิตพล แจ่มจำรัส. 2545. มิตติความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา ที่ส่งผลกระทบต่อไทยในห้วง

พ.ศ. 2536-2545. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.

ผู้เขียนได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ทั้งด้านบวก และลบระหว่างไทย-กัมพูชา ในช่วงปี2536-2545 ในด้านความมั่นคง สังคม จิตวิทยา และความมั่นคงทางการทหารและการป้องกันประเทศ

เป็นหลัก ส่วนด้านความมั่นคงทางการเมืองและความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้ศึกษาประกอบเพื่อ
ความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์

จากข้อเสนอแนะของการวิจัย ได้มีการเสนอแนะแก่ภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชน โดยเฉพาะ
นักธุรกิจไทย ควรจะศึกษาและเข้าใจประเพณี วัฒนธรรม ของกัมพูชา เพื่อลดความขัดแย้งที่
อาจจะเกิดขึ้น และลดความระแวงที่มีต่อกัน

พีรเดช เสถียรธีรกร. 2545. *ค่านิยมและพฤติกรรมของนักพนันต่อบ่อนคาสิโนในต่างประเทศ:*

*กรณีศึกษา: บ่อนคาสิโนในสตาร์เวกัส เอนเตอร์เทนเมนต์ ต.ปอยเปต อ.โอวจโรว จังหวัด
บันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา. สารนิพนธ์สาขามานุษยวิทยา คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

เป็นการศึกษาค่านิยมและพฤติกรรมของนักพนันต่อบ่อนคาสิโนในต่างประเทศโดยศึกษา
บ่อนคาสิโน สตาร์เวกัส เอนเตอร์เทนเมนต์ ต. ปอยเปต อ. โอวจโรว จ.บันเตียเมียนเจย กัมพูชา
ซึ่งเป็นบ่อนติดชายแดนไทย บริเวณ อ. อร์ญประเทศ จ. สระแก้ว ซึ่งมีคนไทยเข้าไปมากเฉลี่ยวัน
ละหนึ่งหมื่นคน มีวงเงินเดิมพันประมาณ 5 หมื่นบาทต่อคน นอกจากนี้ยังพบว่า ในบริเวณ
ชายแดนฝั่งกัมพูชา ยังมีบ่อนอื่น ๆ อีกถึง 7 แห่ง ในบริเวณเดียวกัน

จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมและค่านิยมของนักพนันเกี่ยวกับการเล่นพนันนั้นมีการ
เปลี่ยนแปลงไปให้เหมาะสมกับเกมการเล่นการพนันที่เปลี่ยนไปอยู่เสมอ แต่สิ่งที่ไม่เปลี่ยน ก็คือ
ความต้องการที่จะชนะการพนัน และพบว่าบ่อนคาสิโนในกัมพูชาเป็นบ่อนคาสิโนที่พัฒนาได้อย่าง
รวดเร็วและยังมีนักพนันชาวไทยไปเล่นพนันมากที่สุด เนื่องจากมีความเหมาะสมทั้งทางด้านที่ตั้งที่
ไม่ไกลเกินไปและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบวงจรรวมทั้งขนาดและจำนวนบ่อนที่มีพอเพียงต่อ
ความต้องการของนักพนันไทย

วิบูลย์ศักดิ์ หนีพาล. 2545. *การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่ภาคอีสาน*

ตอนล่าง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

รายงานวิจัยเรื่องนี้ ศึกษาการปฏิบัติงานของกองกำลังสุรนารีและกองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายใน ภาค 2 ส่วนแยกที่ 2 ในการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ระยะทาง
364 กิโลเมตร ในเขตรับผิดชอบคือจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ความ
จำเป็นที่จะต้องจัดระเบียบพื้นที่นี้ เกิดขึ้นภายหลังสงครามเย็นสิ้นสุดลง เมื่อรัฐบาลของกัมพูชา
ต้องการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจตามระบบทุนนิยม ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อ
ประเทศไทยบริเวณชายแดนหลายด้าน อาทิ แรงงานต่างชาติดัดกฎหมาย การลักลอบค้าของ
ผิดกฎหมาย การปล้นจี้จับราษฎรไทยไปเรียกค่าไถ่ การลักลอบค้ายาเสพติด การโจรกรรมรถยนต์

ข้ามแดน การลักลอบตัดไม้ ป่อนพนันบริเวณชายแดน เส้นเขตแดน และความหวาดระแวงว่า รัฐบาลไทยสนับสนุนกลุ่มต่อต้านรัฐบาลกัมพูชา

ปัญหาเหล่านี้ ทำให้กองทัพภาคที่ 3 และ กรอ. มน. ภาค 2 ส่วนแยกที่ 2 นำแนวคิด “ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญทั้งในด้านการป้องกันและด้านการพัฒนามาใช้ โดยเสนอแนะให้กองทัพใช้เทคนิคใหม่ในการกำหนดยุทธศาสตร์ จากเดิมที่ใช้ FORECASTING TECHNIQUE มาใช้เทคนิคการวาดภาพสถานการณ์ (SCENARIO TECHNIQUE) แทน และเสนอว่าการสถาปนาความมั่นคงตามแนวชายแดนจะต้องพิจารณาถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านด้วยการทำให้พื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านได้รับการพัฒนาควบคู่ไปกับพื้นที่ชายแดนของประเทศไทย

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

อิสิวุฒิ ตั้งเกียรติ. 2545. *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

หนังสือ

กรมการค้าต่างประเทศ. 2545. *สถิติการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย พม่า ลาว กัมพูชา ปี 2545*. กรุงเทพฯ: กลุ่มสารสนเทศด้านการค้า สำนักมาตรการพิเศษทางการค้า กรมการค้าต่างประเทศ.

บทความ

วัชร พุ่มทอง. 2545. “ชายแดนไทย-กัมพูชา จากสนามรบสู่สนามการค้า.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*.ปีที่ 39 ฉบับที่ 2 (มี.ค.-เม.ย. 2545) : 64-67.

สุธรรม นันทมงคลชัย. 2545. “พฤติกรรมแสวงหาการรักษาสุขภาพของแรงงานชาวเขมรที่ทำงานในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา.” *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2545) :178-189.

พ.ศ.2546

วิทยานิพนธ์และวิจัย

เอกชัย ชมสุวรรณ. 2546. การกำหนดแนวทางป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผู้วิจัยทำการศึกษารื่องกองทัพกับบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยศึกษากรณีพื้นที่ชายแดนระหว่างไทย-กัมพูชาในความรับผิดชอบของกองบัญชาการป้องกันชายแดน จันทบุรีและตราด (กปช. จต.) ซึ่งมีความยาว 256 กิโลเมตร มีสภาพเป็นป่าทึบและเทือกเขา ทำให้มีความเป็นไปได้ว่ากลุ่มผู้ผลิตยาเสพติดจะเลือกพื้นที่ชายแดนด้านนี้เป็นอีกพื้นที่หนึ่งในการผลิตและลักลอบจำหน่ายยาเสพติดในประเทศไทย

ผู้วิจัยเสนอแนะให้กองทัพพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

นภาพร มนต์ทอง. 2546. โครงการศึกษาการพัฒนากระบวนการสวัสดิการสำหรับเด็กยากจนและด้อยโอกาสในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์: รายงานวิจัยย่อยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ปิยวุฒิ ปิยะมัตย์. 2546. โครงการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดนอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พินิจ ลาภธนานนท์. 2546. การศึกษาปัญหายาเสพติดพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออก กรณีจังหวัดตราดและจังหวัดสระแก้ว. สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญชลี พัตร์เกิด. 2546. ไทยกับสถานการณ์การจลาจลในกัมพูชา 29 มกราคม 2546. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

หนังสือ

ชลธิชา สัตยาวัฒนา. 2546. บทเรียนจากเหตุการณ์ความรุนแรงในกัมพูชา.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

คำแถลงข่าวผลการประชุมร่วมคณะรัฐมนตรีไทย-กัมพูชาของนายกรัฐมนตรี 31 พฤษภาคม 2546
2546. <http://www.thaigov.go.th/news/speech/thaksin/sp31may46.htm>. (retrieved on 31/3/47).

พ.ศ.2547

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

หนังสือ

สุรกิจ จุฑาทเทศ. 2547. เปิดเส้นทางการค้า-ลงทุน 6 เศรษฐกิจ: จีนตอนใต้ พม่า ลาว เวียดนาม
กัมพูชา. กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดียบุ๊กส์.

บทความ

อดิสร แสมแย้ม. 2547. “ชายแดนบนพลวัตรและมิติด้านสังคม ของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ
ประเทศเพื่อนบ้าน.” *วิทยุสราญรมย์*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 22 (ม.ค.-มี.ค. 2547) : 145-164.

ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

หนังสือ

วิทยา สุจิตตนารักษ์. (ม.ป.ป). *การค้าชายแดน*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

งานเขียนชายแดนไทย - กัมพูชา เรียงตามตัวอักษร

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กฤตศักดิ์ เรือนนา. 2537. *ความคิดเห็นของครูศิลปะที่เกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กำธร ปรีชา และคนอื่นๆ. 2536. *การบริหารงานป้องกันการค้าฝิ่นเถื่อน : ศึกษาเฉพาะกรณีบทบาทของหน่วยงานภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

กิตติ ศรีธธา. 2536. *ปัญหาเขตทับซ้อนของไหล่ทวีปในอ่าวไทย กรณีศึกษา ประเทศไทยประเทศกัมพูชา ประเทศเวียดนาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขากฎหมายระหว่างประเทศ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิณห์จุฑา ชัยเสนา. 2541. *ความเครียดและพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านจิตใจของประชาชนในเขตชายแดนไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จุติ เฉลิมเตียรณ. 2540. *มาลาเกี่ยวกับการอนุรักษ์กำลังรบในพื้นที่กองกำลังป้องกันชายแดนด่านจันทบุรีและตราด*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์. 2536. *รายงานฉบับสมบูรณ์ แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน*. กรุงเทพฯ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. 2536. การศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจ
ท่องเที่ยวจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ.

เชาว์ ไรจนแสง และคนอื่นๆ. 2542. การค้าผ่านชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ลาว
และกัมพูชา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ณัฐเทพ สมคะเน. 2545. ยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจและตรวจการณ์เพื่อ
สนับสนุนการปฏิบัติการด้านการทหาร: ศึกษาเฉพาะกรณีชายแดนไทยด้านทิศเหนือและทิศ
ตะวันตก. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

दनัย อำนวยสมบัติ. 2545. การประเมินผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อ เอช ไอ วี เฉพาะพื้นที่ใน
แรงงานต่างชาติบริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. ภาคนิพนธ์ศาสตร์ คณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ดารุณี ครุฑดำ. 2536. ผลของโครงการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-
กัมพูชา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน.

ถาวรศักดิ์ ปริงทอง. 2544. ผลกระทบจากการเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดนด้านตะวันออกกับ
ความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ทวีศักดิ์ แพทย์เพียร และคนอื่นๆ. 2539. ทศนคติต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลใน
พื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาในจังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สาขาวิชา
การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

เทอดศักดิ์ พรหมศิริ. 2544. ปัญหาเขตแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี ตราดและ
แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ธนพันธ์ ศรีสาคร. 2538. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มแม่น้ำโขง: หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ.
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. กรุงเทพฯ.

ธีรเดช ธรรมสุธีร์. 2541. บทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามการ
โจรกรรมรถ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศิลปศาสตร์
(รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-
เกษตรศาสตร์.

นิพนธ์ ภรณ์นิติย์. 2539. การประเมินสถานการณ์และแนวโน้มภัยคุกคามบริเวณชายแดนไทย-
กัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตรับผิดชอบของกองทัพบกภาคที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร.

นิยม สุทธิพร. 2544. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจของครัวเรือนเกษตรกรในการจ้างงานภาค
เกษตรกรรม จากแรงงานย้ายถิ่นชาวกัมพูชา ศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศิลปศาสตร์ สาขาประชากรศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิรุทธ์ เกตุสิริ. 2538. การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือน กลุ่มผู้นำท้องถิ่นและราษฎรต่อ
บทบาทหน้าที่ของกองทัพบกในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน
ไทย-กัมพูชา อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม
สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

ประเสริฐ พรรคเจริญ. 2536. ปัญหาการกัมพูชาในการป้องกันตามแนวชายแดนพื้นที่อีสานตอนล่าง.
กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ปราณีต แยมงาม. 2543. การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทยที่
บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศิลปศาสตร์ สาขาวิชา
ภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปรีชา สายประเสริฐ. 2538. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกอาสาสมัครรักษาดินแดน
สังกัดกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดน อำเภอที่รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนว
ชายแดน ไทย-กัมพูชา ประชาธิปไตย ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหบัณฑิต สาขา ไทยคดีศึกษา – เน้นสังคม-ศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

ปวัตร์ นวะมะรัตน์. 2538. บทบาทของผู้นำชุมชนในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-
กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ คณะสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปิยนฏ เสี่ยมศักดิ์. 2538. แนวทางการจัดบริการสังคมแก่ราษฎรตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา
ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลตาเมียง กิ่งอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์.

พรพิมล ตรีโชติ. 2540. การศึกษาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสพติดในประเทศไทย ลาว พม่า
จีน กัมพูชา และเวียดนาม. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

พัชรา ศิลปบรรเลง. 2537. สุขภาพจิตของประชาชนหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนด้านจังหวัดจันทบุรี
และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

พิชัย เปรมจิตชื่น. 2539. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้น
พื้นฐานบริเวณชายแดน ไทย-กัมพูชา ในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา คณะการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิชัย รอดเรืองศรี. 2540. ความมั่นคงแนวชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณพื้นที่จังหวัดสระแก้ว.
กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

พิชิตพล แจ่มจำรัส. 2545. มิติความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา ที่ส่งผลกระทบต่อไทยในห้วง พ.ศ.
2536-2545. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ โรงเรียนเสนาธิการ
ทหารบก.

พีรเดช เสถียรธีรกร. 2545. ค่านิยมและพฤติกรรมของนักพนันต่อบ่อนคาสีโนในต่างประเทศ:

กรณีศึกษา: บ่อนคาสีโนสตาร์เวกส์ เอนเตอร์เทนเมนต์ ต.ปอยเปต อ.โอวจไรว จังหวัดบันเตีย
เมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา. สารนิพนธ์สาขามานุษยวิทยา คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พีรพล รักเรียนรบ. 2539. คนไทยเกาะกบกับความมั่นคงของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร.

ไพรัช บุรพชัยศรี. 2536. การค้าชายแดนไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและกัมพูชา
ต่อเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ภูษงค์ รุ่งโรจน์. 2540. อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน: ศึกษาเฉพาะกรณี
จังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

มาริสา โกเศยะโยธิน. 2543. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านเกษตรธรรมชาติสำหรับครัวเรือน
เกษตรกร บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม
ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

ราตรี พันธุ์จินดา. 2541. ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อการพัฒนา
สุขภาพจิตของนักเรียน วัยรุ่นในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญามหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วาริน สุขเสมอ. 2537. การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว:
กรณีศึกษาผลกระทบของชุมชนการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการวางผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจิต ยาทิพย์. 2540. ประเทศกัมพูชากับความมั่นคงของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร.

วินชัย จันทมาศ. 2541. นโยบายต่างประเทศของไทยต่อกัมพูชา ในสมัยรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิบูลย์ศักดิ์ หนีพาล. 2545. การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่ภาคอีสานตอนล่าง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ศรัญ นิลวรรณ. 2544. ความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจภูธรตำบลตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา: ศึกษากรณีสามสถานีตำรวจภูธรตำบลแนวชายแดน จังหวัดสุรินทร์. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

ศักกพล สุขปาน. 2537. การค้าตามแนวชายแดนกับความมั่นคงของชาติ : ศึกษากรณีด้านจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2540. การพัฒนาจังหวัดบริเวณพื้นที่หกเหลี่ยมเศรษฐกิจในบทบาทของกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

สนั่น ขจรกล้า. 2536. การส่งผู้ลี้ภัย / ผู้พลัดถิ่นชาวกัมพูชาจากประเทศไทยกลับมาตุภูมิ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

เสรี แสงจันทร์. 2541. การนำเข้าและการจำหน่ายไม้แปรรูปจากประเทศกัมพูชาที่ผ่านอำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวนศาสตร์การจัดการป่าไม้ คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมชาย อรุณธัญญา. 2539. การศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้าน
ป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนัย ผาสุข. 2539. นโยบายต่างประเทศของไทย: ศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐบาลพล
เอกชาติชาย ชุณหะวัณ ต่อปัญหากัมพูชา (4 สิงหาคม ค.ศ. 1988 ถึง 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ.
1991). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพงษ์ รัตนโคตร. 2543. สมรรถภาพพลศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนในเขตชายแดน จังหวัด
สุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาพลศึกษา คณะการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

อนิรุต สงเคราะห์. 2543. การนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรครบวงจร
ไปใช้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณ ชายแดน
จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาครุศาสตร์การเกษตร คณะ
วิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อนุสิทธิ์ เพชรสัมฤทธิ์. 2536. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา โรงเรียน
ในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา (ปชต) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
นเรศวร.

อริศรา ศานติศาสน์ และไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์. 2541. โครงการศึกษาการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่
กลุ่มประเทศอินโดจีน (ลาว เวียดนาม กัมพูชา). คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

อาชวินทร์ เสวตเศรณี. 2539. การใช้กำลังประชาชนป้องกันชายแดนไทย-กัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณี
ในเขตกองทัพภาคที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

เอกชัย ชมสุวรรณ. 2546. การกำหนดแนวทางป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของ
กองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ออมทรัพย์ ดีล้ำ. 2544. พฤติกรรมการใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้านตามแนวชายแดน
ประเทศไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาสังคม
วิทยาการพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อัมพล หันทยุง. 2539. ผลกระทบของการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
และสังคมของเกษตรอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 2534-2535. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หนังสือ

เขียน ธีระวิทย์ และสุนัย ผาสุก. 2543. กัมพูชา: ประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง การเมือง
และการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรงค์ พ่วงพิศ. 2544. ย้อนอดีตความสัมพันธ์ไทยกับเพื่อนบ้านช่วง พ.ศ. 2549-2506. กรุงเทพฯ:
อักษรเจริญทัศน์.

ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล. 2539. สงครามใน 5 ประเทศ : การเปรียบเทียบทางวัฒนธรรม. สำนัก
ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.
กรุงเทพฯ.

บุญเรือง คัมภีร์. 2543. *บันทึกความทรงจำ กัมพูชา กับ สงครามล้างเผ่าพันธุ์ และ ศูนย์อพยพใน ประเทศไทย*. สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

ประไพศรี สวัสดิ์อำไพรักษ์ และคนอื่นๆ. 2544. *การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว*. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว.

ประกอบ ผลงาม. 2538. *เขมรถิ่นไทย*. สำนักงานวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ สถาบันวิจัย ภาษา และวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม.

พูนทรัพย์ รุ่งปทวนิช และคนอื่นๆ. 2540. *กัมพูชา: บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์และแหล่งสนเทศ*. สถาบัน เอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.

สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร. 2542. *สนองเบื้องพระยุคลบาท อนุรักษ์และพัฒนาข้าวไทย*. กรุงเทพฯ.

สายสวรรค์ วัฒนพานิช. 2537. *สู่ทางขยายการค้าและการลงทุนของประเทศไทยกับสาธารณรัฐ กัมพูชา*. กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. กรุงเทพฯ: บริษัทปฤษฎรกิจ.

บทความ

พรพิมล งามเทวาร์. 2541. “ผลการรักษาผู้ป่วยมาลาเรียชนิดฟัลซิพารัมที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนติดเชื้อ จากบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาที่เดินทางกลับภาคใต้ พ.ศ. 2536.” *มาลาเรีย*. ปีที่ 33, ฉบับที่ 3 (พ.ค.-มิ.ย.41) : 129-136.

วิชัย สติมัย และคนอื่นๆ. 2542. “การศึกษาบทบาทของผู้ให้บริการภาคเอกชนในการควบคุมโรค มาลาเรีย.” *วารสารมาลาเรีย*. ปีที่ 34 ฉบับที่ 5 : 239-240.

อุษา เล็กอุทัย. 2542. “ปัจจัยความรู้และพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคมาลาเรียของครู
สังกัดสำนักงานการประถม อำเภอสองแคว จังหวัด ตรารด.” วารสารมาลาเรีย. ปีที่ 34 ฉบับที่
2 : 58-59.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กษิตีษฐ์ นาคสุวรรณ. 2542. ความเหมาะสมของระบบพัฒนาโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน
ในภาวการณ์ปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัด
จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร. สถาบันพัฒนบริหารศาสตร.

กิตติพันธ์ กาญจนพิพัฒนกุล. 2540. การพัฒนาหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษา
เฉพาะกรณีความร่วมมือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร.

จิราพร กองทอง. 2540. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม
อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร. สาขาวิชาภูมิศาสตร
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันพณิชยการ. 2537. รายงานวิจัยเรื่องการค้าและการขนส่งใน
ภูมิภาคอินโดจีน. กรุงเทพฯ: สถาบันพณิชยการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลวิทย์ นรินทรธรางกุล. 2537. กัมพูชา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไตรมิตร ยิสารคุณ. 2542. ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดโรคมาลาเรียในประชาชนบริเวณชายแดนประเทศ
ไทย-กัมพูชา เขตอำเภอสองแคว จังหวัดตราด. ภาคนิพนธ์ คณะสาธารณสุขศาสตร
มหาวิทยาลัยมหิดล.

นภาพร มนต์ทอง. 2546. *โครงการศึกษาการพัฒนากระบวนวิธีจัดการสำหรับเด็กยากจนและด้อยโอกาส*
ในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์: รายงานวิจัยย่อยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

นิวัต สุโพธิ์. 2538. *การพัฒนารายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาด้านอาชีพสำหรับราษฎรไทยที่อยู่อาศัย*
บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางไกล
คณะศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

บงกช วงษ์ไทย. 2537. *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ*
2523-2533. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประสิทธิ์ นรากร. 2543. *บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนบริเวณจุดผ่อนปรนตาม*
แนวชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์ มหาวิทยาลัย
บูรพา.

ประไพ เจริญบุญ. 2540. *การผสมผสานวัฒนธรรมชาวไทย-ลาว และชาวไทย-เขมรในพิธีม้งก๊วลจอง*
ไต่ ที่บ้านดม อำเภอสังขระ จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาไทยคดี
ศึกษา (เน้นมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปราโมทย์ นิลกำแหง. 2536. *ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวกวยเยอ*
ในจังหวัดศรีสะเกษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปิยวุฒิ ปิยมาตย์. 2546. *โครงการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดนอำเภออุบลราชธานี จังหวัดสระแก้ว*.
กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พรชัย สาเมือง. 2541. *อุปสรรคของการลงทุนของไทยในภูมิภาคอินโดจีน. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาการ*
เศรษฐกิจ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พัชรินทร์ พูลกระจ่าง. 2540. *รายงานการศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำ*
โขง. คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พินิจ ลาภานานนท์. 2546. การศึกษาปัญหาสาเหตุที่ดินที่ชายแดนภาคตะวันออก กรณีจังหวัดตราด และจังหวัดสระแก้ว. สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภูวสิทธิ์ สินไชยกิจ. 2544. การค้าไทย-กัมพูชา. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มาริสา โกเศยะโยธิน. 2543. การศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านในการพึ่งพาตนเองของชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชนบริเวณจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชาภาคตะวันออก: ศึกษากรณีกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.

มาริสา โกเศยะโยธิน. 2541. รายงานการวิจัยประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

มาริสา โกเศยะโยธิน และคนอื่นๆ. 2543. รายงานการวิจัยเทคนิคเกษตรธรรมชาติแบบ MOA กับการพัฒนาอาชีพการเกษตรของราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านตะวันออก. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

รวีวรรณ นีรณัฐ. 2544. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-กัมพูชา: ศึกษาภายหลังการเลือกตั้ง ค.ศ. 1993. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มนัส คำภักดี. 2541. กรมศุลกากรกับการพัฒนาการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

วัชรินทร์ ยงศิริ. 2537. ศักยภาพทางเศรษฐกิจของกัมพูชาและสู่ทางการลงทุนของไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมนึก ขวัญเมือง. 2543. ศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ของหมู่บ้าน
ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เขตการศึกษา 11. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 นครราชสีมา.

สมศักดิ์ ดำรงสุนทรชัย. 2541. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(ASEAN) ของกัมพูชา: ปัญหาและอุปสรรค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรพล กมลอาสน์. 2539. ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชากับความมั่นคงของไทย. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สุวรรณี เจริญนาน. 2543. บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความมั่นคงแก่
ชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา ในอำเภอสอยดาว. งานนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. ย้ายถิ่นข้ามพรมแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ บริเวณชายแดน
ไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

อิสริวดี ตั้งเกียรติ. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-กัมพูชา
ด้านจังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรภัทร ทิมพิทักษ์. 2543. การค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาในเขตจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อัญชลี พัตรเกิด. 2546. ไทยกับสถานการณ์การจลาจลในกัมพูชา 29 มกราคม 2546. วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

หนังสือ

กรมการค้าต่างประเทศ. 2545. สถิติการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย พม่า ลาว กัมพูชา ปี 2545.

กรุงเทพฯ: กลุ่มสารสนเทศด้านการค้า สำนักมาตรการพิเศษทางการค้า กรมการค้า
ต่างประเทศ.

เจียน ธีระวิทย์. 2540. บรรณานุกรมภาษาไทย กลุ่มประเทศอินโดจีน : เวียดนาม กัมพูชา และลาว
(พ.ศ. 2518-2539). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เฉลิมชัย นวลน้อม. 2542. มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออก. ปทุมธานี: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชลธิชา สัตยาวัฒนา. 2546. บทเรียนจากเหตุการณ์ความรุนแรงในกัมพูชา.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2540. การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-กัมพูชา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2543. ท่องตะเข็บแดนสยาม: การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-กัมพูชา.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ซี.เอ. อินเตอร์เนชันแนล อินฟอร์เมชั่น. 2541. โครงการศึกษาอุปสงค์ของตลาดกัมพูชา: บทสรุป
สำหรับผู้บริหาร. รายงานเสนอกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.

ธีระ นุชเปี่ยม. 2542. การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองกัมพูชา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ.

ธนาคารไทยทุน. 2536. การค้าไทย-อินโดจีน. กรุงเทพฯ.

นวน เฝื่อน และบุญเรือง คัชมาย์. 2543. ก้าวตรงไปยังทิศตะวันตกและอินโดจีนในปี 2000. สุรินทร์:
อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

นิตย มาศะวิสุทธิ. 2542. SMEs กับการพัฒนาเศรษฐกิจในอินโดจีน. สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ลอง ธารา. 2541. ข้อพิพาทเรื่องอธิปไตยเหนือดินแดนเขาพระวิหารระหว่างกัมพูชากับไทย พ.ศ. 2501-2505. กรุงเทพฯ: จัดรพี.

วิทยา สุจริตธนารักษ์. [ม.ป.ป.]. การค้าชายแดน. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2538. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2541. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-กัมพูชา: สรุปสำหรับผู้บริหาร. ศูนย์พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2538. คู่มือการลงทุนในกัมพูชา. กรุงเทพฯ.

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว. 2544. การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. สระแก้ว.

สุกิจ จุฑาเทศ. 2547. เปิดเส้นทางการค้า-ลงทุน 6 เศรษฐกิจ: จีนตอนใต้ พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา. กรุงเทพฯ: อินฟอรมีเดียบุ๊คส์.

บทความ

“ขยายฐานสู่กัมพูชา: แนวร่วมใหม่.....ตลาดโลกปี 2545.” 2544. ผู้ส่งออก. ปีที่ 15 ฉบับที่ 336 (ปีแรก ส.ค. 2544) : 8-13 .

เดือนเต็ม ศรีสงวน. 2536. “การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุดโครงการครู
อาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติและการพึ่งพาตนเองของ
ราษฎรไทย บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ.” *วิจัยสนเทศ
การศึกษาออกโรงเรียน*. ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2536) : 69-71.

ธนาคารทหารไทย. 2539. “ภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนของกลุ่มประเทศอินโดจีนและเมียนมาร์.”
เศรษฐกิจสนเทศ ธนาคารทหารไทย. ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 (พ.ค. 2539) : 1-26.

พงศ์วัฒนา เจริญมาอยู่. 2540. “15 ปี ในความสำเร็จของข้าราชการพัฒนาหมู่บ้านชายแดนไทย-
กัมพูชา.” *วิเทศ*. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-เม.ย. 2540) : 9-14.

พรพิมล งามเทวาร์. 2540. “การป้องกันควบคุมโรคมาลาเรียในกลุ่มผู้อพยพชาวกัมพูชาในจังหวัด
ชายแดนช่วงกรกฎาคม-กันยายน 2540.” *มาลาเรีย*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 5 (ก.ย.-ต.ค. 2540) :
235-238.

ภัทรจิต จุมพล. 2538. “ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง.” *วารสารเศรษฐกิจและ
สังคม*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 (ก.ค.-ส.ค. 2538) : 63-72.

วัชรีย์ พุ่มทอง. 2545. “ชายแดนไทย-กัมพูชา จากสนามรบสู่สนามการค้า.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*.
ปีที่ 39 ฉบับที่ 2 (มี.ค.-เม.ย. 2545) : 64-67.

ศรีพร สมบุญธรรม. 2539. “สรุปการประชุมสาขาท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง.” *จุลสารการ
ท่องเที่ยว*. ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (ก.ค.-ก.ย. 2539) : 44-51.

สวาท เกตุงาม. 2543. “สาธารณสุขไทย-กัมพูชาร่วมรณรงค์: คุณเข้ม 'ไข้มาลาเรีย' ชายแดน.”
จุลสารเลขที่ 002884. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธรรม นันทมงคลชัย. 2545. “พฤติกรรมและการแสวงหาการรักษาสุขภาพของแรงงานชาวเขมรที่ทำงาน
ในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา.” *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 3
(ก.ย.-ธ.ค. 2545) : 178-189.

สุรสิทธิ์ จรรยาเพศ, มอลินี เชษฐโชติศักดิ์ และไตรวุฒิน นพรัตน์. 2540. “สมาชิกใหม่อาเซียน ไทยได้อะไร.” *รายงานเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงไทย*. ปีที่ 30, ฉบับที่ 4 (เม.ย. 2540) : 49-64.

สมชาติ ธรรมศิริ. 2536. “ไทยกับพันธกรณีตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเลือกตั้งในกัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีมาตรการทางเศรษฐกิจ.” *จุลสาร*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2536). สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน.

อดิสร แสมแย้ม. 2547. “ชายแดนบนพลวัตรและมิติด้านสังคม ของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.” *วิทยุสราญรมย์*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 22 (ม.ค.-มี.ค. 2547) : 145-164.

อมรทิพย์ อมรวิบาล. 2543. “การย้ายถิ่นข้ามแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.” *ประชากรศาสตร์*. ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 (ก.ย. 2543) : 41-59.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

คำแถลงข่าวผลการประชุมร่วมคณะรัฐมนตรีไทย-กัมพูชาของนายกรัฐมนตรี 31 พฤษภาคม 2546
2546. <http://www.thaigov.go.th/news/speech/thaksin/sp31may46.htm>. (retrieved on 31/3/47).

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2544. *วิสัยทัศน์กัมพูชา สปป.ลาว เวียดนามและการปรับตัวของนักลงทุนไทย*. การสัมมนา 8 สิงหาคม 2544 ณ โรงแรมโซฟิเทล ราชาออดิด จังหวัดขอนแก่น. 2 เล่ม.

วุฒิสภา, คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ. 2544. *ความสัมพันธ์และปัญหาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา: รายงานการพิจารณาศึกษา*. กรุงเทพฯ.

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี และสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี. 2541. *รายงานการฝึกอบรม เรื่อง “ครูชายแดน*

เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างสันติภาพ: ครูชาวกัมพูชาและชาวไทย." 14-21
กันยายน 2541 ณ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี.เอกสารอัดสำเนา. สนับสนุน
โดยสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ.

งานเขียนชายแดนไทย - กัมพูชา

เรียงตามหัวเรื่อง

1. การเมือง การทหาร ความมั่นคง

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กำธร ปรีชา และคนอื่นๆ. 2536. การบริหารงานป้องกันการค้ำรถยนต์เถื่อน: ศึกษาเฉพาะกรณี
บทบาทของหน่วยงานภาครัฐ. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

กิตติ ศรัทธา. 2536. ปัญหาเขตทับซ้อนของไหล่ทวีปในอ่าวไทย กรณีศึกษา ประเทศไทยประเทศ
กัมพูชา ประเทศเวียดนาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขากฎหมายระหว่าง
ประเทศ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณัฐเทพ สมคะเน. 2545. ยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจและตรวจการณ์
เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการด้านการทหาร: ศึกษาเฉพาะกรณีชายแดนไทยด้านทิศเหนือ
และทิศตะวันตก. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ถาวรศักดิ์ ปริงทอง. 2544. ผลกระทบจากการเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดนด้านตะวันออก
กับความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

เทอดศักดิ์ พรหมศิริ. 2544. ปัญหาเขตแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี ตราดและ
แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ธีรเดช ธรรมสุธีร์. 2541. บทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามการ
โจรกรรมรถ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
ศาสตร (รัฐศาสตร) สาขารัฐศาสตรและรัฐประศาสนศาสตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิพนธ์ ภารธุณินธ์. 2539. การประเมินสถานการณ์และแนวโน้มภัยคุกคามบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตรับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ประเสริฐ พรรคเจริญ. 2536. ปัญหาภัยคุกคามกับการป้องกันตามแนวชายแดนพื้นที่อีสานตอนล่าง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ปรีชา สายประเสริฐ. 2538. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกอาสาสมัคร
ดินแดน สังกัดกองร้อยอาสาสมัครชาตินาแดน อำเภอที่รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออก
เฉียงเหนือตามแนวชายแดน ไทย-กัมพูชา ประชาธิปไตย ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขา ไทยคดีศึกษา – เน้นสังคม-ศาสตร์ คณะ
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม .

พรพิมล ศรีโชติ. 2540. การศึกษาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสพติดในประเทศไทย ลาว
พม่า จีน กัมพูชา และเวียดนาม. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

พิชัย รอดเรืองศรี. 2540. ความมั่นคงแนวชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณพื้นที่จังหวัดสระแก้ว.
กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

พิชิตพล แจ่มจำรัส. 2545. มิติความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา ที่ส่งผลกระทบต่อไทยในห้วง
พ.ศ. 2536-2545. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ โรงเรียน
เสนาธิการทหารบก.

พีรเดช เสถียรธีรกร. 2545. ค่านิยมและพฤติกรรมของนักพนันต่อบ่อนคาสิโนในต่างประเทศ:
กรณีศึกษา: บ่อนคาสิโนสตาร์เวกัส เอนเตอร์เทนเมนต์ ต.ปอยเปต อ.โอวจไรว จังหวัด
บันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา. สารนิพนธ์สาขามานุษยวิทยา คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พีรพล รักเรียนรบ. 2539. คนไทยเกาะกบกับความมั่นคงของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร.

- ภูษงค์ รุ่งโรจน์. 2540. อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- วิจิต ยาทิพย์. 2540. ประเทศกัมพูชากับความมั่นคงของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- วินัย จันทมาศ. 2541. นโยบายต่างประเทศของไทยต่อกัมพูชา ในสมัยรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิบูลย์ศักดิ์ หนีพาล. 2545. การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่ภาคอีสานตอนล่าง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ศรัณู นิลวรรณ. 2544. ความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจภูธรตำบลตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา : ศึกษากรณีสามสถานีตำรวจภูธรตำบลตามแนวชายแดนจังหวัดสุรินทร์. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาลัทธิสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศักกพล สุขปาน. 2537. การค้าตามแนวชายแดนกับความมั่นคงของชาติ : ศึกษากรณีด้านจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนั่น ขจรกล้า. 2536. การส่งผู้ลี้ภัย / ผู้พลัดถิ่นชาวกัมพูชาจากประเทศไทยกลับมาตุภูมิ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สุณัย ผาสุก. 2539. นโยบายต่างประเทศของไทย: ศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ต่อปัญหา กัมพูชา (4 สิงหาคม ค.ศ. 1988 ถึง 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1991). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชวินทร์ เศวตเศรณี. 2539. การใช้กำลังประชาชนป้องกันชายแดนไทย-กัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตกองทัพภาคที่ 1. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

เอกชัย ชมสุวรรณ. 2546. การกำหนดแนวทางป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ
ของกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร.

หนังสือ

ณรงค์ พ่วงพิศ. 2544. ย้อนอดีตความสัมพันธ์ไทยกับเพื่อนบ้านช่วง พ.ศ. 2549-2506. กรุงเทพฯ:
อักษรเจริญทัศน์.

บุญเรือง คัชมาย์. 2543. บันทึกความทรงจำ กัมพูชา กับ สงครามล้างเผ่าพันธุ์และศูนย์อพยพใน
ประเทศไทย. สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ชุลวาท นรินทร์ธรางกุล. 2537. กัมพูชา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บงกช วงษ์ไทย. 2537. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหา กัมพูชา ช่วง
ปี 2523-2533. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พินิจ ลาภธนานนท์. 2546. การศึกษาปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออก กรณีจังหวัด
ตราดและจังหวัดสระแก้ว. สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมศักดิ์ ดำรงสุนทรชัย. 2541. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ของกัมพูชา: ปัญหาและอุปสรรค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์.

สุรพล กมลอาสน์. 2539. ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชากับความมั่นคงของไทย. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สุวรรณณี เจริญนาน. 2543. บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความมั่นคงแก่
ชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา ในอำเภอสอยดาว. งานนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

หนังสือ

ชลธิชา สัตยวัฒน์. 2546. บทเรียนจากเหตุการณ์ความรุนแรงในกัมพูชา.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2540. การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-กัมพูชา. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2543. ท่องตะเข็บแดนสยาม: การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-
กัมพูชา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ลอง ธารา. 2541. ข้อพิพาทเรื่องอธิปไตยเหนือดินแดนเขาพระวิหารระหว่างกัมพูชากับไทย พ.ศ.
2501-2505. กรุงเทพฯ: จัตุรพี.

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2538. ความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ.

อัญชลี พัตร์เกิด. 2546. ไทยกับสถานการณ์การจลาจลในกัมพูชา 29 มกราคม 2546.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

คำแถลงข่าวผลการประชุมร่วมคณะรัฐมนตรีไทย-กัมพูชาของนายกรัฐมนตรี 31 พฤษภาคม 2546
(2546). <http://www.thaigov.go.th/news/speech/thaksin/sp31may46.htm>.
(retrieved on 31/3/47).

วุฒิสภา. คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ. 2544. ความสัมพันธ์และปัญหาพื้นที่ชายแดนไทย-
กัมพูชา: รายงานการพิจารณาศึกษา. กรุงเทพฯ.

บทความ

พงศ์วัฒนา เจริญมายู. 2540. “15 ปี ในความสำเร็จของข้าราชการพัฒนาหมู่บ้านชายแดนไทย-กัมพูชา.” *วิเทศ* ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-เม.ย. 2540) : 9-14.

2. เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การพัฒนา

วิทยานิพนธ์และวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์. 2536. *รายงานฉบับสมบูรณ์ แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน*. กรุงเทพฯ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. 2536. *การศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว*. กรุงเทพฯ.

เชาว์ วิจารณ์แสง และคนอื่นๆ. 2542. *การค้าผ่านชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ดารุณี ครุฑดำ. 2536. *ผลของโครงการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน.

ธนพันธ์ ศรีสาคร. 2538. *ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มแม่น้ำโขง: หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ*. กรุงเทพฯ ฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

นิยม สุทธิพร. 2544. *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจของครัวเรือนเกษตรกรในการจ้างงานภาคเกษตรกรรม จากแรงงานย้ายถิ่นชาวกัมพูชา ศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาประชากรศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิรุทธิ์ เกตุสิริ. 2538. การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือน กลุ่มผู้นำท้องถิ่นและราษฎร
ต่อบทบาทหน้าที่ของกองทัพบกในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงหมู่บ้านป้องกันตนเอง
ชายแดนไทย-กัมพูชา อำเภอไทรโยค จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะ
พัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

ปวิตร นวมะรัตน. 2538. บทบาทของผู้นำชุมชนในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-
กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ คณะสังคมวิทยา
และมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ไพรัช บุรุษยศิริ. 2536. การค้าชายแดนไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและ
กัมพูชาต่อเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

วาริน สุขเสมอ. 2537. การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว:
กรณีศึกษาผลกระทบของชุมชนการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการวางผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2540. การพัฒนาจังหวัดบริเวณพื้นที่
หกเหลี่ยมเศรษฐกิจในบทบาทของกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

เสรี แสงจันทร์. 2541. การนำเข้าและการจำหน่ายไม้แปรรูปจากประเทศกัมพูชาที่ผ่านอำเภอคลอง
ใหญ่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวนศาสตร์การจัดการป่าไม้
คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อนิรุต สงเคราะห์. 2543. การนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรครบ
วงจร ไปใช้ของผู้เข้ารับการศึกษาจากศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย
บริเวณ ชายแดนจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาครุศาสตร์
การเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อริศรา ศานติศาสน์ และไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์. 2541. *โครงการศึกษาการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีน (ลาว เวียดนาม กัมพูชา). คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

อัมพล หันทยุง. 2539. *ผลกระทบของการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 2534-2535. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*

หนังสือ

เขียน ธีระวิทย์ และสุนัย ผาสุก. 2543. *กัมพูชา: ประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง การเมือง และการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร. 2542. *สนองเบื้องพระยุคลบาท อนุรักษ์และพัฒนาข้าวไทย. กรุงเทพฯ.*

สายสวรรค์ วัฒนพานิช. 2537. *สู่ทางขยายการค้าและการลงทุนของประเทศไทยกับสาธารณรัฐกัมพูชา. กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. กรุงเทพฯ: บริษัทปฤษฎิจ.*

ประไพศรี สวัสดิ์อำไพรักษ์ และคนอื่นๆ. 2544. *การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว.*

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กษิตีษฐ์ นาคสุวรรณ. 2542. *ความเหมาะสมของระบบพัฒนาโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนในภาวะการณ์ปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดจันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.*

กิตติพันธ์ กาญจนพิพัฒน์กุล. 2540. การพัฒนาหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา
ศึกษาเฉพาะกรณีความร่วมมือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

จิราพร กองทอง. 2540. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม
อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันพาณิชยนาวิ. 2537. รายงานวิจัยเรื่องการค้าและการขนส่งใน
ภูมิภาคอินโดจีน. กรุงเทพฯ: สถาบันพาณิชยนาวิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภาพร มนต์ทอง. 2546. โครงการศึกษาการพัฒนากระบวนการสวัสดิการสำหรับเด็กยากจนและด้อย
โอกาสในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์: รายงานวิจัยย่อยฉบับสมบูรณ์.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

นิวัต สุโพธิ์. 2538. การพัฒนารายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาด้านอาชีพสำหรับราษฎรไทยที่อยู่
อาศัยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาเทคโนโลยี
ทางไกล คณะศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ประสิทธิ์ นรากร. 2543. บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนบริเวณจุดผ่อนปรน
ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์
มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปิยวุฒิ ปิยะมัตย์. 2546. โครงการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดนอำเภออรัญประเทศ จังหวัด
สระแก้ว. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พรชัย สาเมือง. 2541. อุปสรรคของการลงทุนของไทยในภูมิภาคอินโดจีน. ภาคนิพนธ์คณะ
พัฒนาการเศรษฐกิจ หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พัชรินทร์ พูลกระจ่าง. 2540. รายงานการศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาค
แม่น้ำโขง. คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภูวสิทธิ์ สิ้นไชยกิจ. 2544. การค้าไทย-กัมพูชา. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มารีสา โกเศยะโยธิน. 2543. การศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านในการพึ่งพาตนเองของชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชนบริเวณจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชาภาคตะวันออก: ศึกษากรณีกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.

มารีสา โกเศยะโยธิน. 2541. รายงานการวิจัยประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

มารีสา โกเศยะโยธิน และคนอื่นๆ. 2543. รายงานการวิจัยเทคนิคเกษตรธรรมชาติแบบ MOA กับการพัฒนาอาชีพการเกษตรของราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านตะวันออก. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

รวีวรรณ หิรัญสุข. 2544. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-กัมพูชา: ศึกษาภายหลังการเลือกตั้ง ค.ศ. 1993. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มนัส คำภักดี. 2541. กรมศุลกากรกับการพัฒนาการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

วัชรินทร์ ยงศิริ. 2537. ศักยภาพทางเศรษฐกิจของกัมพูชาและสู่ทางการลงทุนของไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิสริวดี ตั้งเกียรติ. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรรถพร ทิมพิทักษ์. 2543. การค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาในเขตจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หนังสือ

กรมการค้าต่างประเทศ. 2545. สถิติการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย พม่า ลาว กัมพูชา ปี 2545. กรุงเทพฯ: กลุ่มสารสนเทศด้านการค้า สำนักมาตรการพิเศษทางการค้า กรมการค้าต่างประเทศ.

เฉลิมชัย นวลนิม. 2542. มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออก. ปทุมธานี: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ซี.เอ. อินเตอร์เนชันแนล อินฟอร์เมชั่น. 2541. โครงการศึกษาอุปสงค์ของตลาดกัมพูชา: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร. รายงานเสนอกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์.

ธีระ นุชเปี่ยม. 2542. การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองกัมพูชา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ.

ธนาคารไทยทุน. 2536. การค้าไทย-อินโดจีน. กรุงเทพฯ.

นวน เฝื่อน และบุญเรือง คัชมาย์. 2543. ก้าวตรงไปยังทิศตะวันตกและอินโดจีนในปี 2000. สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

นิตย มาศะวิสุทธิ. 2542. SMEs กับการพัฒนาเศรษฐกิจในอินโดจีน. สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิทยา สุจริตธนารักษ์. [ม.ป.ป.]. การค้าชายแดน. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2541. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-กัมพูชา: สรุปสำหรับผู้บริหาร. ศูนย์พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2538. *คู่มือการลงทุนในกัมพูชา*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว. 2544. *การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว*. สระแก้ว.

สุรกิจ จุฑาทเทศ. 2547. *เปิดเส้นทางการค้า-ลงทุน 6 เศรษฐกิจ: จีนตอนใต้ พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา*. กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดียบุ๊คส์.

บทความ

“ขยายฐานสู่กัมพูชา: แนวร่วมใหม่.....ตลาดโลกปี 2545.” 2544. *ผู้ส่งออก*. ปีที่ 15 ฉบับที่ 336 (ปีแรก ส.ค. 2544) : 8-13 .

ธนาคารทหารไทย. 2539. “ภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนของกลุ่มประเทศอินโดจีนและเมียนมาร์.” *เศรษฐกิจสนเทศ ธนาคารทหารไทย*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 (พ.ค. 2539) : 1-26.

ภัทรจิต จมพล. 2538. “ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 (ก.ค.-ส.ค. 2538) : 63-72.

วัชรีย์ พุ่มทอง. 2545. “ชายแดนไทย-กัมพูชา จากสนามรบสู่สนามการค้า.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. ปีที่ 39 ฉบับที่ 2 (มี.ค.-เม.ย. 2545) : 64-67.

ศรียพร สมบุญธรรม. 2539. “สรุปการประชุมสาขาท่องเที่ยวของอนุภาคลุ่มน้ำโขง.” *จุลสารการท่องเที่ยว*. ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (ก.ค.-ก.ย. 2539) : 44-51.

สุรสิทธิ์ จรรยาเพศ, มาลินี เชษฐโชติศักดิ์ และไตรวุฒิ นพรัตน์. 2540. “สมาชิกใหม่อาเซียน ไทยได้อะไร.” *รายงานเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงไทย*. ปีที่ 30, ฉบับที่ 4 (เม.ย. 2540) : 49-64.

สมชาติ ธรรมศิริ. 2536. “ไทยกับพันธกรณีตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเลือกตั้งในกัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีมาตรการทางเศรษฐกิจ.” *จุลสาร*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2536). สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2544. *วิสัยทัศน์กัมพูชา สปป.ลาว เวียดนามและการปรับตัวของนักลงทุนไทย*. การสัมมนา 8 สิงหาคม 2544 ณ โรงแรมโซฟิเทล ราชอาณานิคม จังหวัดขอนแก่น. 2 เล่ม.

3. สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กฤตศักดิ์ เรือนนาค. 2537. *ความคิดเห็นของครูศิลปะที่เกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิณห์จุฑา ชัยเสนา. 2541. *ความเครียดและพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านจิตใจของประชาชนในเขตชายแดนไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จตุติ เจริญเตียรณ. 2540. *มาลาเกี่ยวกับการอนุรักษ์กำลังรบในพื้นที่กองกำลังป้องกันชายแดนด้านจันทบุรีและตราด*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ดนัย อำนวยสมบัติ. 2545. *การประเมินผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อ เอช ไอ วี เฉพาะพื้นที่ในแรงงานต่างชาติดิบบริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว*. ภาคนิพนธ์ศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ทวีศักดิ์ แพทย์เพียร และคนอื่นๆ. 2539. *ทัศนคติต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาในจังหวัดอุบลราชธานี*. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาลังคม สาขาวิชาการวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

ปราณีต แยมงาม. 2543. การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่น
ไทยที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปิยนฏ เสี่ยมศักดิ์. 2538. แนวทางการจัดบริการสังคมแก่ราษฎรตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา
ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลตาเมียง กิ่งอำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท สาขา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พัชรา ศิลปบรรเลง. 2537. สุขภาพจิตของประชาชนหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนด้านจังหวัด
จันทบุรีและตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิชัย เปรมจิตชื่น. 2539. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้น
พื้นฐานบริเวณชายแดน ไทย-กัมพูชา ในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โท สาขาการบริหารการศึกษา คณะการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

ราตรี พันธุมจินดา. 2541. ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อการ
พัฒนาสุขภาพจิตของนักเรียน วัยรุ่นในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โท สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมชาย อรุณธัญญา. 2539. การศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้าน
ป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพงษ์ รัตนโคตร. 2543. สมรรถภาพกลไกของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนในเขตชายแดน
จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาพลศึกษา คณะการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อนุสิทธิ์ เพชรสัมฤทธิ์. 2536. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา
โรงเรียนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา (ปชด) สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.

ออมทรัพย์ ดีล้ำ. 2544. พฤติกรรมการใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้านตามแนว
ชายแดนประเทศไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขา
สังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

หนังสือ

ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. 2539. สงครามใน 5 ประเทศ : การเปรียบเทียบทางวัฒนธรรม.
สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรมสารนิเทศ กระทรวงการ
ต่างประเทศ. กรุงเทพฯ.

ประกอบ ผลงาม. 2538. เขมรถิ่นไทย. สำนักงานวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์
สถาบันวิจัยภาษา และวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม.

พูนทรัพย์ รงคุปตวนิช และคนอื่นๆ. 2540. กัมพูชา: บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์และแหล่งสนเทศ.
สถาบันเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.

บทความ

พรพิมล งามเทว. 2541. “ผลการรักษาผู้ป่วยมาลาเรียชนิดฟัลซิพารัมที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนติด
เชื้อจากบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาที่เดินทางกลับภาคใต้ พ.ศ. 2536.” มาลาเรีย. ปีที่
33, ฉบับที่ 3 (พ.ค.-มิ.ย.41) : 129-136.

วิชัย สติมัย และคนอื่นๆ. 2542. “การศึกษาบทบาทของผู้ให้บริการภาคเอกชนในการควบคุมโรค
มาลาเรีย.” วารสารมาลาเรีย. ปีที่ 34 ฉบับที่ 5 : 239-240.

อุษา เล็กอุทัย. 2542. “ปัจจัยความรู้และพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคมาลาเรียของครู
สังกัดสำนักงานการประถม อำเภอสว่าง จังหวัด ตราด.” วารสารมาลาเรีย. ปีที่ 34
ฉบับที่ 2 : 58-59.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ไทรมิตร ยิสารคุณ. 2542. ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดโรคมาลาเรียในประชาชนบริเวณชายแดนประเทศ
ไทย-กัมพูชา เขตอำเภอสว่าง จังหวัดตราด. ภาควิชา คณະศาสตราจารย์
มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประไพ เจริญบุญ. 2540. การผสมผสานวัฒนธรรมชาวไทย-ลาว และชาวไทย-เขมรในพิธีม้งก๊ว
จองไต ที่บ้านดม อำเภอสว่าง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา
ไทยคดีศึกษา (เน้นมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปราโมทย์ นิลกำแหง. 2536. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวกวย
เยอในจังหวัดศรีสะเกษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมนึก ขวัญเมือง. 2543. ศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ของ
หมู่บ้านตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เขตการศึกษา 11. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 นครราชสีมา.

อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. ย้ายถิ่นข้ามพรมแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ บริเวณ
ชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. มหาวิทยาลัย
แม่โจ้.

หนังสือ

เขียน ชีระวิทย์. 2540. บรรณานุกรมภาษาไทย กลุ่มประเทศอินโดจีน : เวียดนาม กัมพูชา และ
ลาว (พ.ศ. 2518-2539). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบัน
เอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทความ

เดียนเต็ม ศรีสงวน. 2536. “การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุดโครงการครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติและการพึ่งพาตนเองของราษฎรไทย บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ.” *วิจัยสนเทศการศึกษา*นอกโรงเรียน. ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2536) : 69-71.

พรพิมล งามเทว. 2540. “การป้องกันควบคุมโรคมาลาเรียในกลุ่มผู้อพยพชาวกัมพูชาในจังหวัดชายแดนช่วงกรกฎาคม-กันยายน 2540.” *มาลาเรีย*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 5 (ก.ย.-ต.ค. 2540) : 235-238.

สวาท เกตุงาม. 2543. “สาธารณสุขไทย-กัมพูชาร่วมรณรงค์: คุณเข้ม 'ไข้มาลาเรีย' ชายแดน.” *จุลสารเลขที่ 002884*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธรรม นันทมงคลชัย. 2545. “พฤติกรรมและการแสวงหาการรักษาสุขภาพของแรงงานชาวเขมรที่ทำงานในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา.” *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2545) : 178-189.

อดิสร แสมแย้ม. 2547. “ชายแดนบนพลวัตรและมีติด้านสังคม ของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.” *วิทยุสราญรมย์*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 22 (ม.ค.-มี.ค. 2547) : 145-164.

อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. “การย้ายถิ่นข้ามแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.” *ประชากรศาสตร์*. ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 (ก.ย. 2543) : 41-59.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัด
จันทบุรี และสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี. 2541. รายงานการฝึกอบรม เรื่อง
“ครูชายแดนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างสันติภาพ: ครูชาวกัมพูชาและชาว
ไทย.” 14-21 กันยายน 2541 ณ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี. เอกสารอัด
สำเนา. สนับสนุนโดยสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ.

4. สิ่งแวดล้อม

มาริสา โกเศยะโยธิน. 2543. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านเกษตรธรรมชาติสำหรับ
ครัวเรือนเกษตรกร บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
สิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

งานเขียนชายแดนไทย - กัมพูชา เรียงตามปี พ.ศ.

พ.ศ.2536

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กำธร ปรีชา และคนอื่นๆ. 2536. การบริหารงานป้องกันการค้ำรยนต์เถื่อน: ศึกษาเฉพาะกรณี
บทบาทของหน่วยงานภาครัฐ. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

กิตติ ศรีธธา. 2536. ปัญหาเขตทับซ้อนของไหล่ทวีปในอ่าวไทย กรณีศึกษา ประเทศไทยประเทศ
กัมพูชา ประเทศเวียดนาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขากฎหมายระหว่าง
ประเทศ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์. 2536. รายงานฉบับสมบูรณ์ แนวทางการ
ส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน. กรุงเทพฯ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. 2536. การศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวของ
ธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ.

ดารุณี ครุฑดำ. 2536. ผลของโครงการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-
กัมพูชา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน.

ประเสริฐ พรรคเจริญ. 2536. ปัญหาการกัมพูชากับการป้องกันตามแนวชายแดนพื้นที่อีสานตอนล่าง.
กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ไพรัช บุรพชัยศรี. 2536. การค้าชายแดนไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและ
กัมพูชาต่อเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สนั่น ขจรกล้า. 2536. การส่งผู้ลี้ภัย / ผู้พลัดถิ่นชาวกัมพูชาจากประเทศไทยกลับมาตุภูมิ.

กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

อนุสิทธิ์ เพชรสัมฤทธิ์. 2536. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา

โรงเรียนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา (ปชด) สังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ปราโมทย์ นิลกำแหง. 2536. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาว

กวยเยอในจังหวัดศรีสะเกษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

หนังสือ

ธนาคารไทยธนุ. 2536. การค้าไทย-อินโดจีน. กรุงเทพฯ.

บทความ

เดียนเต็ม ศรีสงวน. 2536. “การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุด

โครงการครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติและการ

พึ่งพาตนเองของราษฎรไทย บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัด

ศรีสะเกษ.” วิจัยสนทนาศึกษานอกโรงเรียน. ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2536) : 69-

71.

สมชาติ ธรรมศิริ. 2536. “ไทยกับพันธกรณีตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติว่า

ด้วยการเลือกตั้งในกัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีมาตรการทางเศรษฐกิจ.” จุลสาร. ปีที่ 1

ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2536). สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน.

พ.ศ.2537

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กฤตศักดิ์ดา เรือนนาค. 2537. *ความคิดเห็นของครูศิลปะที่เกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาศิลปะศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชรา ศิลปบรรเลง. 2537. *สุขภาพจิตของประชาชนหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนด้านจังหวัดจันทบุรีและตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาริน สุขเสมอ. 2537. *การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว: กรณีศึกษาผลกระทบของชุมชนการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการวางผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศักกพล สุขปาน. 2537. *การค้าตามแนวชายแดนกับความมั่นคงของชาติ : ศึกษากรณีด้านจังหวัดปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือ

สายสวรรค์ วัฒนพานิช. 2537. *สู่ทางขยายการค้าและการลงทุนของประเทศไทยกับสาธารณรัฐกัมพูชา*. กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. กรุงเทพฯ: บริษัทปฤษฎกรกิจ.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันพาณิชยศาสตร์. 2537. *รายงานวิจัยเรื่องการค้าและการขนส่งในภูมิภาคอินโดจีน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพาณิชยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชุลวัท นรินทร์ธรางกุล. 2537. *กัมพูชา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บงกช วงษ์ไทย. 2537. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาแก้มปูชา ช่วงปี 2523-2533. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัชรินทร์ ยงศิริ. 2537. ศักยภาพทางเศรษฐกิจของแก้มปูชาและคู่มือทางการลงทุนของไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พ.ศ.2538

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ธนพันธ์ ศรีสาคร. 2538. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มแม่น้ำโขง: หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. กรุงเทพฯ.

นิรุทธ์ เกตุสิริ. 2538. การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือน กลุ่มผู้นำท้องถิ่นและราษฎรต่อบทบาทหน้าที่ของกองทัพบกในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-แก้มปูชา อำเภอแม่จัน จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพัฒนศึกษาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

ปรีชา สายประเสริฐ. 2538. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกอาสาสมัครชาวดินแดน สังกัดกองร้อยอาสาสมัครชาวดินแดน อำเภอที่รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวชายแดน ไทย-แก้มปูชา ประชาธิปไตย ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา ไทยคดีศึกษา – เน้นสังคม-ศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม .

ปวัตร์ นวะมะรัตน์. 2538. บทบาทของผู้นำชุมชนในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปิยนฏ เสี่ยมศักดิ์. 2538. แนวทางการจัดบริการสังคมแก่ราษฎรตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลตาเมียง กิ่งอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

หนังสือ

ประกอบ ผลงาม. 2538. *เขมรถิ่นไทย*. สำนักงานวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ สถาบันวิจัยภาษา และวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

นิวัต สุโพธิ์. 2538. การพัฒนารายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาด้านอาชีพสำหรับราษฎรไทยที่อยู่อาศัยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางไกล คณะศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

หนังสือ

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2538. *ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาในยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานกฤษฎีกา. 2538. *คู่มือการลงทุนในกัมพูชา*. กรุงเทพฯ.

บทความ

ภัทรจิต จุ่มพล. 2538. “ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 (ก.ค.-ส.ค. 2538) : 63-72.

พ.ศ.2539

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ทวีศักดิ์ แพทย์เพียร และคนอื่นๆ. 2539. *ทัศนคติต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาในจังหวัดอุบลราชธานี*. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สาขาวิชาการวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

นิพนธ์ ภารัญนิตย์. 2539. *การประเมินสถานการณ์และแนวโน้มภัยคุกคามบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตรับผิดชอบของกองทัพบกที่ 1*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

พิชัย เปรมจิตชื่น. 2539. *ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานบริเวณชายแดน ไทย-กัมพูชา ในภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

พีรพล รักเรียนรบ. 2539. *คนไทยเกาะกึ่งกับความมั่นคงของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สมชาย อรุณธัญญา. 2539. *การศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุณัย ผาสุ. 2539. นโยบายต่างประเทศของไทย: ศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ต่อปัญหาแก้มพูซา (4 สิงหาคม ค.ศ. 1988 ถึง 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1991). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาชวินทร์ เสวตเศรณี. 2539. การใช้กำลังประชาชนป้องกันชายแดนไทย-แก้มพูซา: ศึกษาเฉพาะ กรณีในเขตกองทัพภาคที่ 1. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

อัมพล หันทยุง. 2539. ผลกระทบของการค้าชายแดนไทย-แก้มพูซา ต่อการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดสระแก้ว 2534-2535. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต โครงการสหวิทยาการ.

หนังสือ

ทรงศักดิ์ ปรารักษ์วัฒนากุล. 2539. สงครามใน 5 ประเทศ : การเปรียบเทียบทางวัฒนธรรม. สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

สุรพล กมลอาสน์. 2539. ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองจากแก้มพูซากับความมั่นคงของไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

บทความ

ธนากรทหารไทย. 2539. “ภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนของกลุ่มประเทศอินโดจีนและเมียนมาร์.” เศรษฐกิจสนเทศ ธนากรทหารไทย. ปีที่ 5 ฉบับที่ 5 (พ.ค. 2539) : 1-26.

ศรีพร สมบุญธรรม. 2539. “สรุปการประชุมสาขาท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง.” จุลสารการท่องเที่ยว. ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (ก.ค.-ก.ย. 2539) : 44-51.

พ.ศ.2540

วิทยานิพนธ์และวิจัย

จุติ เฉลิมเตียรณ. 2540. มาลาเกี่ยวกับการอนุรักษ์กำลังรบในพื้นที่กองกำลังป้องกันชายแดนด้าน
จันทบุรีและตราด. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

พรพิมล ตริโชติ. 2540. การศึกษาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสพติดในประเทศไทย ลาว
พม่า จีน กัมพูชา และเวียดนาม. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

พิชัย รอดเรืองศรี. 2540. ความมั่นคงแนวชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณพื้นที่จังหวัดสระแก้ว.
กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ภูซังค์ รุ่งโรจน์. 2540. อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน: ศึกษาเฉพาะ
กรณีจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

วิจิต ยาทิพย์. 2540. ประเทศกัมพูชากับความมั่นคงของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร.

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2540. การพัฒนาจังหวัดบริเวณพื้นที่
หกเหลี่ยมเศรษฐกิจในบทบาทของกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

หนังสือ

พูนทรัพย์ รงคุปตวนิช และคนอื่นๆ. 2540. กัมพูชา: บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์และแหล่งสนเทศ.
สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กิตติพันธ์ กาญจนพิพัฒน์กุล. 2540. การพัฒนาหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา

ศึกษาเฉพาะกรณีความร่วมมือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน. กรุงเทพฯ:

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

จิราพร กองทอง. 2540. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม

อำเภอคาบเชิง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภูมิศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประไพ เจริญบุญ. 2540. การผสมผสานวัฒนธรรมชาวไทย-ลาว และชาวไทย-เขมรในพิธีม้งก๊ว

จองใต้ ที่บ้านดม อำเภอสังขระ จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา

ไทยคดีศึกษา (เน้นมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พัชรินทร์ พูลกระจ่าง. 2540. รายงานการศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่ม

แม่น้ำโขง. คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

หนังสือ

เขียน ชีระวิทย์. 2540. บรรณานุกรมภาษาไทย กลุ่มประเทศอินโดจีน : เวียดนาม กัมพูชา และ

ลาว (พ.ศ. 2518-2539). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบัน

เอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2540. การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-กัมพูชา. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บทความ

พงศ์วัฒนา เจริญมา. 2540. “15 ปี ในความสำเร็จของข้าราชการพัฒนาหมู่บ้านชายแดนไทย-

กัมพูชา.” วิเทศ. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-เม.ย. 2540) : 9-14.

พรพิมล งามเทวาร์. 2540. “การป้องกันควบคุมโรคมาลาเรียในกลุ่มผู้อพยพชาวกัมพูชาในจังหวัดชายแดนช่วงกรกฎาคม-กันยายน 2540.” มาลาเรีย. ปีที่ 32 ฉบับที่ 5 (ก.ย.-ต.ค. 2540) : 235-238.

สุรสิทธิ์ จรรยาเพศ, มาลินี เชนฐโชติศักดิ์ และไตรวุฒิ นพรัตน์. 2540. “สมาชิกใหม่อาเซียน ไทยได้อะไร.” รายงานเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงไทย. ปีที่ 30, ฉบับที่ 4 (เม.ย. 2540) : 49-64.

พ.ศ.2541

วิทยานิพนธ์และวิจัย

จิณห์จุฑา ชัยเสนา. 2541. *ความเครียดและพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านจิตใจของประชาชนในเขตชายแดนไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

ธีรเดช ธรรมสุธีร์. 2541. *บทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิตศิลปศาสตร์ (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*

ราตรี พันธุมจินดา. 2541. *ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อการพัฒนาสุขภาพจิตของนักเรียน วัยรุ่นในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*

วินชัย จันทมาศ. 2541. *นโยบายต่างประเทศของไทยต่อกัมพูชา ในสมัยรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*

เสรี แสงจันทร์. 2541. การนำเข้าและการจำหน่ายไม้แปรรูปจากประเทศกัมพูชาที่ผ่านอำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการป่าไม้ คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อริศรา ศานติศาสน์ และไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์. 2541. โครงการศึกษาการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่กลุ่มประเทศอินโดจีน (ลาว เวียดนาม กัมพูชา). คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทความ

พรพิมล งามเทว. 2541. “ผลการรักษาผู้ป่วยมาลาเรียชนิดฟัลซิพารัมที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนติดเชื้อจากบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาที่เดินทางกลับภาคใต้ พ.ศ. 2536.” มาลาเรีย. ปีที่ 33, ฉบับที่ 3 (พ.ค.-มิ.ย.41) : 129-136.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

พรชัย สาเมือง. 2541. อุปสรรคของการลงทุนของไทยในภูมิภาคอินโดจีน. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

มาริสสา โกเศยะโยธิน. 2541. รายงานการวิจัยประเมินผลโครงการอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาช่างฝีมือหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

มนัส คำภักดี. 2541. กรมศุลกากรกับการพัฒนาการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สมศักดิ์ ดำรงสุนทรชัย. 2541. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ของกัมพูชา: ปัญหาและอุปสรรค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์.

หนังสือ

ซี.เอ. อินเตอร์เนชันแนล อินฟอร์เมชั่น. 2541. *โครงการศึกษาอุปสงค์ของตลาดกัมพูชา: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร*. รายงานเสนอกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

ลอง ธาวา. 2541. *ข้อพิพาทเรื่องอธิปไตยเหนือดินแดนเขาพระวิหารระหว่างกัมพูชากับไทย พ.ศ. 2501-2505*. กรุงเทพฯ: ฉัตรวิ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2541. *แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-กัมพูชา: สรุปสำหรับผู้บริหาร*. ศูนย์พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี และสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี. 2541. *รายงานการฝึกอบรม เรื่อง “ครูชายแดนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างสันติภาพ: ครูชาวกัมพูชาและชาวไทย.”* 14-21 กันยายน 2541 ณ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี. เอกสารอัดสำเนา. สนับสนุนโดยสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ.

พ.ศ.2542

วิทยานิพนธ์และวิจัย

เชาว์ วจนแสง และคนอื่นๆ. 2542. *การค้าผ่านชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

หนังสือ

สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร. 2542. *สนองเบื้องพระยุคลบาท อนุรักษ์และพัฒนาข้าวไทย*. กรุงเทพฯ.

บทความ

วิชัย สติมัย และคนอื่นๆ. 2542. “การศึกษาบทบาทของผู้ให้บริการภาคเอกชนในการควบคุมโรคมาลาเรีย.” *วารสารมาลาเรีย*. ปีที่ 34 ฉบับที่ 5 : 239-240.

อุษา เล็กอุทัย. 2542. “ปัจจัยความรู้และพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคมาลาเรียของครูสังกัดสำนักงานการประถม อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัด ทราน.” *วารสารมาลาเรีย*. ปีที่ 34 ฉบับที่ 2 : 58-59.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

กษิธิษฐ์ นาคสุวรรณ. 2542. *ความเหมาะสมของระบบพัฒนาโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนในภาวะการณ์ปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดจันทบุรี และตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร.

ไทรมิตร ยิสารคุณ. 2542. *ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดโรคมาลาเรียในประชาชนบริเวณชายแดนประเทศไทย-กัมพูชา เขตอำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดตราด*. ภาคนิพนธ์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

หนังสือ

เฉลิมชัย นวลน้อม. 2542. *มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออก*. ปทุมธานี: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธีระ นุชเปี่ยม. 2542. *การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองกัมพูชา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ.

นิตย มาศะวิสุทธิ. 2542. *SMEs กับการพัฒนาเศรษฐกิจในอินโดจีน*. สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พ.ศ.2543

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ปราณีต แยมงาม. 2543. การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทยที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

มาริสา โกเศยะโยธิน. 2543. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านเกษตรกรรมชาติสำหรับครัวเรือนเกษตรกร บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุรพงษ์ รัตนโคตร. 2543. สมรรถภาพกลไกของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนในเขตชายแดนจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อนิรุต สงเคราะห์. 2543. การนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรครบวงจร ไปใช้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาครุศาสตร์การเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

หนังสือ

เขียน ธีระวิทย์ และสุนัย ผาสุก. 2543. กัมพูชา: ประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง การเมือง และการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเรือง คัชมาย์. 2543. บันทึกความทรงจำ กัมพูชา กับ สงครามล้างเผ่าพันธุ์ และ ศูนย์อพยพในประเทศไทย. สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ประสิทธิ์ นรากร. 2543. บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนบริเวณจุดผ่อนปรนตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี.งานนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

มาริสา โกเศยะโยธิน. 2543. การศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านในการพึ่งพาตนเองของชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชนบริเวณจังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชาภาคตะวันออก: ศึกษากรณีกลุ่มลั้จะสะสมทรัพย์วัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.

มาริสา โกเศยะโยธิน และคนอื่นๆ. 2543. รายงานการวิจัยเทคนิคเกษตรธรรมชาติแบบ MOA กับการพัฒนาอาชีพการเกษตรของราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านตะวันออก. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

สมนึก ขวัญเมือง. 2543. ศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ของหมู่บ้านตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เขตการศึกษา 11. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 นครราชสีมา.

สุวรรณี เจริญนาน. 2543. บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความมั่นคงแก่ชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา ในอำเภอสอยดาว. งานนิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. ย้ายถิ่นข้ามพรมแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

อรภัทร ทิมพิทักษ์. 2543. การค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาในเขตจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หนังสือ

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2543. *ท่องตะเข็บแดนสยาม: การสำรวจแนวพรมแดนไทย-พม่า-ลาว-กัมพูชา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นวน เฝื่อน และบุญเรือง คัชมาย์. 2543. *ก้าวตรงไปยังทิศตะวันตกและอินโดจีนในปี 2000*. สุรินทร์: อาศรมภูมิปัญญา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

บทความ

สวาท เกตุงาม. 2543. “สาธารณสุขไทย-กัมพูชาร่วมรณรงค์: คุณเข้ม 'ไข่มาลาเรีย' ชายแดน.” *จุฬสาร* เล่มที่ 002884. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรทิพย์ อมราภิบาล. 2543. “การย้ายถิ่นข้ามแดนและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา: กรณีศึกษาอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.” *ประชากรศาสตร์*. ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 (ก.ย. 2543) : 41-59.

พ.ศ.2544

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ถาวรศักดิ์ ปริงทอง. 2544. *ผลกระทบจากการเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดนด้านตะวันออกกับความมั่นคงแห่งชาติ*. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาการเมือง นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 43 ปีการศึกษา 2543-2544.

เทอดศักดิ์ พรหมศิริ. 2544. *ปัญหาเขตแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี ตราดและแนวทางแก้ไข*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล ลักษณะวิชาการเมือง นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 44 ปีการศึกษา 2544-2545.

นิยม สุทธิพร. 2544. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจของครัวเรือนเกษตรกรในการจ้างงานภาคเกษตรกรรม จากแรงงานย้ายถิ่นชาวกัมพูชา ศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาประชากรศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศรัณู นิลวรรณ. 2544. ความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจภูธรตำบลตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา : ศึกษากรณีสามสถานีตำรวจภูธรตำบลแนวชายแดนจังหวัดสุรินทร์. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

ออมทรัพย์ ดีล้ำ. 2544. พฤติกรรมการใช้วิธีการป้องกันโรคมาลาเรียของชาวบ้านตามแนวชายแดนประเทศไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

หนังสือ

ณรงค์ พ่วงพิศ. 2544. ย้อนอดีตความสัมพันธ์ไทยกับเพื่อนบ้านช่วง พ.ศ. 2549-2506. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ประไพศรี สวัสดิ์คำไพรักษ์ และคนอื่นๆ. 2544. การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ภูวสิทธิ์ สิ้นไชยกิจ. 2544. การค้าไทย-กัมพูชา. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รวีวรรณ หิรัญสุข. 2544. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-กัมพูชา: ศึกษาภายหลังการเลือกตั้ง ค.ศ. 1993. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

หนังสือ

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว. 2544. การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. สระแก้ว.

บทความ

“ขยายฐานสู่กัมพูชา: แนวร่วมใหม่.....ตลาดโลกปี 2545.” 2544. ผู้ส่งออก. ปีที่ 15 ฉบับที่ 336 (ปีแรก ส.ค. 2544) : 8-13 .

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2544. วิสัยทัศน์กัมพูชา สปป.ลาว เวียดนามและการปรับตัวของนักลงทุนไทย. การสัมมนา 8 สิงหาคม 2544 ณ โรงแรมโซฟิเทล ราชาออดิด จังหวัดขอนแก่น. 2 เล่ม.

วุฒิสภา, คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ. 2544. ความสัมพันธ์และปัญหาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา: รายงานการพิจารณาศึกษา. กรุงเทพฯ.

พ.ศ.2545

วิทยานิพนธ์และวิจัย

ณัฐเทพ สมคะเน. 2545. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันยุทธศาสตร์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจและตรวจการณ์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการด้านการทหาร: ศึกษาเฉพาะกรณีชายแดนไทยด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

दन्य अंनयसम्बन्धि. 2545. การประเมินผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อ เอช ไอ วี เฉพาะพื้นที่ใน
แรงงานต่างชาติบริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. ภาคนิพนธ์ศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

พิชิตพล แจ่มจำรัส. 2545. มิติความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา ที่ส่งผลกระทบต่อไทยในห้วง
พ.ศ. 2536-2545. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ โรงเรียนเสนาธิการ
ทหารบก.

พีรเดช เสถียรธีรกร. 2545. ค่านิยมและพฤติกรรมของนักพนันต่อบ่อนคาสิโนในต่างประเทศ:
กรณีศึกษา: บ่อนคาสิโนสตาร์เวกัส เอนเตอร์เทนเมนต์ ต.ปอยเปต อ.โอวจไรว จังหวัด
บันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา. สารนิพนธ์สาขามานุษยวิทยา คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิบูลย์ศักดิ์ หนีพาล. 2545. การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่ภาคอีสาน
ตอนล่าง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล ลักษณะวิชา
ยุทธศาสตร์ นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 44 ปีการศึกษา 2543-2544.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

อิสริวดี ตั้งเกียรติ. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-
กัมพูชาด้านจังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
บูรพา.

หนังสือ

กรมการค้าต่างประเทศ. 2545. สถิติการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย พม่า ลาว กัมพูชา ปี 2545.
กรุงเทพฯ: กลุ่มสารสนเทศด้านการค้า สำนักมาตรฐานการพิเศษทางการค้า กรมการค้า
ต่างประเทศ.

บทความ

วัชรีย์ พุ่มทอง. 2545. “ชายแดนไทย-กัมพูชา จากสนามรบสู่สนามการค้า.” *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*.ปีที่ 39 ฉบับที่ 2 (มี.ค.-เม.ย. 2545) : 64-67.

สุธรรม นันทมงคลชัย. 2545. “พฤติกรรมแสวงหาการรักษาสุขภาพของแรงงานชาวเขมรที่ทำงานในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา.” *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2545) :178-189.

พ.ศ.2546

วิทยานิพนธ์และวิจัย

เอกชัย ชมสุวรรณ. 2546. *การกำหนดแนวทางป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

วิทยานิพนธ์และวิจัย

นภาพร มนต์ทอง. 2546. *โครงการศึกษาการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับเด็กยากจนและด้อยโอกาสในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์: รายงานวิจัยย่อยฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ปิยวุฒิ ปิยะมัตย์. 2546. *โครงการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดนอำเภออรุณประเทศ จังหวัดสระแก้ว*. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พินิจ ลาภธนานนท์. 2546. *การศึกษาปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออก กรณีจังหวัดตราดและจังหวัดสระแก้ว*. สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญชลี พัตร์เกิด. 2546. *ไทยกับสถานการณ์การจลาจลในกัมพูชา 29 มกราคม 2546.*

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

หนังสือ

ชลธิชา สัตยาวัฒนา. 2546. *บทเรียนจากเหตุการณ์ความรุนแรงในกัมพูชา.*

เอกสารประกอบการสัมมนา รายงานการประชุม

คำแถลงข่าวผลการประชุมร่วมคณะรัฐมนตรีไทย-กัมพูชาของนายกรัฐมนตรี 31 พฤษภาคม 2546
2546. <http://www.thaigov.go.th/news/speech/thaksin/sp31may46.htm>. (retrieved
on 31/3/47).

พ.ศ.2547

ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์

หนังสือ

สุรกิจ จุฑาเทศ. 2547. *เปิดเส้นทางการค้า-ลงทุน 6 เศรษฐกิจ: จีนตอนใต้ พม่า ลาว
เวียดนาม กัมพูชา.* กรุงเทพฯ: อินฟอรมีเดียบุ๊กส์.

บทความ

อดิสร แสงแย้ม. 2547. “ชายแดนบนพลวัตรและมิติด้านสังคม ของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ
ประเทศเพื่อนบ้าน.” *วิทยุสราญรมย์*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 22 (ม.ค.-มี.ค. 2547) : 145-164.

ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์
ส่วนที่ไม่มีบรรณนิทัศน์
หนังสือ

วิทยา สุจิตตนารักษ์. [ม.ป.ป.]. การค้าชายแดน. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.